Revistă de analiză şi informaţie culturală

www.globalartfusion.com • www.cichirdan.ro • cichirdan@yahoo.com

CULTURA Vâlceană

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul IX • Nr. 123 • iunie 2016 • editat de INTOL PRESS sprijinit de ECOSTAR 21 • www.culturaarsmundi.ro

CUPRINS:

- **CĂLIN GEORGESCU ÎN FAŢA VÂLCENILOR**
  Petre CICHIRDAN....pag.1
- **16 IUNIE 2016-ZIUA ŞCOLII GIMNAZIALE...**
  Mihai POPA....pag.2
- **ISTORIA POSADEI SUB SEMNUL MĂIESTRIEI**
  Ilie GORJAN....pag.3
- **SĂ VORBIM DESPRE FORUM...**
  Mihai SPORIŞ....pag.3
- **COLEGIUL NAŢIONAL „ALEXANDRU LAHOVARI" - 125 ANI DE LUMINĂ**
  Gheorghe PANTELIMON....pag.4
- **„VIVAT ACADEMIA! VIVANT PROFESSORES!"**
  Gh. PANTELIMON....pag.5
- **VÂLCENII FRAŢI BUNI CU ARDELENII, CU BASARABENII ŞI CU BUCOVINENII!**
  Octavian POPESCU....pag.5
- **O REUNIUNE DEOSEBITĂ A CENACLULUI "PETALE"**
  Marian PĂTRAŞCU....pag.6
- **EUGEN PETRESCU: „VENIAMIN MICLE. DOCUMENTAR BIOBIBLIOGRAFIC"**
  pcickirdan....pag.7
- **REVISTA „PRAXIS" A ARHIEPISCOPIEI, O NOUĂ PUBLICAŢIE VÂLCEANĂ...**
  Simona Maria KIS....pag.8
- **INVENTICA**....pag.9
- **A FI SAU A NU FI GENIAL**
  Teofil PREDA....pag.9
- **ÎNTRETIMPUL, SPAŢIUL TEMPORAL AL INCERTITUDINII ŞI IMPOSTURII**
  Mihai SPORIŞ....pag.9
- **ISTORIA TIPARULUI - dialoguri**
  Arhim. Veniamin MICLE, Petre CICHIRDAN....pag.10
- ***LAMENTAŢII APOSTAZICE* DESPRE „CE RĂMÂNE DINTR-UN ÎNTREG"**
  M.SPORIŞ....pag.12
- **TRADIŢIE, ISTORIE, ARMATĂ**
  Constantin MĂNESCU-HUREZI....pag.12
- **„LABIRINTUL LEONOREI" ŞI „CLOPOTELE LUI ŢEPEŞ DRACULA VOIEVOD"**
  Zenovia ZAMFIR....pag.13
- **COMEMORARE CONSTANTIN BRÂNCUŞI...**
  Sorin Lory BULIGA....pag.14
- **POVESTE DE VIAŢĂ** (Ecaterina Militaru)
  Z.ZENOVIA....pag.14
- **ION MICUŢ-epigrame**....pag.14
- **AMINTIRI DIN ŞCOALA DE ALTĂDATĂ**
  Maria BUTA-EFRIM GIBESCU....pag.15
- **DE LA MOISE LA DAVID**
  Paulian BUICESCU....pag.16

CĂLIN GEORGESCU ÎN FAŢA VÂLCENILOR

Petre CICHIRDAN

Între 1997 şi 2013, Călin Georgescu a fost director executiv al Centrului Naţional pentru Dezvoltare Durabilă din România, iar din anul 2013 este preşedintele Centrului European de Cercetare din Viena, Austria, al Clubului de la Roma… A elaborat strategia de dezvoltare durabilă a României pe următorii treizeci de ani. Strategie din care nu s-a pus în operă nici măcar un paragraf. Nu întâmplător, d-l Georgescu a fost propus, la începutul lui 2012, în fruntea guvernului României, dar interese obscure s-au opus.... „Omul este supus acum manipulărilor de tot felul, spre profitul celor care stau la cârma şi, mai ales, în spatele marilor corporaţii. Nu se poate fura fără a controla mintea victimei. Discutăm azi de un război dus la nivelul minţii. Este purtat de marile corporaţii şi de politica neoliberală care au creat şi menţin în continuare criza"... „Marile corporaţii nu au nevoie de minţi libere, ci de roboţei care, motivaţi doar de cucerirea unei poziţii în ierarhie şi de avantajele unei vieţi luxoase, se înclină obedient la preceptele politicilor corecte"... „Omul care mănâncă produse concentrate artificial devine dependent: în căutarea plăcerii, mănâncă tot timpul, fără să se hrănească. Mintea, sufletul şi inima îi devin captive" ... „După ce sunt şcoliţi conform prejudecăţilor cultivate de adulţi, denumite eufemistic programe naţionale, elevii devin de-a dreptul incapabili să gândească sau să acţioneze în alt mod decât cel pe care l-au impus formatorii lor"… „A te baza pe micul producător, pe ţăranul care a dat identitatea românilor, înseamnă să contracarezi asediul corporaţiilor, care îţi dictează ce să mănânci, ce să bei, cu ce să te îmbraci, ba chiar şi cum să gândeşti". „Micul producător ne oferă, prin urmare, definiţia succesului". „Prădătorii care au condus şi conduc ţara ignoră viitorul şi nu ne pregătesc pentru el; pe ei nu-i interesează decât prezentul, să poată fura acum, când mintea poporului este încă înrobită. Cei ce conduc România sunt făcuţi, nu născuţi. Ei sunt omul nou, creat înainte de '89. Sunt nişte mutanţi, o altă specie! ... Politicienii, ca şi intelectualii, caută să vorbească frumos, ca să nu deranjeze, toţi vor să fie politic corecţi". „Unul din trei alimente pe care le avem pe masă se datorează contribuţiei albinelor. Dispariţia acestor mici vietăţi poate duce la stingerea vieţii". „Pe acest fond se duce o luptă aprigă pentru ceea ce numim resurse strategice, adică apa şi hrana, dar şi energia verde". „România are nevoie de un stat care îşi serveşte cu abnegaţie cetăţenii, şi nu de unul care slugăreşte capitalul internaţional. Consolidarea şi dezvoltarea statului naţional unitar modern trebuie să fie deviza noastră, aşa cum a fost a înaintaşilor noştri. Întărirea statului este esenţială în vremurile pe care le trăim. Binomul stat-cetăţean este cel pe care a funcţionat mare parte din istoria omenirii; dacă un stat colapsează, se produce şi o prăbuşire a societăţii, cetăţeanul fiind confruntat cu o situaţie de anarhie"... „Corporaţiile dictează la ora actuală politicului în cea mai mare parte a lumii. Urmărind doar propriul profit, ele ascund realitatea, subminând viitorul generaţiilor tinere şi privând naţiunile de lideri autentici şi de patrioţi." „În loc de politici economice serioase, românilor li se oferă pâine şi circ: să cumperi marfa altora şi să crezi că trăieşti bine." „În ţara noastră bătrânii sunt umiliţi, copiii nu au viitor, pământul este vândut străinilor, iar credinţa strămoşească este călcată în picioare – iată realitatea! Dezastrul este băgat sub preş. Se dau cifre, care de care mai umflate. Una sunt cifrele, alta economia reală." „Statul român actual nu mai există, pentru că nu mai funcţionează instituţional." (Trebuie să ne cumpărăm alt stat! n.n) „Criza apei şi a hranei, din zona anilor 2020, va fi mult mai serioasă şi mai devastatoare decât criza economico-financiară de acum. Suntem pregătiţi să o întâmpinăm? Aceasta este întrebarea. Aurul României nu este cel mineral, îngropat sub munte, ci stratul subţire de sol fertil, la care se adaugă apa şi condiţiile geomorfologice excepţionale ale ţării noastre." „România este o ţară prea bogată, cu un pământ prea fertil, ca să fie păstrată fără luptă! Ştiinţific, din 9 regiuni bio-geografice ale Terrei, România deţine 5, având cea mai importantă eco-regiune la nivel global. Mai mult de jumătate din Carpaţi, cei mai sălbatici ca natură, sunt în ţara noastră. Peste jumătate din carnivorele mari ale Europei sunt în România. Avem apoi Delta Dunării, zonele umede şi pădurile – un tezaur. Capitalul gigantic al României este dat de resursele naturale." „Ţăranul român reprezintă nu doar şansa redresării României, ci însăşi speranţa renaşterii lumii occidentale" „Ţăranul român a fost în mare parte distrus de febra consumistă şi de supermarketurile care s-au înmulţit enorm la nivelul întregii ţări". „Prin urmare, eu nu aş promova industria alimentelor bio, ci gospodăria ţărănească tradiţională. Prin ea am ajunge la bio în mod natural. România, ţară bio! Cu ea aş cuceri lumea toată!". „Dacă se pune la punct agricultura ţărănească tradiţională, exporturile de grâne româneşti se vor face nu pe bani, ci contra aur". „S-a ajuns la situaţii absurde: dacă „economiseşti" la o bancă, ajungi să retragi, la sfârşit, mai puţin decât ai depus! România ar trebui să aibă o instituţie de credit agricol, aşa cum a propus Take Ionescu în documentul „România în anul 3000", încă din 1920. Ce oameni, ce viziune, ce dăruire faţă de ţară!" „În primul rând, trebuie să gândeşti Adevărul, să spui Adevărul şi să iubeşti Adevărul. Cheia succesului în dezvoltarea ţării stă în dragoste, unire, întărirea familiei şi micul producător." „Laşitatea conduce România! Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte!" (Fără aceste pensii multiparalele şi politice, da, la noi se duce o politică a pensionarilor, nu am avea acum tineret în ţară, şi nici copii. Această politică, perversă, europeană, a obligat românul să nu facă nimic, să iasă la pensie, şi să stea liniştit... n.n) „Conducătorii vremelnici ai României au distrus ţara. Iar puţinii profesori adevăraţi pe care îi mai avem au mâinile legate....Dacă vrei să înrobeşti o ţară, îi distrugi educaţia.... Universităţile particulare ar trebui desfiinţate, fără excepţie. Sunt doar o industrie de diplome fără acoperire, urmărind doar profitul şi spălarea creierelor. Au fost viciate, evident, şi universităţile de stat. ... Manuale alternative? O samavolnicie! Istoria poporului român este cumva alternativă? Geografia ţării este cumva alternativă? Mama ta este alternativă? Avem cumva alternative sau dileme cu privire la adevărurile morale? Mai toţi politicienii noştri, da, sunt profesori – nu de

Călin Georgescu şi Gabriel Gib

(continuare în pag.8)

UN PREMIU U.Z.P.R. PE 2015 ACORDAT ÎN 2016, A AJUNS LA RÂMNICU VÂLCEA

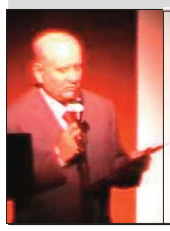

„Intelectual de valoare incontestabilă, apărător al istoriei şi valorilor româneşti, Petre Cichirdan, editorul revistelor culturale ale Râmnicului serveşte o singură cauză, pe cea a culturii şi literaturii. Evidenţa este probată şi de semnăturile prestigioase ale unor jurnalişti..."

(Benone Neagoe, fragment din prezentarea acordării premiului UZPR pe 2015, 16.03.16, Sala ARCUB din Bucureşti)

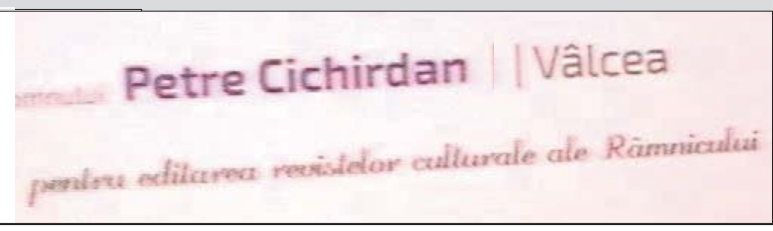

16 IUNIE 2016-ZIUA ŞCOLII GIMNAZIALE „TEODOR BĂLĂŞEL" ŞTEFĂNEŞTI-VĂLCEA. EDIŢIA A II-A

Mihai POPA

La invitaţia conducerii Şcolii Gimnaziale „Teodor Bălăşel" Ştefăneşti, participăm la cea de-a II-a ediţie a sărbătorii şcolii, într-o zi superbă de iunie 2016. Deşi este mijlocul săptămânii, şi oamenii sunt ocupaţi în comună cu treburi curente gospodăreşti, găsesc totuşi necesar să fie trup şi suflet prezenţi la sărbătoare , cu atât mai mult cu cât elevii, copii lor, îmrăcaţi în costum naţional vor susţine un program artistic. Sărbătoarea este organizată de Şcoala gimnazială „Teodor Bălăşel" Ştefăneşti în parteneriat cu primăria şi consiliul local al comunei Ştefăneşti.

De la Rm.Vălcea sunt prezenţi: ing. Petre Cichirdan, directorul editurii INTOL-PRESS, editor şef al revistei de cultură trimestrială „Povestea Vorbii 21" şi redactor şef al ziarului de cultură „Forum vălcean",scriitor, ziarist, expert în industria construcţiilor de maşini, ing. Marian Pătraşcu, cercetător şi scriitor, redactorul-şef adjunct al revistei de cultură editată de Forumul Cultural al Rămnicului „Forum-V", Ion Lupu , cântăreţ de muzică populară, col.(r) Mihai Popa , membru al Forumului Cultural al Rămnicului, prof. Dragoş Marinoiu , bibliotecar secţia carte străină a Bibliotecii judeţene „Antim Ivireanul" Rm.Vălcea, Lt.col.(r) Mihai Lupu. De asemenea sunt prezenţi: poetul Nicu Cizmaru, preşedintele Societăţii Culurale „Anton Pann" Rm.Vălcea şi pictoriţa Violeta Scrociob, vicepreşedinta societăţii.

Gazda manifestării este Căminul Cultural al Comunei Ştefăneşti. Ne întâmpină în tradiţionalul port popular directoarea şcolii prof. Agapin Mihaela şi pr.prof.dr. Liviu Lazăr alături de două eleve ce ne dau spre a gusta tradiţionala pâine cu sare. Intrăm în clădirea Căminului Cultural care este plin de forfota tinerească, dar mai ales de programul artistic derulat pe scena căminului cultural de către fiecare clasă . Se succed pe scenă hore, sârbe, şezătoare, grup folcloric, interpreţi de muzică populară, dar şi căluşarii. toate la un înalt nivel artisti datorat în bună măsură şi profesorilor-diriginţi de clasă.

Partea a II-a a manifestărilor dedicate Zilei Şcolii, se deschide cu simpozionul „Teodor Bălăşel".Au fost invitaţi să participe: viceprimarul comunei Ştefăneşti, Ilie Popescu, pr. Romică Costea , coordonator al Centrului social –religios Grădinari, pr. Butuşină Dragoş, paroh al bisericii „Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena" Parohia Dobruşa, pr. Lăzărescu Ioan de la Parohia Şerbăneşti(fosta Mănăstire Morunglav), Radu Florin, Dobre Goronica, învăţător pensionar Stoica C.Ilie. Este prezent poetul Marian Brăescu, preşedintele fondator al Revistei de cultură, spiritualitate şi informaţie „Rusidava culturală"-periodic editat de Asociaţia Culturală „Rusidava" Drăgăşani. Precum şi un grup de invitaţi de la Biblioteca „I. Popvici" Drăgăneşti-Olt şi membri ai Cenaclului de creaţie „Dumitru Tinu".

Moderatorul simpozionului „Teodor Bălăşel" este col.(r)Mihai Popa. În deschiderea lucrărilor , viceprimarul Ilie Popescu este rugat să transmită un cuvânt de salut din partea Primăriei şi a Consiliului local Ştefăneşti. Felicită conducerea şcolii pentru modul deosebit în care a pregătit suita de manifestări aniversare, subliniind totodată că şcoala aflată la a 106-a aniversare de la ctitorire, are datoria să redescopere istoria, să o rescrie şi să o redea, iar Teodor Bălăşel să devină un brand zonal. Şcoala din Ştefăneşti are această capacitate.

Este invitat a vorbi pr. prof.dr. Liviu Lazăr despre Teodor Bălăşel, ca folclorist şi ca preot Arată că a înfiinţat o Academie de folclor în vatra Ştefăneştilor, a avut în actul educaţional trasat de Spiru Haret două ajutoare de nădejde: învăţătorii Gh.Fira şi I. N. Popescu. Cei 41 de ani ca preot-slujitor în comuna Ştefăneşti, i-a împletit cu activitatea socială, de folclorist dar mai ales ca învăţător. A ctitorit această şcoală în 1910 cu mari sacrificii, pentru ca ea să dureze în timp, să fie o tribună de educaţie a tinerilor din comuna Ştefăneşti. Oamenii l-au iubit şi respectat pentru tot ce a făcut. Toţi trebuie să-i purtăm o recunoştiinţă vie. Dacă pentru luminarea sătenilor a încercat să editeze o revistă „Lumina satelor", dar care din motive obiective ea nu a apărut, astăzi – spunea pr.Liviu Lazăr , ne facem o datorie de a restitui un dar atât de mult dorit pentru locuitorii comunei Ştefăneşti. Este vorba de primul număr al revistei Şcolii gimnaziale „Teodor Bălăşel", „Ştefăneşti- Dincolo de cuvinte…", care îl semnalăm astăzi şi îl prezentăm participanţilor la simpozion. Revista va apare semestrial, va fi pentru cadre didactice, elevi, părinţi şi comunitate şi va fi tipărită cu sprijinul financiar al Primăriei comunei Ştefăneşti-Vălcea. La primul număr au colaborat: poetul Marian Bărăscu, Dobre Goronica, Stoica C.Ilie, pr. Ioan Lăzărescu, pr. Gheorghe Truşcă, profesorii Simioana Mihaela, Alina Beldiman, Agapin Mihaela, elevii Stegaru Mihaela, Panait Andreea şi alţii. O contribuţie deosebită la realizarea revistei a adus-o prof. Ilie Bucă.

Col .(r) Mihai Popa arată că revista şcolii este o revistă foarte bună.Timpul scurs de la iniţiativa tipăririi revistei şi până la cel al editării ei a fost foarte scurt. Este meritul colectivului redacţional al revistei de a se încadra în timpul propus şi nu în ultimul rând al sprijinului financiar acordat de Primăria comunei Ştefăneşti. Speră ca acest sprijin să nu înceteze odată cu acest număr ci să continue, pentru ca revista să apară semestrial şi la cele două mari sărbători creştine, Naşterea şi Învierea Domnului să fie ca un dar preţios făcut celor căreia i se adresează: elevi, cadre didactice, părinţi, locuitorilor comunei Ştefăneşti.Asigură conducerea şcolii şi în continuare. de tot sprijinul în editarea revistei .

Directoarea şcolii, prof. Agapin Mihaela mulţumeşte invitaţilor care au răspuns să participe la sărbătoarea şcolii. Cere scuze auditoriului, că nu a putut organiza sărbătoarea în localul şcolii, din motive obiective. Mulţumeşte primăriei comunei Ştefăneşti, pentru tot sprijinul acordat şcolii în ultimii ani, inclusiv pentru editarea revistei. Era necesară această revistă pentru şcoală, pentru colectivul de dascăli care este unul tânăr, profesionist, doritor să-şi prezinte realizările pe plan educaţional pentru o şcoală în care învaţă peste 200 de elevi.

Are cuvântul învăţătorul pensionar Stoica C.Ilie care prezintă evoluţia dezvoltării şcolii Dobruşa, a activităţii desfăşurate ca învăţător în această şcoală peste 45 de ani. Generaţii întregi de elevi au ieşit de pe băncile şcolii şi au dus mai departe tradiţiile şi faima acestei şcoli. Este păcat că astăzi din motive obiective nu mai poate fi folosită ca şcoală din lipsa elevilor , dar nici nu se caută a se da o nouă destinaţie ei , pentru a nu se degrada.

Domnul Florin Radu a vorbit auditoriului despre pr. Gh. Ionescu, succesorul pr. Teodor Bălăşel, ginerele acestuia care a dus pe mai departe opera socio-culturală în vatra Ştefăneştilor: a ridicat Troiţa Eroilor dela Dobruşa, a făcut pod peste gârla Dobruşa, a montat împreună cu învăţătorul I.N.Popescu monumentul dedicat eroilor comunei căzuţi în luptele din Primul Război Mondial. Ca om care l-a îngrijit pe pr. Gh. Ionescu, i-a fost aproape şi în păstrarea fondului de manuscrise al pr. T. Bălăşel Va fi totdeauna un om pe care instituţiile de cultură din comună vor dori să se sprijine în tot ce vor desfăşura.

Doamna Dobre Goronica a vorbit auditoriului despre învăţătorul I. N. Popescu., născut în 8 februarie 1887 în comuna Voiceşti-Vălcea şi mort la 1 august 1945 la Ştefăneşti, la vârsta de 58 ani. A fost un colaborator de nădejde al pr. T. Bălăşel în culegerea folclorului, timp de 34 de ani a fost învăţător numai în comuna Ştefăneşti A fost un bibliofil deosebit. S-a bucurat de stima şi respectul sătenilor. A fost în comitetul de iniţiativă de ridicare a Momumentului eroilor din Primul Război Mondial aflat azi în faţa Primăriei comunei Ştefăneşti.

Are cuvântul poetul Marian Bărăscu care felicită conducerea şcolii pentru modul cum au organizat momentul aniversar şi apariţia primului număr al revistei şcolii. Recită poezia „Simbol Teodor Bălăşel". Asigură conducerea şcolii de un parteneriat cultural cu revista „Rusidava culturală" al cărei număr a apărut la Drăgăşani în aprilie 2016.

Poetul Nicu Cizmaru , preşedintele Societăţii culturale „Anton Pann" Rm.Vălcea felicită onducerea şcolii pentru programul artistic prezentat de elevi, calitatea alocuţiunilor invitaţilor, asigurând pe organizatori că se pot baza la viitoarele manifestări pe Societatea culturală „Anton Pann" Rm.Vălcea. Pentru modul cum a pregătit împreună cu colectivul de conducere al şcolii manifestările din program dedicate Zilei şcolii, acordă o Diplomă de Excelenţă a Societăţii Culturale „Anton Pann" Rm.Vălcea, prof. director Agapin Mihaela.

Conducerea şcolii împreună cu pr. Prof. dr. Liviu Lazăr deleagă pe col.(r) Mihai Popa să acorde Diplome de onoare următorilor invitaţi: Uţă Alexadru- primarul comunei Ştefăneşti, Ilie Popescu- viceprimar, Florin Radu, Stoica C.Ilie, Marian Bărăscu, Pr.Gh.Truşcă, Nicu Cizmaru, Liliana Ghiţă Boian , directoarea Bibliotecii „I.Popovici" Drăgăneşti-Olt, Dobre Goronica. Pentru implicarea deosebită în organizarea tuturor manifestărilor legate de pr. T. Bălă'şel în comuna Ştefăneşti , pr.prof.dr. Liviu Lazăr acordă d-lui col.(r) Mihai Popa –Diplomă de Onoare.

Următorul punct în program este rezervat unei lansări de carte. Este vorba de cartea „ Tinere, ţie îţi zic scoală-te", autor profesorul de religie Alin Bolboaşă Şofaru, Editura Tipoalex, Alexandria, 2016. Despre autor şi despre carte au vorbit Liliana Ghiţă Boian directoarea bibliotecii „I. Poppovici" Drăgăneşti-Olt, Ghiţă Delia, poetă, Dinu Ioana, scriitoare membre ale Cenaclului de ziaristică şi creaţie literar-artistică „Dumitru Tinu" Drăgăneşti-Olt, Jud. Olt.

Ziua aniversară a şcolii a luat sfârşit într-o atmosferă cordială, invitaţii asigurând conducerea şcolii de prezenţa lor şi la ediţiile viitoare.

ISTORIA POSADEI SUB SEMNUL MĂIESTRIEI

Ilie GORJAN

Istoria neamului românesc, atât de greu şi de mult încercată, este presărată cu o seamă de evenimente majore, ce au marcat fundamental existenţa şi devenirea miraculosului şi ineditului popor care suntem. Reprezentanţii celor şapte arte, scriitori, pictori, sculptori, muzicieni etc sunt unanimi în a recunoaşte frumuseţea şi bogăţiile pământului românesc, ca şi virtuţile şi însuşirile deosebite ale oamenilor care-l locuiesc.

Din păcate, toate acestea nu puteau să nu atragă atenţia altor popoare, inclusiv şi, mai ales, vecine şi „prietene", hrăpăreţe şi acaparatoare din fire, care, de-a lungul existenţei noastre ca popor, nu au scăpat niciun prilej de a ne prigoni, urgisi, asupri, de a smulge din trupul ţării, în repetate rânduri, hălci mari cu care să-şi ostoiască nesătulele şi hulpavele lor pofte.

Din timpurile cele mai îndepărtate şi până mai ieri, poporul român n-a avut răgaz, n-a cunoscut odihna, paloşul şi flinta fiindu-i tot timpul alături, pentru că numai aşa putea să stăvilească, uneori chiar de la fruntarii, asaltul hoardelor nesătule, din ce în ce mai lacome şi mai dornice de teritorii şi avuţii străine.

Un exemplu mai mult decât elocvent în această privinţă îl constituie renumitul fapt istoric petrecut la începutul secolului al XIV-lea în Ţara Românească, adică celebra bătălie de la Posada din anul 1330, strâns legată de numele gloriosului domn Basarab I.

Prin lupta de la Posada, Basarab I a salvat independenţa şi integritatea teritorială a Ţării Româneşti, ţară care s-a consolidat de-atunci ca entitate. Războiul din 1330 a constituit un moment crucial în evoluţia militară a poporului român. El a demonstrat că o oaste mică, formată în majoritate din ţărani, care au avut un rol determinant, putea să zdrobească armata unei mari puteri feudale, superioară, atât în resurse economice şi mijloace de luptă, cât şi în experienţa de război. Luptele care au culminat cu marea bătălie de la Posada au demonstrat înaltul nivel atins în dezvoltarea artei militare româneşti, nivel care va creşte în viitor în beneficiul unui popor prigonit de soartă, dar, credem noi, ocrotit de Dumnezeu.

La această istorică bătălie se referă lucrarea "Posada-685" (Editura Universitaria, Craiova, 2016) apărută sub egida Institutului de cercetări socio-umane "C.S. Nicolăescu-Plopşor" al Academiei Române şi Asociaţiei Naţionale Cultul Eroilor "Regina Maria"- Centrul de Cercetări Istorice "Pr. Dumitru Bălaşa", având drept coordonatori pe Dinică Ciobotea, Eugen Petrescu şi Radu Ştefan Vergatti. Lucrarea, în două volume, editată într-o îngrijire grafică de excepţie, prefaţată şi postfaţată de Acad. Dinu C. Giurescu şi Acad. Nicolae Edroiu, se constituie într-o scurtă privire diacronică asupra formării şi devenirii poporului român până la consacrarea ca stat a ţării Româneşti în urma celebrei bătălii de la Posada din anul 1330.

În capitolul I, prof. Dinică Ciobotea relevă rolul important al lui Constantin cel Mare, ca fondator politic al creştinismului, în constituirea Romanităţii Orientale din care "descinde naţiunea română de astăzi, care, potrivit genialului şi universalului cărturar Dimitrie Cantemir, era prezentă şi recunoscută sub numele de Valahia încă din secolul al VI-lea". După ce argumentează această afirmaţie într-o modalitate ştiinţifică laborioasă, autorul ne dezvăluie cele mai însemnate izvoare istorice referitoare la Istoria Românilor între secolele VI-XIII, demonstrând, prin prisma acestora, continuitatea poporului român în spaţiul carpato-danubiano-pontic şi inexactitatea acelor teorii potrivit cărora după retragerea aureliană din 271 d.Hr. în acest spaţiu ar fi existat un vid de populaţie. Am mai reinut şi afirmaţia interesantă că "acumulările ştiinţifice din ultimele decenii au stabilit că poporul român, urmaş al Romanităţii Orientale, s-a format atât la sud cât şi la nord de Dunăre, în spaţiul carpato-danubiano-pontic, în *arealul Daciei lui Burebista,* înainte de secolul al VIII-lea."

Capitolul al II-lea, având ca autor pe acelaşi distins profesor Dinică Ciobotea, este o veritabilă lecţie de drept administrativ şi de istorie a statului şi dreptului românesc văzută din unghiul unui reputat cercetător istoric, o lecţie în care se vorbeşte despre apariţia şi evoluţia comunităţilor săteşti şi a autorităţilor de conducere a acestora, precum şi a primelor formaţiuni statale de tipul cnezatelor şi voievodatelor. Şi toate acestea puse sub semnul adevărului istoric, adevăr ocolit cu obstinaţie în manualele şi lucrările de istorie din epoca predecembristă. De pildă, noi am învăţat la istorie că voievodatele lui Menumorut, Gelu şi Glad, din spaţiul transilvănean, au fost cucerite în ultima parte a mileniului întâi de către unguri, pe când autorul acestui capitol precizează clar că "Ducatul lui Menumorut, un stat ca şi altele din epocă, numit *terra* sau *regnum*, a fost, după o luptă îndelungată, supus, dar nu cucerit", iar despre ducatul lui Glad arată că "e posibil ca ducatul să fi fost obligat să dea periodic atacatorilor un tribut şi să permită libera trecere a călăreţilor unguri spre zona balcanică, dar *de o cucerire efectivă a sa nu poate fi vorba".*

În acest capitol autorul se referă şi la alte formaţiuni statale din Oltenia, Muntenia şi Moldova, punând accent pe conţinutul *Diplomei cavalerilor Ioaniţi* (1247) din care rezultă că "teritoriul românesc dintre Carpaţi şi Dunăre era împânzit de <ţări>, ce dăinuiau acolo din vechime, de generaţii întregi înainte de 1247. Diploma ioaniţilor indică şi un anume statut politico-juridic al acestor <ţări>, prin cei doi termeni folosiţi: <cnezat> şi <voievodat>, chiar nominalizându-i pe cei aflaţi în fruntea lor-cnezii Ioan şi Farcaş, voievozii Litovoi şi Seneslau, primii depinzând de Ţara Severinului, iar ultimii păstrându-şi autonomia politică, dar depinzând de regele Ungariei ca vasali ai acestuia". Şi mai rezultă din Diploma ioaniţilor un aspect demn de interes pentru noi, vâlcenii, că „Farcaş ar putea fi localizat în Vâlcea, iar Ioan cu cnezatul său ar fi putut să se situeze spre sud, eventual lipit de colţul Dunăre-Olt". Mai aflăm din conţinutul acestui capitol faptul că între secolele X şi XIII "spaţiul locuit de poporul român s-a aflat sub extensia convergentă a dominaţiei a trei mari puteri politico-militare: Imperiul Bizantin, Regatul apostolic maghiar după anul 1000, şi prea întinsa putere a pecenegilor şi cumanilor de la Caucaz spre vest până la Olt şi Terra Blachorum et Bisennorum", precum şi faptul că după devastatoarea invazie mongolă din 1271, românii au devenit implicaţi într-o misiune istorică fundamentală, cea de apărători ai marginii răsăritene a lumii creştine" (şi pe parcursul secolelor următoare acelaşi rol l-au avut românii, dar va fi dispus oare occidentul să recunoască oficial vreodată acest lucru?)

Capitolul acesta se încheie cu informaţii deosebit de interesante referitoare la Ţara Severinului, Voievodatul lui Litovoi, Voievodatul lui Seneslau, precum şi cu date la fel de importante referitoare la autorul răsunătoarei victorii de la Posada, Basarab I, fiul lui Tihomir.

Capitolul al III-lea, sub semnătura lui Dinică Ciobotea, Radu Ştefan Vergatti, Mite Măneanu şi Constanţiu Dinulescu, este dedicat în întregime războiului dintre Carol Robert de Anjou, regele Ungariei, şi Basarab Vodă, Domnul Ţării Româneşti, cititorul beneficiind de o bogată sursă de date şi informaţii, multe inedite, referitoare la acel eveniment istoric de mare însemnătate din istoria poporului român, victoria din 1330 constituind "finalul unui echilibru dintre ofensiva statelor româneşti anterioare actului lor de unire şi ofensiva spre est şi sud de Carpaţi sau spre sud-est de Dunăre a regilor apostolici implicaţi mai cu deosebire în raporturile politice dintre statele ce au alcătuit harta nouă a Sud-Estului European creată de Cruciade".

În finalul volumului I, Eugen Petrescu, într-un material scris cu pana sufletului şi cu dibăcie literară, după o prezentare succintă a Ţării Loviştei cu istoricul, frumuseţile şi farmecul ei inegalabil, face o prezentare amănunţită a evenimentelor, acţiunilor şi activităţilor dedicate istoricei bătălii de la Posada. Cu meticulozitatea ce-l caracterizează, autorul ne vorbeşte despre contribuţia oamenilor de cultură vâlceni la statuarea locului unde s-a desfăşurat celebra bătălie, părerea unanimă a lui Costea Marinoiu, Andrei Pandrea, Gheorghe Deaconu, Ioan St. Lazăr, Dumitru şi Doru Moţoc, Ilie Purcaru, Corneliu Tamaş, Petre Petria, Marin Ion, Mihai Sporiş şi Marin Bulugea, materializată în lucrări de o certă valoare ştiinţifică, este că "La Posada Perişanilor, oştenii lui Basarab aveau să încrusteze cu litere de aur în istoria patriei unul din marile momente ale poporului nostru în lupta pentru neatârnare, pentru libertatea naţională". Şi artişti ca Aurel Constantin Zorlescu şi orlţeteanul meu Sergiu Sălişte au nemurit în operele lor acel eveniment istoric de excepţie, primul realizând un decor sculptural simbolistic intitulat "Posada 1330-Ţara Loviştei", iar al doilea *Statuia voievodului Basarab I*, dezvelită la 11 noiembrie 2012 pe locul desfăşurării bătăliei.

Volumul al II-lea, sub semnătura unei pleiade de oameni de ştiinţă, istorici şi scriitori, cuprinde o multitudine de date geografice şi istorice despre minunatul ţinut care este Ţara Loviştei, într-o interpretare ştiinţifică de marcă, rod al unui efort asiduu şi al unei pasiuni pe măsură din partea unor reputaţi autori vâlceni, bucureşteni şi din alte zone ale ţării, mie atrăgându-mi atenţia (ca militar de carieră) materialul *Desfăşurarea luptelor din Ţara Loviştei în <toamna pătimirii noastre>* semnat de prof. Dumitru Garoafă. În opinia lui Radu Ştefan Vergatti, prefaţatorul volumului, "studiile din această carte sunt părţi explicative şi demonstrative ale drumului de întoarcere al armatei regelui ungar Carol Robert de Anjou pe care s-a desfăşurat între 9-12 noiembrie 1330 bătălia de la Posada." Şi tot el conchide că respectiva carte "prezintă contribuţii ştiinţifice onorabile, originale prin informaţii şi interpretări, demne de înţelesuri deosebite lângă povestirile lui Andrei Pandrea şi Ilie Purcaru despre un ţinut mirific, Ţara Loviştei, creaţie etnopolitică încă din epoca genezelor româneşti."

Aceată valoroasă lucrare ne doveşte că istoria, aşa aridă cum e ea, poate sta şi sub semnul măiestriei atunci când pică pe mâna unor oameni pasionaţi, meticuloşi şi cu un înalt spirit al responsabilităţii civice şi patriotice.

SĂ VORBIM DESPRE FORUM ŞI SPIRU HARET

Mihai SPORIŞ

Ni se întâmplă, adeseori, să folosim nişte biete cuvinte cărora le-am uitat înţelesul, ba chiar să le atribuim sensuri care smintesc. Prin cetatea Râmnicului cuvântul „forum" are parte de o soartă asemănătoare. Forumul poate fi un loc anume, unde se discută ceva important, de preferat de importanţă publică, dacă arena este un spaţiu public. Se discută cu... autorizaţie (nu întotdeauna cu autoritatea autentică, aceasta fiind altceva decât patalamaua care-l face zmeu pe pigmeu!), dacă organizaţia cu acest nume are statut, recunoaştere juridică şi acreditare. Ce, cum, de ce, pentru ce, discută? Ar trebui să se vadă din regulamentul de organizare şi funcţionare, din programul asumat, apriori, anual, de adunarea sa generală. Orice abatere de la o linie de conduită a Forumului poate sminti înţelesul cuvântului. O posibilă definiţie pentru acest cuvânt se poate da, descifrând anumite evenimente desfăşurate în spaţiul public.

Forumul, în ceea se observă de mai mulţi ani, este locul unde nişte „senatori de drept" îşi fac mendrele. Doar câţiva forumişti, au şansa lui... nişte. Ei sunt cei cu notorietate... istorică, venind cu state vechi din sistemul glorios încă, deşi tămâiat ca revolut. Pentru marile merite s-au ales cu statui în piaţa publică – adică sunt făcuţi cetăţeni de onoare, în chiar oraşul de rezidenţă, un fel de... mai cu moţ decât semenii lor... fără onoare! Pentru mai multă siguranţă şi-au făcut „statui"din timpul vieţii. (Adică dovezi ale onoarei personale susţinute cu influenţă, din bani publici.) La Forumul luat în posesie vorbesc despre ei înşişi, îşi preamăresc propriile trecute fapte, îşi apără redutele demult căzute în dizgraţia istoriei, luptă cu toată energia împotriva înnoirii - aceea care ar spulbera, vezi Doamne!, sistemul de valori deservit cu soldă, până mai ieri. În altă perspectivă, la fel de extremistă, privind lumea cu viteza de transformare ameţitoare, cu aceeaşi reticenţă, forumul lor devine lamentaţie de bocitoare, privind iminenta pierdere a identităţii dacă ne pe lăsăm în curgerea planetară. Forumul lor poate fi şi scena lumii ca un Babilon, fără ziduri, în care potopul de informaţii nu mai poate fi cuprins, pentru că nu te mai poţi dumiri, adică nu mai poţi ţine pasul cu înnoirea (vezi abilităţile de comunicare şi interelaţionare în reţeaua globală, informatizată, de pildă!). Totul le pare un soi de necuprinsă zarvă barbară care dă-n clocot planeta, mai repede decât am fi în stare să decantăm informaţia şi să ne-o oferim vieţii. Nu au aflat că lumea mare şi bună, superioară, a intrat în era cunoaşterii! Forumul ar trebui să fie o cumpănă echilibrată între trecut şi viitor sprijinită pe spinarea prezentului, ca un Ianus cu clarviziune, fără nostalgii apăsătoare, ori viziuni apocaliptice. Ianus fiind o zeitate model, forumiştii n-ar trebui să-şi caute foloase pentru ei, ci pentru semenii lor, în numele cărora dezbat şi lansează idei, atitudini, soluţii. Facem aceste precizări, constatând efectul unor idei, relansate public în „Cultura Vâlceană", şi care au supărat pe câţiva dintre forumişti...radicali. Într-un articol recent exprimam poziţia, privind un echilibru între biserică şi laic şi exclusivismul unor sutane mai cu moţ! Au clamat eticheta de non grata pentru mine în Forumul lor, că mi-am exprimat public o opinie legată de cinstirea lui Mircea cel Mare, după evenimentul de la Cozia, din 31 ianuarie 2016. Lucruri de felul acesta s-au tot spus acolo dar, neavând suportul scris, au fost considerate efemere!

Spiru C. Haret este marea personalitate istorică de care se leagă un proces social complex de emancipare naţională, cu efect în lumea satului românesc la începutul secolului al XX-lea. Acest

fenomen social este definit de Academia Română- Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan” în Dicționarul Explicativ al Limbii Române Moderne, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998, p.444, astfel: „concepție sociologică în care se preconiza ridicarea stării materiale şi culturale a satului prin activitatea extraşcolară a învățătorilor”. A vorbi azi de neoharetism, ca de un fenomen existent, a vorbi despre continuitatea fenomenului, imediat după cel de-al II-lea război mondial, ni se pare excesiv de deplasat. Vedem aici o confuzie între ideea haretiană, evident nemuritoare, şi un fenomen care are o legitate, un câmp cauzal propriu, imposibil de replicat în societatea românească de ieri şi de azi, mult schimbată în bine, față de subdezvoltarea societății româneşti de pe vremea lui Spiru Haret. Putem vorbi astăzi despre haretologi, cum sunt prof. dr. Gheorghe Dumitraşcu, prof. univ. dr. Virgil Constantinescu-Galiceni, oameni eruditi care au cercetat fenomenul, ni l-au readus în cunoaştere printr-o muncă ştiințifică, valoroasă, incontestabilă . Cei ce trăim cu conştiința valorii acestei personalități exponențiale, a omul universal, reper al mândriei noastre româneşti, putem fi numiți haretofili şi ne-am manifestat iubirea în anul 2012, dedicat special, şi spre lauda vâlcenilor, onorat cu responsabilitate. Cei ce sunt „bolnavi” de Spiru Haret ar trebui să-i numim haretofobi. Dar nu avem cum să nu constatăm că sunt mulți cei ce l-au pus momeală, nu numai pe Spiru Haret, dar şi pe Blaga, Cantemir, Maiorescu, Goldiş etc., şi au atras pe amatorii de diplome facile, care au smintit scara de valori în țară; pe aceştia ar trebui să-i numim haretofagi! Efectul diplomelor fără acoperire în activitatea economică este devastator. Ne temem şi ne opunem acestui concept de manipulare publică: neoharetism (nu ca model al unei voințe şi a unei acțiuni exemplare cândva, prescriptibil acum lipsei de voință şi viziune!) pentru că el poate legitima haretomania cu hemoragia de diplome fără acoperire.

Subcultura? Ceva de subsol! Ceva care subminează ceea ce este deasupra şi coboară totu-n beci. Acolo capetele luminate (?) devin dovleci, oamenii nevlegi… fără minte, fără legi!

Plaga? Este ca o rană, uneori provocată de excesul scărpinatului. Când este râie, adică scabie, nu rană de sabie!, se poate lua prin atingere de la unul la altul. Fenomenul acestei contaminări ar putea fi confundat cu plagierea şi cu plagiatul. Acesta face ravagii, mai ales, între aleşi, la etajele superioare!

Extreme: La umbra prea deasă a copacilor nu cresc decât buruienile, iar sub prea intensul soare totul se usucă şi moare.

Intervenție ratată: scriitor cu talent, dar fără talent, s-a adresat unei filiale a Uniunii Scriitorilor să-i facă intrarea la… Dumnezeu. Mare eroare! Cum să-i încredințezi lui Mefisto cererea făcută de Faust să o ducă… sus? Şeful lui cel mare este altcineva!

COLEGIUL NAȚIONAL „ALEXANDRU LAHOVARI” - 125 ANI DE LUMINĂ

Gheorghe PANTELIMON

„Omul lipsit de educație nu ştie să se servească de libertatea sa” (Immanuel Kant)

Pe 28 mai 2016, Colegiul Național „Alexandru Lahovari” Râmnicu Vâlcea a sărbătorit, printr-o manifestare selectă, emoționantă, 125 de ani de existență strălucită. Un prilej de bucurie şi de mândrie, fiindcă a fost şi a rămas o unitate etalon în istoria ştiinței şi culturii româneşti, printre cele mai valoroase licee din țară. La întâlnirea aniversară care s-a desfăşurat la Filarmonica „Ion Dumitrescu” din Râmnic au participat numeroase personalități, reprezentanți de frunte ai administrației județene şi municipale, ai învățământului, culturii, Arhiepiscopiei Râmnicului, profesori pensionari şi aflați în activitate, foşti şi actuali elevi, părinți, ziarişti etc. În mod sugestiv, moderatorul festivității, Vali Conea, cunoscut realizator de emisiuni de televiziune, afirma că în sală există cea mai titrată concentrare de materie cenuşie.

Evenimentul omagial a fost onorat de Radu Renga, prefectul județului Vâlcea, Gigi Ion Matei, primar interimar al Municipiului Râmnicu Vâlcea, Andra Bică, inspector şcolar general al Inspectoratului Şcolar Județean Vâlcea, de senatori, deputați de Vâlcea etc. După ce asistența a spus o rugăciune, directorul Colegiului, profesorul Constantin Toma Drugan a trecut în revistă momentele semnificative din istoria acestui prestigios aşezământ de educație şi cultură, succesele repurtate. Vâlceanul Ion Iancovescu, deputat în Parlamentul țării a insistat pe lângă Ministerul Instrucțiunii Publice de atunci, care a aprobat, în 1891, înființarea unui gimnaziu clasic, în oraşul nostru. Cursurile s-au deschis pe 7 septembrie 1891, în casele Angelescu din strada Mihai Bravu nr.49, cu o singură clasă, în care erau înscrişi 42 de elevi, români şi de alte naționalități. Primul director a fost Alexandru Theodoru, profesor pentru partea ştiințifică, iar profesor de literatură, Anton Eliade. Clădirea actuală construită în stil național, cu sprijin financiar din partea fostului ministru Spiru Haret funcționează din 1911. Localul a cunoscut patru etape de extindere. S-a beneficiat de un sprijin substanțial din partea primarilor Mircia Gutău, Romeo Rădulescu, Emilian Frâncu şi Gigi Ion Matei. În perioada 2011 - 2015, construcția a fost reabilitată şi modernizată, cu ajutorul Primăriei, printr-un proiect de 4,3 milioane de euro. Laboratoarele şi cabinetele au fost dotate cu tehnologie de ultimă generație şi s-a amenajat terenul de sport în aer liber. După 1989, liceul s-a numit „Alexandru Lahovari”, iar din 1997 - Colegiul Național „Alexandru Lahovari”, purtând numele marelui jurist şi om politic român, unul dintre liderii conservatorilor „puri”, care a fost de mai multe ori ministru.

Profesori iluştri au dus faima şcolii în țara întreagă. Printre personalitățile cu notorietate s-au aflat Eliodor Constantinescu, Nicolae Enache de la Olt, Traian Cantemir, Lucian Mănescu, Dumitru Guşetoiu, Nicu Angelescu, Constantin Gibescu, Ion Ceauşescu, Florea Rădulescu, Marin Trincă, Petre Darie ş.a. O listă completă a dascălilor de seamă ai liceului şi alte informații interesante sunt cuprinse în monografiile întocmite de profesorii Mihail Voiculescu şi Sorin Oane. În cadrul întrunirii s-a exprimat recunoştință şi venerație pentru toți profesorii şcolii de ieri şi de azi şi s-a păstrat un moment de reculegere pentru cei care nu se mai află printre noi. Prin munca, vocația şi iscusința lor, profesorii au format multe generații şi specialişti care au contribuit la progresul societății, la afirmarea românilor în circuitul valorilor europene şi mondiale. Lista acestora este impresionantă. Aceste frumoase tradiții au fost duse mai departe şi se păstrează peste timp. Ilustrativ este faptul că în anul şcolar 2014-2015, toți absolvenții au promovat examenul de Bacalaureat, un indicator sintetic care demonstrează calitatea resursei umane, a procesului instructiv - educativ. Colegiul rămâne o instituție prestigioasă, reprezentativă a învățământului românesc. Un rol important au jucat conducerile unității, care au statornicit un climat de emulație, de autodepăşire. În cadrul solemnității aniversare s-a evidențiat contribuția esențială la obținerea rezultatelor din ultima perioadă a actualului manager Constantin Toma Drugan, un profesor de matematică celebru, care conduce colegiul de 22 de ani, depăşindu-l ca durată pe faimosul director Ion Ceauşescu. La mulți ani domnule director Drugan, multă sănătate şi putere de muncă!

Şi invitații au apreciat în alocuțiunile lor realizările remarcabile obținute de-a lungul anilor în această citadelă a învățământului şi culturii românești. Pr. Codruț Dumitru Scurtu a transmis binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului, celor care cu generozitate sprijină şi încurajează activitatea cultural-spirituală şi educativă a Râmnicului şi a Vâlcii. Prefectul județului, Radu Renga a opinat că în cei 125 de ani s-a realizat un învățământ de calitate, ca urmare tinerii formați aici au primit valorile necesare unor oameni buni, performanți. Primarul interimar Gigi Ion Matei a considerat aniversarea un moment deosebit pentru întreaga comunitate locală, chiar şi pentru învățământul românesc, iar rezultatele şcolii celebrate constituie motiv de mândrie pentru toți râmnicenii. Liceul a dat multe personalități marcante la nivel național. Este şi meritul directorului Constantin Drugan, care a impus standarde de performanță şi s-a implicat efectiv în procesul de reabilitare şi de modernizare a şcolii. Mulțumit de rezultatele de renume ale liceului, reprezentantul părinților, Cristinel Herşu, a evidențiat că timp de 125 de ani acesta a dus faima oraşului, a județului, pe toate meridianele lumii.

Proaspăt absolvent, Laurențiu Ploscaru, olimpic internațional la matematică a mărturisit că este onorat şi foarte bucuros că participă la acest jubileu de suflet. În mod special i-a mulțumit d-lui Constantin Drugan, care i-a fost profesor, dar şi mentor. Într-adevăr domnul Drugan a ştiut să ducă mai departe munca unui alt nume mare în matematică, prof. Ştefan Smărăndoiu, de la Şcoala Gimnazială „Tache Ionescu”, unde a absolvit Laurențiu, un geniu al matematicii. În mod inspirat, pe tot parcursul desfăşurării solemnității, sub genericul „Tradiție prin excelență” au fost proiectate fotografii ale elevilor, rezultatele lor excepționale, care au contribuit la creşterea reputației liceului. Cuvinte patetice care au ajuns la sufletul auditoriului a rostit dl avocat Paul Angelescu, care a terminat cursurile în 1941, fiind singurul supraviețuitor al acestei promoții. A afirmat, cu convingere, că toți absolvenții dovedesc condescendență față de distinşii lor profesori care i-au instruit şi educat cu mult har didactic. A dat mai multe sfaturi înțelepte şi utile care ar trebui urmate de cei tineri, o veritabilă lecție de viață. În partea finală directorul colegiului a înmânat unor personalități din domeniul învățământului, ştiinței, culturii, administrației publice locale şi județene, unor foşti şi actuali profesori şi elevi, care s-au remarcat prin rezultatele meritorii ale muncii lor, Diplome de Onoare.

Nicolae Dinescu, preşedintele Filialei Vâlcea a Academiei Olimpice Române a conferit instituției sărbătorite un hrisov aniversar şi Diplome de Onoare unor invitați. Forumul Cultural al Râmnicului, care pe 3 mai 2016 a sărbătorit 15 ani de existență i-a decernat directorului Constantin Drugan o Diplomă aniversară, pentru colaborarea fructuoasă care a existat în această perioadă. Şi eu mă mândresc că mă număr printre absolvenții acestei unități de elită a învățământului românesc, seria 1961 şi exprim şi cu acest prilej întreaga gratitudine profesorilor, celor care au dat peste ani măreție acestei cetăți a învățământului şi culturii vâlcene şi naționale.

Cum scria marele nostru poet național Mihai Eminescu, comemorat în fiecare an pe 15 iunie, cea mai potrivită urare pentru liceul care a împlinit o vârstă memorabilă este: „La trecutu-ți mare, mare viitor!”

NOTĂ: Fapt nemaîntâlnit la o adunare, scena a fost luminată slab şi sala lasată în semiîntuneric (ca la concert).

„VIVAT ACADEMIA! VIVANT PROFESSORES!”

Sâmbătă 14 mai 2016, într-o zi însorită de primăvară, la Facultatea de Geografie a Universității București a avut loc un eveniment de mare trăire emoțională. Promoția de studenți 1966 a celebrat 50 de ani de la absolvirea facultății. A fost a doua întâlnire aniversară, după cea din 1976, care a marcat primul deceniu de confruntare cu viața. Două bannere afișate la intrarea în prestigioasa instituție de învățământ superior și în amfiteatrul „George Vâlsan” unde a avut loc festivitatea, anunțau sărbătoarea mult așteptată. Toate momentele desfășurării acesteia au generat o firească duioșie și nostalgie. Împresurați de tulburătoare aduceri-aminte, cu voci tremurate am cântat împreună „Gaudeamus Igitur”. La strigarea catalogului, realizat special de amicul nostru Marin Mară, cel care a fost coordonatorul întregii manifestări au răspuns „prezent” peste 40 de colegi veniți din toate colțurile țării să serbeze acest moment unic, care ne va rămâne întipărit în suflet și în memorie pentru tot restul vieții.

Ne-au onorat cu prezența profesori ai facultății, nume de referință în cercetarea științifică, în domeniul geografiei, care ne-au îndrumat cu vocație, pasiune și competență să devenim oameni adevărați, să practicăm o meserie nobilă, urmând modelul pe care ni l-au oferit cu generozitate și ne face o deosebită placere să-i prezentăm: prof. univ. dr. doc. Grigore Posea, ajuns la venerabila vârstă de 87 de ani, o personalitate a lumii noastre științifice, reputat specialist în Geomorfologie; prof. univ. dr. Nicolae Florea, renumit pedolog, membru al Academiei de Științe Agricole și Silvice din România, membru de onoare al Academiei Române; prof. univ. dr. Maria Pătroescu, o luptătoare energică pentru protecția mediului înconjurător; prof.univ. dr. Mihai Ielenicz, cu lucrări importante de Geomorfologie și nu numai, și prof. univ. dr. Ion Marin, specialist în Geografie regională, autor al unor enciclopedii geografice. Cu acest prilej, în semn de prețuire și recunoștință, li s-a înmânat Diploma de Excelență pentru contribuția substanțială la formarea geografilor din promoția 1966. Comitetul Executiv al Asociației Geografilor 1966 a conferit tuturor participanților Cocarda de Onoare „50”, iar Facultatea câte o Diplomă Aniversară, în semn de apreciere a contribuției fiecăruia dintre noi la formarea valorilor umane, sau la aprofundarea cunoașterii geografice, necesare societății românești, cu semnătura decanului, prof.univ. dr. Laura Comănescu. Cercetător de marcă și pedagog iscusit domnul prof. Grigore Posea ne-a prezentat cartea sa „Geomorfologia României”, editată de Universitatea „Spiru Haret” București, unde își continuă cariera universitară. Nu întâmplător lucrarea se deschide cu Sfinxul de Bucegi și a insistat asupra semnificației lui. Au mai rostit cuvinte emoționante doamna prof. Maria Pătroescu, domnul prof. Nicolae Florea, foști colegi de facultate - Doina Hotea, Nicolae Paltin, Victoria Burcea, Viorel Nițescu. Copleșiți de emoție toți și-au mărturisit bucuria de a participa la această revedere de suflet. Ne-am amintit că la admiterea în facultate în 1961, la geografie au fost 110 locuri și 11 candidați pe un loc. Pe parcurs am studiat în trei grupe: Geografie fizică, Geografie economică și Geografie, secundar Biologie. S-a apreciat că facultatea a reprezentat cea mai frumoasă amintire în ciuda tuturor dificultăților, iar studenția noastră a fost cu adavărat studențe, au fost anii de vis ai vieții. Un mesaj patetic a transmis Constantin Potor din Belgia, întitulat „La toți foștii mei colegi și colege de facultate, Daco-Romani, sănătate și pace! Dezolat de a nu putea fi prezent printre voi la această unică ocazie de a ne revedea după 50 de ani (din motive de sănătate), vă îmbrățișez pe toți/ toate și vă doresc o sărbătoare de neuitat. Gândul meu, vă va acompania toată ziua și în anii ce vor urma”. În plenul întrunirii s-au exprimat regrete sincere pentru profesorii și colegii care nu mai sunt printre noi. Sentimentele noastre au fost multiple, intense. Și de data aceasta dl. prof. Grigore Posea, așa cum ne-a învățat pe tot parcursul studenției ne-a îndemnat să iubim România, cum au făcut și alți geografi. Mi-am amintit de George Vâlsan (1885-1935), personalitate de seamă a geografiei românești, format la școala lui Simion Mehedinți, care avertiza: „Să nu uitați că patrie și iubire de patrie sunt simple abstracții sarbede dacă nu te-ai dus singur să te înfrățești cu pământul și poporul din care faci parte!!” Este un mare adevăr fiindcă Geografia este știința care studiază Pământul, sub toate aspectele, care dezvoltă sentimente patriotice durable.

Cei prezenți au adresat felicitări organizatorului principal, prof. Marin Mară de la Bacău, pentru tenacitatea dovedită în organizarea aniversării care a fost o reușită din toate punctele de vedere.

Conform tradiției, în cinstea evenimentului am ciocnit o cupă de șampanie. Au fost și alte surprize plăcute. Doi colegi de serie, profesorul universitar Vasile Glăvan, doctor în geografie al Universității București a oferit tuturor, în mod gratuit, lucrarea personală „România turistică”, publicată în 2015, la Editura Semne din București, iar Viorel Nițescu, cartea autobiografică „Anotimpuri” tipărită în 2016 la Editura Larisa din Câmpulung. Poza de grup din finalul primei părți a manifestării va rămâne un izvor de bucurie, o mărturie în timp a trecerii noastre prin facultate și prin viață.

Discuțiile au continuat, într-o atmosferă destinsă, prietenească, la Restaurantul Monte Carlo din Cișmigiu. În încheiere exprimăm întrega gratitudine distinșilor noștri profesori din facultate, mulțumiri celor care au contribuit la succesul acestui frumos jubileu, cât și colegilor care au participat. Tuturor le dorim viață lungă, sănătate și multe bucurii!

Gh. PANTELIMON

VÂLCENII FRAȚI BUNI CU ARDELENII, CU BASARABENII ȘI CU BUCOVINENII!

Octavian POPESCU (1933-2016)

Bucovinenii refugiați în Județul Vâlcea, zonă cunoscută și sub denumirea de „Oltenia de sub munte ” (2)

(Urmare din Cultura vâlceană nr. 120, martie 2016)

- VI -

Alte familii de bucovineni refugiați pe meleaguri vâlcene (...)

Familia Goloborotco, refugiată din Storojinețul bucovinean într-un sat al comunei Băbeni din județul Vâlcea (?). Singurul copil a acelei familii – Ivan – era absolvent de liceu la venirea sa pe meleagurile vâlcene. A urmat apoi Academia Comercială în București ,după care a lucrat scurt timp ca economist în domeniul agricol vâlcean până ce, prin căsătorie, a plecat și s-a stabilit în Arad.

Familia Gorovei sosită din Bucovina și stabilită în Horezu – Vâlcea. Capul familiei era medic și a lucrat ca medic obstetrician - ginecolog în spitalul rural (pe atunci) din Horezu.

Familia Guraliuc Nicolae (tatăl, soția și fiul lor) sosiți în Râmnicu Vâlcea din Cernăuți. Tatăl familiei a lucrat ca salariat C F R la Clubul cultural din gara feroviară Râmnicu Vâlcea, activând însă timp îndelungat ca artist amator în echipa de teatru a orașului.

Fiul său a devenit profesor de muzică în Râmnicu Vâlcea,dar a decedat la o vârstă destul de tânără.

Familia Iandola (17). Din acea familie profesoara Elena Iandola a predat fizica și chimia în mai multe școli vâlcene, printre care și L.A.L. unde a predat între anii 1955- 1972. După pensionare s-a mutat în Iași. A decedat în anul 1982.Fiica sa de profesie medic a lucrat în Iași până la pensionare.

Familia Ilicuță. S-a stabilit dela început în orașul Râmnicu Vâlcea; tatăl a lucrat ca funcționar public pe plan local, iar mama a fost învățătoare la o școala primară din oraș. Copiii lor au fost Beatrice (nu cred că era prenumele său, ci mai de grabă pseudonimul literar sub care își publica poeziile în perioada adolescenței, dar, din păcate, a decedat la o vârstă fragedă) și Radu, (cu care am fost coleg de promoție la Liceul Alexandru Lahovari). Pe lângă faptul că era foarte inteligent și educat, avea talent poetic ca și sora sa. Contrar așteptărilor profesorilor și colegilor săi a urmat Facultatea de Electrotehnică în Craiova, după care s- a stabilit și a lucrat până la pensionare în Craiova.

Familia Marinescu (soțul născut în Galați, soția în Cahul, ca și fiica sa, actrița de revistă și cântăreața de muzică ușoară de mai târziu Lucki Marinescu) au locuit și lucrat ca economiști în orașul Cahul din Basarabia. Cu câțiva ani înainte de declanșarea celui de al II-lea Război Mondial familia s-a mutat în Cernăuți, ambii părinți lucrând în administarția publică din capitala Bucovinei. La scurt timp, declașându-se războiul, tatăl a fost mobilizat în armata română, iar mama și fiica lor se refugiează în România, stabilindu-și domiciliul în Râmnicu Vâlcea, acolo unde se refugiase deja o parte din familia tatălui. La încetarea războiului, familia Marinescu se întregește odată cu întoarcerea din război a tatălui, iar după un an întreaga familie se mută în Cluj. Fiica lor, Lucki, absolvă liceul și Conservatorul de Muzică din Cluj. Ulterior ea se angajează la Teatrul de Operetă apoi la Teatrul de Revistă „Cărăbuș” din București. În anul 1985 prin căsătorie se stabilește în S.U.A., iar după revoluția română din anul 1989 s-a întors în România (București) și se implică cu succes într-o serie de acțiuni social-culturale cu pensionarii. (Sursa-Articol publicat în Formula AS nr 1132(33) 28/VIII 2014)

Familia Morariu formată din profesorul universitar cernăuțean Leca Morariu și soția sa Octavia (fostă Lupu, cercetător literar și gazetar de frunte bucovinean, născută în anul 1903 în comuna Comănești- Suceava, absolventă a Conservatorului Muzical din Praga ca profesor de muzică). Eminența cenușie a familiei, pe bună dreptate a fost chiar capul acesteia, Leca. Cine a fost însă acest intelectual de frunte al culturii românești, nu numai din Bocovina, ci

din întreaga Românie Mare, de odinioară? A fost profesor universitar şi şef de catedră la Limba şi Literatura Română de la Universitatea din Cernăuţi. A fost un discipol al marilor profesori universitari înaintaşi de la aceiaşi universitate, academicienii I.G.Sbierea şi Sextil Puşcariu. A fost la rândul său mentor al tinerilor universitari cernăuţeni de la catedra pe care o conducea- asistenţii Traian Cantemir, Petru Iroaie şi Petru Răzuş-orientându-i spre continuarea cercetărilor etnografice pe care le iniţiase el, cu privire la populaţia, limba şi cultura istro-românilor din Croaţia. De fapt el chiar aparţinea acelei etnii şi are meritul de a fi publicat câteva lucrări fundamentale despre această minoritate etnică în volumele: ,,Lu fraţii noştri" , ,, D-ale Cirebirilor" şi ,,Drumuri Cirebire". A publicat cu mare succes în volumul intitulat ,,Poveşti bucovinene " în anul 1915, volum premiat de Academia Română. A mai publicat însă şi numeroase articole, împreună cu soţia sa Octavia, în revistele cernăuţene ,,Făt Frumos" şi ,,Galsul Bucovinei". În anul 1944 familia Morariu s-a refugiat împreună cu familia Cantemir în Râmnicu Vâlcea unde s-au stabilit definitiv. Fiind supravegheat politic pentru vederile sale antisovietice, în Râmnic, profesorul universitar Leca Morariu nu a putut ocupa nici o funcţie în învăţământul sau în cultura locală, dar cum era un bun violoncelist şi-a câştigat existenţa cântând chiar şi prin restaurantele vâlcene. Cruntă soartă pentru un erudit al culturii bucovinene! În Râmnicu Vâlcea, în afara tradiţionalei şi durabilei prietenii cu familia profesorului Cantemir, familia Morariu a legat o frumoasă prietenie cu familia dr. Dumitru Zeană (tatăl actualului conferenţiar doctor Corneliu Zeană), la rândul său un persecutat politic pentru vederile sale liberale. În perioada sa vâlceană a publicat un valoros volum de însemnări intitulat ,,Jurnalul vâlcean 1944-1948". La moartea sa, în anul 1963, a fost înmormântat, în anonimat, în cimitirul oraşului care l-a adoptat. După decesul său soţia s-a mutat în Suceava, iar în anul 1967 i-a îndeplinit ultima dorinţă, a defunctului, aceea de a fi îngropat în cimitirul din Suceava lui dragă. (Sursa: Revista Forum ,,V" nr 3, 2012, semnat de I.Roşianu, Rm Vâlcea) (18)

Familia Obadă (soţul Alexandru, soţia Silvia) s-au refugiat din Bucovina în Râmnicu Vâlcea în anul 1944. După câţva ani s-au mutat şi s-au stabilit în Bucureşti.

Familia Pavel Neculai (cu pseodonimul literar Nicolae Paulescu) cu soţia sa Alice şi cu fiul lor Dan au sosit din Bucovina şi s-au stabilit în Râmnicu Vâlcea. Poetul Nicolae Paulescu s-a născut în 1910 în comuna Plaiul Cosminului din judeţul Cernăuţi, unde a absolvit şi Liceul ,,Aron Pumnul". A urmat concomitent cursurile universitare atât la Facultatea de Drept, cât şi de Teologie, iar după absolvire a ocupat în Cernăuţi posturi în activităţi sociale (,,Fundaţia Iconar ") sau literare (revistele ,,Tribuna", ,, Junimea Literară", ,,Glasul Bucovinei", ,, Ecoul Tinerimii", ,,Cronica Românească ". În Râmnicu Vâlcea a ocupat un post de funcţionar administrativ, iar soţia sa un post de profesor de matematică la şcolile din oraş. (Sursa: Doru Moţoc ,, Un poet bucovinean la Rm. Vâlcea-Neculai Pavel în Revista ,,Forum V" nr. 3 (16/2010 p. 15)

Familia Părăluţă, formată din mama Elisabeta şi fiica sa Olga, care era absolventă a Academiei Comerciale din Cernăuţi. La foarte scurt timp de la refugiul în Râmnicu Vâlcea mama a decedat. Fiica sa, Olga, a lucrat câţiva ani în Cooperaţia vâlceană, apoi a plecat prin căsătorie şi s-a stabilit în Maramureş (probabil Sighet).

Familia Pintilie. D-na Pintilie a lucrat în farmacia privată a farmacistului Galan, iar fiica sa Elena a urmat Liceul de fete din Râmnicu Vâlcea, absolventă a promoţiei 1952.

Familia Popovici Gheorghe (soţul şi soţia) sau stabilit pentru câţiva ani în Râmnicu Vâlcea. Capul familiei, profesorul Gheorghe Popovici a predat matematica la liceele râmnicene, după care s-au mutat şi stabilit în Cluj-Napoca.

Familia Raicu (părinţii şi fiul lor Valentin Pompiliu) au sosit din Cernăuţi în anul 1940 şi s-au stabilit în Râmnicu Vâlcea; tatăl Vasile a lucrat ca mecanic de locomotivă în staţia C F R Râmnicu Vâlcea. Fiul lor, Valentin Pompiliu a absolvit Liceul Alexandru Lahovari din oraş în anul 1952, apoi a urmat Facultatea de Construcţii în Cluj. După absolvire s-a întors în oraşul oltean care l-a adoptat şi a lucrat până la pensionare ca Director al Rezervelor Judeţene de Stat Vâlcea.

Familia Ţopa. Ambii soţi au funcţionat ca profesori (?) în şcolile râmnicene, dar după câţiva ani s-au mutat şi s-au stabilit în Sibiu.

*

Despre alte familii refugiate în judeţul Vâlcea şi în Oraşul Vâlcea sosiţi fie din Basarabia, fie din Bucovina aşteptăm confirmarea din partea unor cunoscători ai oamenilor şi evenimentelor petrecute în acea perioadă. Menţionăm că unele persoane sau familii dintre refugiaţi aveau studii pedagogice, astfel încât au putut să predea în judeţ sau în oraşul reşedinţă de judeţ cursuri în diverse şcoli. În această situaţie ar pute fi: prof. de desen Asvadurova Brilianova, prof. Baidan Aurel, născut în anul 1933 în oraşul Soroca şi stabilit în Râmnicu Vâlcea, decedat în anul 2008; maistru şcolar Beleavcenco; prof dr. muzică Chaborschi Gabriel; prof. Calmutschi Larisa; prof. Doroşevschi Lidia; prof.Leonteac Grigore, familia Licea (cu fiul lor Radu, absolvent al Liceului ,,Alexandru Lahovari" în anul 1951(?), prof. de limba rusă Panet Zenovia; prof. de istorie Papuc Ştefan, prof. de biologie Pereţianu Larisa, prof de muzică Şaţchi – Popovici Irina, ctitor al Liceului de Muzică şi Arte din Râmnicu Vâlcea, decedată în anul 2008; inginer Vartic cu familia, venit din Bucovina, dar care după câţiva ani petrecuţi şi lucraţi - probabil - la Fabrica de Placaj şi mobilă din Râmnicu Vâlcea s-a mutat într-o localitate din Transilvania(?)

NOTE REDACŢIA INTOL PRESS

2. Trebuie exclus din vocabular termenul de refugiat pentru toţi evacuaţi (cu Foaie de evacuare sau carnet de evacuat) între martie 1944 şi august 1944, perioadă în care a funcţionat Ordinul de evacuare semnat de Mareşalul Antonescu...

17. Sârghie Iandola, jurist din Basarabia, Chilia Nouă (Dicţionarul Judeţului Vâlcea, Ed. Fortuna, 2010) a venit la Râmnicu Vâlcea în 20 mai 1940 ca şef al biroului de refugiaţi polonezi. La 28 iunie 1940, ziua în care Basarabia a fost cedată URSS, este primit în Poliţia Râmnicul Vâlcii. Între 28 noiembrie 1940 şi 28 mai 1941 a făcut parte din Inspectoratul de Poliţie Craiova. În 10 noiembrie 1942 a fost numit şeful Siguranţei vâlcene, post în care era şi în timpul evacuării Basarabiei din martie 1944 şi până la 23 August 1944. A fost un susţinător al Mareşalului Antonescu, ca toţi basarabenii evacuaţii în 1944. Între 1 şi 19 august, Mareşalul s-a aflat la Olăneşti, iar în zilele 5-6 august a fost la Berlin. În 6 seara era la Olăneşti, confirmându-se astfel ipoteza că a folosit un aeroport local, probabil pe cel din Loviştea, dintre Brezoi şi Voineasa...Serghie Iandola a jucat un rol important în anihilarea complotului pregătit de NKVD pentru asasunarea la Olăneşti a Mareşalului Ion Antonescu...

18. Leca Morariu în prima perioadă, martie 1944 şi martie 1945 a fost plătit foarte bine, dar neregulat, primind leafa de universitar de la Ministerul Instrucţiei Publice. În această perioadă, pe lângă activitatea universitară la Facultatea din Cernăuţi, mutată vremelnic la Râmnicu Vâlce, este ,,violoncelist doi" în orchestra semisimfonică condusă de Ion Puţureanu. După 1945, aceeaşi problemă cu plata salariului, sincopată, pentru ca în 1947, înainte de abdicare, Regele Mihai să semneze ieşirea sa la pensie...Tot în această primă a sa perioadă, spunem noi, bună! (cât putea fi a unui ,,refugiat"-evacuarea se ia în calcul, oficial, după 1960) Leca Morariu se află permanent invitat în saloanele primarului Tică Ştefănescu, căruia-fiicei sale-îi predă limba germană şi engleză. Apoi trebuie să amintim de prietenia sa strânsă cu Radu Gyr, dar mult mai durabilă şi avantajoasă pentru sine, prietenia cu Emil Ştefănescu, al cărui băiat, Febus, îi va imortaliza chipul...aşa cum şi Emil Ştefănescu a imortalizat ca nimeni altul chipul fiicei, în 1929, lui Tică Ştefănescu...Leca Morariu a fost în legătură cu folcloriştii vâlceni încă din anii 1922, grupul Fira-Popescu-Bălăşel, el şi Popescu, fiind elevii, la Cluj, ai lui Sextil Puşcariu...Leca Morariu a avut cea mai luxoasă locuinţă acordată de statul român unui evacuat. Din păcate ea nu poate fi transformată în casă memorială (ar fi fost una dintre cele mai grozave ale Olteniei), întreaga sa avere (cărţi, tablouri, instrumente muzicale-două violoncele şi un pian) fiind mutate în 1967, de soţia sa, la Suceava. Mai amintim, că soţia Octavia, l-a urmat pe Leca, în refugiu, evacuare-corect, doar prin ameninţarea acestuia cu pistolul în mână. Personal, editorul, declar, că nu cunosc nici un caz de evacuat care să fi dorit să plece ,,înapoi", desigur, la Iaşi sau Suceava, cazul preotului Mihail, al soţiei lui Leca şi al profesorului Borosan, care, însă, şi-a urmat fiica...aceasta, venind înapoi la Râmnicu Vâlcea...Pentru cei din nordul Basarabiei pământul dintre Loviştea şi Dunăre, mai ales din partea dreaptă a Oltului rămâne al doilea loc de naştere, aducându-i pe basarabeni în patria reală a lui Basarab I.... ,,Jurnalul vâlcean, 1944-1948" a fost publicat în 2012 de către Liviu Papuc, secondat de Constantin Poenaru-referinţe, în Ed. Rotipo Iaşi prin Fundaţia ,,Leca Morariu" din Suceava, condusă de Maria Olar, oraş în care se află şi secţia ,,Leca Morariu" în cadrul Muzeului de Istorie Judeţean.

O REUNIUNE DEOSEBITĂ A CENACLULUI "PETALE"

Marian PĂTRAŞCU

Reuniunea din luna iunie 2016 a Cenaclului "Petale" al Societăţii Naţionale Independente a Persoanelor cu Handicap Vâlcea, care s-a nimerit a fi tocmai de sărbătoarea Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel (miercuri, 29 iunie), nu s-a mai desfăşurat la sediul societăţii din str. Primăverii 6A, ci la Biblioteca Judeţeană "Antim Ivireanul" Vâlcea, motivul acestei schimbări fiind acela că personalitea lunii a fost Atanasie Pop Marţian (8 iunie 1897-14 ianuarie 1969), iar Puiu Răducan şi Mitică Zamfira au lansat volumul intitulat "Lacrima din rouă – Atanasie Pop Marţian", publicat la Editura "Mircea cel Bătrân" din Olăneşti. De ce s-au învrednicit cei doi autori să evidenţieze o personalitate culturală mai puţin cunoscută? Fiindcă A. Pop Marţian s-a născut în Nenciuleşti, comuna natală a lor, azi Tetoiu, judeţul Vâlcea!

Mărturisesc că, pentru mine, apariţia acestui volum a fost o surpriză, căci autorii "au tăcut şi au făcut", cum se spune. Mi-am amintit că cel omagiat a fost actor, dar ei au meritul de a ne fi arătat că acesta a fost cu mult mai mult de atât: economist, ofiţer de carieră, actor, profesor universitar şi, o perioadă, rector al IATC Bucureşti, precum şi poet. Dintre toate aceste preocupări şi… profesii, A. Pop Marţian s-a remarcat ca profesor universitar la IATC şi ca actor. Prin "mâna" sa formatoare au trecut o mulţime de studenţi deveniţi ulterior actori celebri: Stela Popescu, Rodica Popescu-Bitănescu, Anda Caropol, Marin Moraru, Rodica Mandache, Ion Caramitru, Valeria Seciu, Mariana Mihuţ, Ovidiu Iuliu Moldovan, Octavian Cotescu, Silviu Stănculescu, Amza Pellea, Emil Boroghină şi mulţi, mulţi alţii, practic, toţi absolvenţii de IATC din anii 1956-1960 au beneficiat de pe urma exigenţei şi a remarcabilului profesionalism şi tact pedagogic ale acestui mare profesor.

Cu siguranţă, A. Pop Marţian ar fi putut fi şi un mare poet dacă poeziei i-ar fi dedicat mai mult timp, fiindcă a publicat la Editura "Cartea Românească", pe cheltuiala proprie, un singur volum de poezie intitulat "Serile cătunului" (1929), adunând în el versuri originale publicate anterior într-o mulţime de reviste literare: "Flamura", "Ramuri", "Universul literar", "Gândirea", "Viaţa literară", "Convorbiri literare", "Rampa" ş.a. Lirica lui A. Pop Marţian este una de factură gândiristă, care promovează un "tradiţionalism românesc deschis totuşi către modernitate" (Ilorian Păunoiu), fiind una bine conturată, poetul "părând că execută un ritual sacru" prin care crează "un topos rural din care nu lipseşte nici un element care pune în evidenţă veşnicia care la sat se naşte" (I. Păunoiu). "Toată forţa expresiei poetice se concentrează la Atanasie Pop Marţian în jurul unor metafore grele, care nu se uită" (I. Păunoiu). Metaforele şi rimele surprinzătoare, originale, conferă poziei lui A. Pop Marţian picturalitate şi o muzicalitate aparte: "Seara s'a ridicat dintr'un lan de otavă / şi tristă s'a apropiat de cătune, - / ca o viţeluşe cenuşie şi bolnavă / care'a fost pe camp, la păşune. / Lângă sat s'a oprit să se mire / că sfinţii din schit se strevăd / prin pereţi ca păsările'n colivie / şi scututând capul cu evlavie şi uimire, / a bătut din talangă o liturghie…". Ca o părere pur personal, aş spune că, lecturând aproape orice poezie din acest volum, cititorului i se perindă prin faţa ochilor minţii sale o întreagă serie de tablouri, încât, la sfârşitul lecturii, are senzaţia că tocmai a vizitat o întreagă expoziţie! De asemenea, lirica lui Atanasie Pop Marţian, depăşeşte aria gândiristă, traditional românească, înscriindu-se chiar şi în curentul expresionist, şi având, din acest punct de vedere, afinităţi cu poezia rusă, şi în special cu aceea a lui Esenin şi Maiakovski.

Volumul "Lacrima din rouă – Atanasie Pop Marţian" poate fi considerat ca având două părţi principale. Prima parte cuprinde texte-eseu semnate de cei doi autori, de trei foste studente de la IATC ale consăteanului lor – Rodica Popescu-Bitănescu, Stela Popescu şi Anda Caropol; apoi sunt prezentate biografia celui omagiat şi fişele biografice a 11 dintre studenţii săi de la IATC. Partea a doua a volumului reproduce integral, (inclusiv cu grafia vremii şi coperta desenată de Ion Anestin), volumul de poezie "Serile cătunului", apărut în 1929, permisiunea de a-l reproduce fiind obţinută de la o strănepoată a lui A. Pop Marţian, Natalia Guran, o doamnă venerabilă, care locuieşte în Craiova.

Reuniunea din iunie a Cenaclului "Petale" s-a bucurat de prezenţa unui numeros public, la ea participând şi invitaţi din afara jdeţului Vâlcea şi chiar din afara ţării: domnul Constantin Rusnac – din Republica Moldova, compozitor, profesor universitar, fost rector al Conservatorului din Chişinău, şi doamnele Mariana Moga, scriitoare, şi Corina Ofelia Corpodean, poetă şi interpretă de muzică folk, ambele din Sebeş (Alba). Au luat cuvântul: Zenovia Zamfir, Puiu Răducan, Mitică Zamfira, Ilorian Păunoiu, Emil Antonie, Nicu Cismaru, Constantin Rusnac, Nicu Petre, Paul Dina (un strănepot al lui A. Pop Marţian), Nicolae State Burluşi şi subsemnatul. Din cuvântul lui C. Rusnac este de menţionat faptul că, referindu-se la unele personalităţi culturale mai puţin cunoscute şi pe nedrept uitate, domnia sa a arătat că Iurie Kolesnik a publicat până în prezent nu mai puţin de 12 volume dintr-o lucrare amplă care poartă titlul simbolic "Basarabia

necunoscută". Mitică Zamfira a apreciat, între altele, că volumul lansat este o "carte atelier", urmând ca alți "arheologi culturali" (Nicu Cismaru) să descopere şi alte lucruri inedite despre A. Pop Marțian şi să le facă cunoscute. Puiu Răducan a precizat în context că el şi Mariana Moga vor publica în curând "o carte-duplex", având titlul "La un păhărel de veşnicie. Povestiri din lumea satului". În ceea ce mă priveşte, am făcut o scurtă prezentare retrospectivă a Cenaclului "Petale", precizând faptul că succesul său se datorează atât formatului în care se desfăşoară, unul original (în prima parte se discută despre o personalitate a lunii, iar în partea a doua, creatorii de literatură sunt invitați să-şi citească din propriile creații, după care urmează discuții critice privind textele prezentate), cât şi locului în care are loc în mod obişnuit, (de la ora17, în ultima zi de miercuri din fiecare lună, cu excepția lunii iulie când avem vacanță, cu invitații indicând personalitatea lunii expediate prin E-mail), un spațiu plăcut, amenajat ca o galerie de artă, unde participanții se simt foarte bine şi pentru că partea a treia este una de socializare (fapt important: participanți nu sunt neapărat persoane cu handicap, avem de exemplu o bună colaborare cu Societatea Culturală "Anton Pann" şi cu Forumul Cultural al Râmnicului, ocazional avem invitați din țară şi chiar din străinătate etc.).

În cadrul reuniunii despre care vorbim aici, actorul Cristian Alexandrescu a citit în mai multe rânduri din volumul lansat, iar Corina Ofelia Corpodean, acompaniată de chitara ei, a încântat publicul cu interpretarea unor piese de muzică folk, unele foarte cunoscute, altele pe versuri proprii.

De asemenea, un grup de elevi de la Şcoala Gimnazială Țepeşti, membrii ai ansamblului "Muguraşii", pregătit de Virgil Dumitrescu, profesor de… educație fizică, au interpretat la fluiere şi cavale, câteva piese de muzică populară. Daria Fumureanu, elevă la aceeaşi şcoală, a impresionat

publicul printr-o voce surprinzător de matură, dată fiind vârsta ei, interpretând cu play-back câteva piese de muzică uşoară foarte cunoscute.

Partea a doua a reuniunii a fost dedicată lucrărilor de cenaclu propriu-zise. Deschiderea a făcut-o actorul Cristian Alexandrescu, citind o proză scurtă intitulată "Pe cine nu lași să moară…", creație a subsemnatului – mulțumiri, maestre! Au citit apoi din creațiile poetice proprii Constantin Rusnac, Ilorian Păunoiu, Nicu Cismaru, Corina Ofelia Corpodean, Nicolae Nistor, Ion Pârâianu şi Puiu Răducan. C. Rusnac, ne-a surprins plăcut, dovedindu-se a fi şi un poet de talent, care mânuie cu originalitate metafora în poeme scurte ori în catrene cu tâlc: "Dangătul căuta clopotul care l-a născut / Clopotul, topit în tun, țintea în clopotniță… / Îndurerat, dangătul a plecat la orfelinat / unde se adăposteau şi alte dangăte", orfane de clopotele care le-au născut – aş fi adăugat eu!

EUGEN PETRESCU: „VENIAMIN MICLE. DOCUMENTAR BIOBIBLIOGRAFIC"

Editura Antim Ivireanul, Râmnicu Vâlcea, 2015, este cea care a pus în circulație cartea lui Eugen Petrescu cu titlul de mai sus, având ca puncte de atracție, pe lângă subiect-Arhimandrit Veniamin Micle de la Mânăstirea Bistrița-o prefață semnată de Dinică Ciobotea, profesor dr. la Universitatea din Craiova, şi corectura aparținând preotului doctorand Constantin Mănescu-Hurezi de la parohia Horezu II-Urşani...Ne face plăcere să-i amintim şi pe Gabriela Crăciun care semnează traducerea în limba engleză a primei părți: „I Veniamin Micle, date biografice selective" („Selective biografical reference points"); Valentin Pițigoi, tehnoredactarea; Simona Dobrete, coperta...Un volum omagial publicat sub egida Centrului de Cercetări Istorice „Pr. Dumitru Bălaşa" al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria" cu sprijinul financiar al Primăriei Râmnicului şi al Părintelui Ieromonah Onisifor Petrescu, dar şi cu acordul ÎPS Varsanufie-Arhiepiscopul Râmnicului, care, pe coperta IV îl prezintă pe Arhim. Veniamin Micle ca fiind un model desăvârşit: „Călugăr cărturar, model de acribie intelectuală şi monahală, Părintele arhimandrit Veniamin Micle, de la Sfânta Mănăstire Bistrița Olteană, este un adevărat stâlp al Ortodoxiei."

Desigur este greu de redat în câteva zeci de pagini, chiar sute, personalitatea, dimensiunea ei istorică şi literară, acestui monah care îți vorbeşte şi scrie despre orice din lumea religioasă şi laică!...în viață, îndeplinind atâtea roluri şi funcții sociale, pedagogice, atât de importante, şi care acoperă jumătate de secol, XX; personalitatea acestui cărturar care şi-a pus semnătura pe o sută de cărți, care are o activitate publicistică ce depăşeşte patru sute de titluri în zeci de publicații şi care priveşte cu aceeaşi indulgență, la fel, intelectuali şi publicații din capitala țării şi din provincie!...Capitala țării pentru Veniamin Micle este la Mânăstirea Bistrița, aici a fost obligat să slujească, domnia sa, neprecupețind nici un efort în a-i mulțumi lui Dumnezeu, pentru acest loc, pentru posibilitatea în a-şi scrie şi tipării gândurile, studiile, şi, care, cum spuneam mai sus, nu au limite. Personalitate cu alură de cavaler medieval, de cea mai înaltă speță, în altă ipostază de cercetător istoric modern, cu un bagaj cultual religios capabil de a înfrunta problematicile extrem de virulente ale secolului XXI, Veniamin Micle, aduce strălucire spa-țiului în care crează şi trăieşte, zugrăvind în opera sa mai bine decât oricine originea neamului, de renume, din care ne tragem toți aceşti viețuitori ai spațiului românesc dintre Maramureşul izvor de neamuri cu aceeaşi simțire şi Dunăre; dintre Tisa şi Nistru, şi, nu oricum, ci din cele mai vechi timpuri...

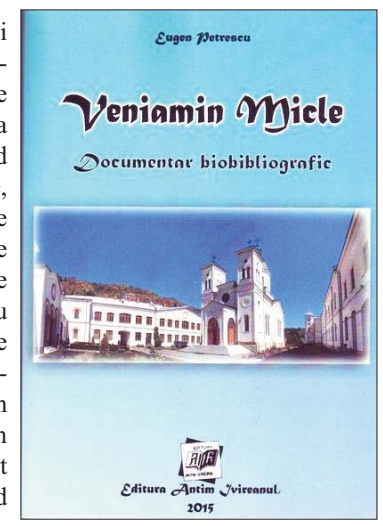

În general nu agreăm cărțile omagiale, mai ales finanțate de Primăria Râmnicului, ultimii patru ani, dar cartea lui Eugen Petrescu este o reuşită a genului. Iată, cineva ne-a apostrofat asupra calității de publicist a acestui „magister" în materie de presă culturală scrisă, V. Micle, iar noi i-am răspuns imediat, trimițându-i o copie după capitolul „Activitatea pu-blicistică" din prezenta carte apărută recent şi semnată de Eugen Petrescu. Numai şi pentru atâta cartea merită citită şi păstrată în bibliotecă, dar mai ales pentru faptul că ea constituie o sursă de informare imediată asupra acestui mare om, deosebit, istoric, duhovnic, artist în sensul plastic-istoric, patron spiritual la unul dintre cele mai prețuite monumente monahale din epoca modernă a vieții spirituale românești!

pcickirdan

ACTORUL VASILE LUCIAN, 91 DE ANI DE LA NAŞTEREA SA

Gheorghe MĂMULARU

În secolul XX oraşul Călimăneşti a avut mai multe personalități şi de seamă printre care şi actorul Vasile Lucian. Anul acesta 2016 se împlinesc 90 de ani de la naşterea acestui mare actor al Călimăneştiului.

Vasle Lucian s-a născut duminică 21 iunie 1925 în cartierul Vărzărie, pe strada Haralambie Bitescu, la numărul 14. Părinții săi: tata Frantz Lucian, se pare de origine italiană, a fost comandant, iar mama, Maria, născută Niculescu Tabacu, de profesie casnică. Au avut cinci copii: trei băieți şi două fete. Vasile a fost cel mai mic. Copilăria şi-a petrecut-o în cartierul Vărzărie. A urmat cele patru clase primare la Şcoala Veche din Deal - Călimăneşti. Primele două clase le-a făcut cu învățătorii Constantin (Costică) Popescu şi Dumitru (Mitică) Popescu, iar clasele a treia şi a patra cu Nicolae (Nae) Zamfirescu. Acest învățător a descoperit în elevul Vasile Lucian talentul viitorului actor. I-a dat să recite poezii şi să joace în piesele de teatru ale şcolii. Învățătorul Nae Zamfirescu i-a îndrumat primii paşi spre arta dramatică. Vasile Lucian era un elev silitor, inteligent şi a fost premiant în toate clasele primare.

În 1939 familia Lucian s-a mutat cu locuința la Râmnicu Vâlcea. Pe Vasile l-a înscris la Liceul Alexandru Lahovari unde a făcut două clase. Când a trecut în clasa a treia a fost transferat la Liceul Gh. Lazăr din Sibu unde a urmat cursurile până în clasa a şaptea (inclusiv). Clasa a opta a făcut-o la Liceul „Timotei Cipariu" din Dumbrăveni. Aici, la acest liceu, Vasile Lucian a jucat în câteva piese. După terminarea liceului, bacalaureatul l-a dat la Liceul Al. Lahovari din Râmnicu Vâlcea. Tot în 1945 a dat examenul de admitere la Academia Comercială la îndemnul tatălui său care dorea să aibă un urmaş la activitatea de comerciant. Dar nu a fost să fie aşa. Pe Vasile îl atrăgeau mai mult cele două muze: Thalia (a comediei) şi Meloponte (a tragediei) şi s-a înscris la Conservatorul de Muzică şi Artă Dramatică, clasa de actorie. A fost studentul lui Costache Antoniu. Student fiind el a jucat şi la teatre particulare. În vara anului 1947 fiind în vacanță la Râmnicu Vâlcea, împreună cu Tică Dumitrescu, Nelu Stroe, Nicolae Cheran, au pus în scenă, la Teatrul Popular, Revista „Râmnicita" care s-a bucurat de un mare succes. În anul următor, 1948, tot la Râmnicu Vâlcea, împreună cu Dem Rădulescu, Nae Georgescu etc. au pus în scenă „Povestea Inspectorului de Poliție de Presley". A fost jucată în Călimăneşti, Braşov, Drăgăşani şi de cinci ori în Râmnicu Vâlcea. În anul 1948 s-a organizat la Teatrul Armatei un concurs pentru angajare - zece actori. S-a prezentat şi Vasile Lucian, doi erau încă studenți şi a câştigat al treilea.

În toamna anului 1948 s-a deschis stagiunea Teatrului Armatei cu piesa „Pentru cei de pe Mare" de Lavientiev. A jucat şi Vasile Lucian alături de Lucia Sturza Bulandra, Florin Senlitescu, V. Maximilian, C. Ramadam etc.

În anul 1949 a terminat Facultatea de Actorie şi a dat examenul de stat, şi a rămas angajat la Teatrul Armatei. A terminat şi Academia Comercială, dar n-a mai dat examenul de stat. Vasile Lucian avea o talie înaltă, atletică, brunet cu părul negru, ochii verzi mărginiți de sprâncene bogate şi o voce de bariton.

De-a lungul anilor el a jucat în mai multe piese în țară şi peste hotare alături de mari actori: George Vraca, George Calboreanu, Costache Antoniu, C. Ramadea, Lucia Sturza Bulandra, Florin Scarlatescu etc.

Începând cu anul 1965 Teatrul Armatei devine Teatrul C. Nottara şi Vasile Lucian lucrează mai departe la acest teatru. Tot în 1965 s-a ivit un necaz cu familia sa, care i-a influențat activitatea de actor. A fost marginalizat, nu i se mai ofereau rolurile pe care le-ar fi dorit! Vasile nu s-a descurajat, a continuat activitatea de actor la Teatrul C. Nottara.

În anul 1967 s-a căsătorit cu Macovei Sofia (Fica) contabilă din Călămăneşti. Fica a fost o femeie drăguță, fină, onestă şi de caracter. L-a sprijinit moral pe soțul ei în viața zbuciumată pe care a avut-o. N-au avut copii.

De-a lungul celor 43 de ani de activitate, Vasile Lucian a interpretat peste 80 de roluri. Cel mai iubit a fost cel al lui Nicolae din piesa „Dragoste târzie" de N. Ostrovski. A făcut numeroase turnee cu teatrul în țară şi peste hotare. O activitate mai puțin cunoscută a lui Vasile Lucian a fost aceea a farselor (glumelor) pe care le făcea colegilor din teatru şi a prietenilor scriitori.

Către sfârşitul vieții venea în fiecare vară la Călimăneşti şi locuia în casa părintească a soției sale din cartierul Vărzărie. Frecventa cu regularitate manifestările literar artistice pe care le organiza Fenia Driva, şefa Bibliotecii „A.E. Baconsky" din Călimăneşti. În cadrul acestei biblioteci Vasile Lucian a recitat mai multe poezii: *Luceafărul, Scrisoarea a III-a* de M. Eminescu. *Umbra lui Mircea la Cozia* de Grigore Alexandrescu, poezii de George Coşbuc şi O. Goga etc.

Pe la începutul lunii aprilie 2007 a fost operat. Peste puțin timp, vineri 20 aprilie 2007 a încetat din viață. Avea vârsta de 83 de ani. Peste două zile, pe 22 aprilie 2007 corpul neînsuflețit a fost dus la Călimăneşti în marea Catedrală. I s-a făcut slujbă religioasă de preoții Gh. Moțoc şi Ilie Ceapă. Au rostit scurte alocuțiuni Fenia Diva şi dr. Gh. Mămularu. A fost apoi îngropat în cimitirul din Dealul Fulger din Călimăneşti. Actorul Vasile Lucian a fost iubit, stimat şi respectat de concetățenii săi.

(urmare din pag.1)

CĂLIN GEORGESCU ÎN FAȚA VÂLCENILOR

gimnaziu, nu de liceu, ci profesori universitari!”. „Dacă vrei să-i înveți pe oameni să fie liberi, învață-i o meserie. Or, în România nu mai sunt meseriaşi, sunt doar afacerişti”. „Statul nu pune în practică ce spune sau ce spune legea. Prin urmare, încrederea în instituțiile statului este zero. Dacă ai o lege, îți mai trebuie una care să o pună în aplicare”. „Compromisul în gândire şi vorbă, nepăsarea în faptă au deschis drum liber absurdului în societatea românească”. „Nu puneți, ne îndeamnă Mântuitorul, petic de postav nou la haina veche, pentru că se rupe, şi nici vin nou în burduf vechi, pentru că se crapă. Schimbarea, ca să fie efectivă, trebuie să fie totală. Conştiința poporului român nu suportă politica publică a trădării şi înrobirii. Să luăm aminte, vremea refacerii se apropie! Speranța este mare numai pentru cel ce are credința mare. Chiar dacă hoții şi impostura par astăzi de neînvins, greu de înlăturat, chiar dacă par că sporesc zilnic în putere, chiar dacă avem impresia că a dispărut credința, viitorul României va fi demn şi luminos, pentru că pe dedesubtul viiturii rău mirositoare de acum curge fluviul credinței strămoşeşti. Trebuie doar să îndrăznim!” (Selecțiuni din cotidianu.ro, Ion Longin Popescu, interviu cu Călin Georgescu, 05 martie 2014).

*

S-a întâmplat la Biblioteca Județeană din Râmnicu Vâlcea în 06 iunie 2016, Călin Georgescu, „predicând” în fața celor care cu o zi înainte au fost la vot... Nu dăm textul de mai jos în ghilimele, am încercat să redăm ceva cât mai aproape de fidel, idei, uneori subliniate sau comentate, distinsul domn, părându-ni-se că vorbeşte ca un prooroc inteligent, şi educat, din Biblie...

Călin Georgescu: - Se spune că România a fost creată de o energie precum cea pe care Dumnezeu i-a încredințat-o lui Moise...Moise a dat cu bastonul în pământ şi din el a ieşit apă! (România are toate darurile de pe pământ!...până nu de mult, până înainte de a ne pregăti pentru intrare-aderare la Uniunea Europeană pe marginile drumurilor naționale creşteau nuci, pruni, meri, erau puțuri de apă, din care putea să consume oricine!...România era un „Colț de Rai”. n.n) ...

Suntem puternici! Cine renunță la libertate, nu merită nici libertate, nici siguranță...Dacă eşti cine eşti, îți controlezi singur corpul. (Cine îşi stăpâneşte mintea, stăpâneşte universul .. Confucius n.n)

... A venit vremea să ne întoarcem la locul şi timpul unde l-am întâlnit pe Dumnezeu...să uităm de noi, hoții, să dacizăm România, aşa cum a spus cel mai mare om politic, Mihai Eminescu! ... Astăzi ne lipsesc faptele. Fără fapte nu putem fi pu-ternici!. ... Omul este legătura dintre Pământ şi Cer. ... Educația şi Medicina ne manipulează. Educația înseamnă o mână de oameni care răspunde la comenzi...Medicina îmi spune: acest sistem nu este al meu. Totul e fals...50 de litri de apă potabilă produce un litru de lapte!!!! Dar, de unde atâta lapte? dacă apa se împuținează? ... Vă îndemn la simplitate!...Poporul nostru, nu este pământul, ci viața! Şapte miliarde de cetățeni aparțin Planetei!..poporul nostru trebuie să însemne viață. Un miliard este subnutrit. ... Nu mai eşti cine eşti, ci ce ne spun alții că suntem! În 2020 urmează să fie cea mai mare criză. România se poate salva, întrebându-se, unde vrea să ajungă!? şi... cum!? Soluția!? Să oferi celorlalți ceea ce ştii că va fi necesar în viitor (programul lui Iosif în Egipt, care a salvat, atunci, lumea şi a transformat poporul evreu dintrunul muncitor întrunul administrator şi vizionar; sau, precum prima ofertă de semaforizare-1994-a SC INTOL SRL, care a fost făcută cu ceea ce se ştia că nu există în logica de trafic, dar trebuia! n.n); sau „Hrană, apă, energie şi România scapă de faliment”... Clasa politică a avut grijă să torpileze Strategia Nationala de Dezvoltare Durabilă din 2008. Dar nu a putut înăbuşi spiritul şi viziunea ei. Ele se vor reaprinde în contextul noii economii civice a revoluției sustenabilității. O revoluție prin care România va renaşte. Cele trei forme (Hrană, apă, energie n.n) pot fi furnizate de România întregii lumi, dar trebuie să vrea acest lucru! Să spere că le poate produce, consuma, şi să dea şi la alții (oricum a făcut-o fără sacrificiu, şi după 1970 n.n). Omul are drept la apă, şi ea nu poate fi o marfă (noi adăugăm şi căldura, şi lumina electrică; şi am declarat statul român penal pentru că face profit prin prețul acestora dictat către cetățeni n.n). Deviza românului trebuie să fie: munca, mâncarea puțină, visarea (omul „faber” şi omul ludic primează înaintea celor doi: religios şi „sapiens” şi ei există aşa din timpul lui Adam n.n)!

Libertatea antreprenorială (vezi şi programul post belic de dezvoltare al Germaniei! n.n) este mai mult decât necesară. Dacă am fi avut atitudine, după 23 August 1944, în România nu intra comunismul!...Cu micul proprietar cucerim lumea! (n.n Tofler spune că omul va trăi din metrul său patrat!). În copii trebuie să investim! Copilul nu este o găleată în care să vâri! ci este-înseamnă creşterea generației tinere, nu oricum ... Să facem din poporul român cel mai sănătos din lume!... Legi simple, poporul să aibă încredere, taxe mici! Spune poetul Traian Dorz: „Când gândul va respira libertate, atunci vom reuşi”. ... România nu ştie încotro merge! Grija zilei de mâine ne îndepărtează de sine, nu mai ştim cine suntem (Biblia zice la fel n.n). Şansa noastră? O nouă conştiință spirituală; să ne întoarcem la rădăcini! Altfel, dispărem! Marea problemă, a noastră, este Frica. Fiți liberi, iar mintea trebuie să fie aidoma: liberă, critică şi independentă... exact în ordinea asta: liberă, critică şi independentă. ... Da este un război împotriva noastră dus de corporații! Singurul interes al corporațiilor este maximizarea profitului prin cele mai facile căi. Realitatea ultimilor 25 de ani este dureroasă, prețul pe care continuăm să-l plătim pentru câştigarea libertății ne transformă uşor, uşor, în străini în țara noastră. .... Războiul nevăzut care se duce astăzi în lume, cu atât mai mult în România, se duce la nivelul minții. Aici este marea problemă a acestei lumi, şi a noastră în mod special. Şi, atunci, cum facem? Trebuie să vezi invizibilul, să crezi incredibilul şi vei avea imposibilul ca rasplată.... Dacă înțelegem sinele nostru suntem puternici!..A trăi este o artă! ...Prețul benzinei este dictat la Viena, deşi avem resurse importante de petrol, iar cât oțel producem, stabileşte Londra. Plătim curentul electric în funcție de cotația leu/euro, deşi cea mai mare producție este generată de hidrocentrale construite acum mai bine de 30 de ani şi nu importăm niciun gram de uraniu. Politica automobilistică este trasată la Paris şi Detroit, iar pentru extragerea aurului din munții noştri se dau lupte grele…Muncă multă, mâncare puțină, visare...nu uitați!

IDEI ALE NOASTRE, CONEXE.
DOAR, CÂTEVA !

România asta, a noastră, nu mai cumpără ceasuri, vrea la mână ceasuri mecanice, fără memorie şi baterii...Sau, nu vrem CIP-uri să ni se umble în inimi!...

România nu mai vrea în şcoală olimpici, care să meargă după bacalaureat direct în marile universități, toate, ale corporațiilor; sau să ajungă « miniştri » direct, din liceu. „Dă-i unui om un castron de orez şi-l vei hrăni o zi. Învață-l cum să-şi crească propriul orez şi îi vei salva viața” (Confucius). În România s-a desființat Casa Cărții (distribuția cărții) şi câțiva inşi au monopolul cărților şi USR-ului. Din păcate, pentru scriitori şi artiştii plastici, ei şi-au lăsat arta pe mâna criticilor din lipsă de talent şi valoare; alții trebuie să le fixeze valoarea, şi nu piața liberă... Vorba poetului adevărat, fără sintagme şi epitete: trebuie să ne cumpărăm alt stat! Şi, iată, un mare adevăr: România singură, în lumea civilizată, mai are țărani! Mai are dude şi zarzăni...

Fără aceste pensii multiparalele, şi politice (da, la noi în țară s-a dus, după 2003, o politică a pensionării total nepotrivită, chiar...macabră), nu am avea acum tineret în țară, şi nici copii!... pepeniere de politicieni şi nu de muncitori! Această politică, perversă, europeană, a obligat românul să nu facă nimic, să iasă la pensie, şi să stea liniştit... Ruşinea apasă pe poporul român...Se dau salarii şi pensii enorme fără acoperire în rezultatele muncii, sub acoperire specială, mai ales celor puşi să păzească țara de hoți, ca la rândul lor, vai nouă, să nu fure!... Țară de hoți, „hoțul mamii” încă din faşă; țară de educat hoți! şi şmecheri, băieți de băieți! cu ulei dat pe păr sau raşi în cap! şi ajunşi te miri ce.

România trebuie să-şi revitalizeze CFR-ul, acesta, putând fi, mai ales astăzi, o mare resursă, şi care nu deranjează pe nimeni, din contră. Vâlcea este obligată să şi-l reconsidere! Linie electrificată pe două sensuri între Râmnic şi Sibiu, şi între Râmnic şi Curtea de Argeş, şi Piteşti, şi Bucureşti...între Râmnic şi Slatina, între Râmnic şi Craiova!...Şi Vâlcea va fi cel mai bogat şi frumos județ de pe mapamond.

Înainte de 1989, nu exista în vocabularul românesc cuvântul „afacerist”; astăzi el este mai des folosit, şi cinstit, decât „meseriaş”!şi cât de mult ne doare acest adevăr...

Roşia Montana şi gazele de şist nu-s “probleme” de rezolvat la televizor; ele sunt problemele statului român, şi poporului român. Ele se discută cu străinii cu arma în mână, ca şi căldura, telefonia, electricitatea şi apa ... Ruşine statului acesta! în fapt, noi, nemaiavând stat, de mult! trebuind să ne cumpărăm altul.

REVISTA „PRAXIS” A ARHIEPISCOPIEI, O NOUĂ PUBLICAȚIE VÂLCEANĂ, DE CULTURĂ!

Peisajul cultural vâlcean, cel care ține de cultura scrisă s-a îmbogățit, începând cu acest an, cu o nouă publicație, *Buletin informativ*, format A4, color, nr. 1 pe lunile ianuarie-februarie, 66 de pagini, şi nr. 2 pe lunile martie şi aprilie, 62 de pagini, 2016. O revistă în care ni se face cunoscută activitatea Arhiepiscopiei Râmnicului, care, de

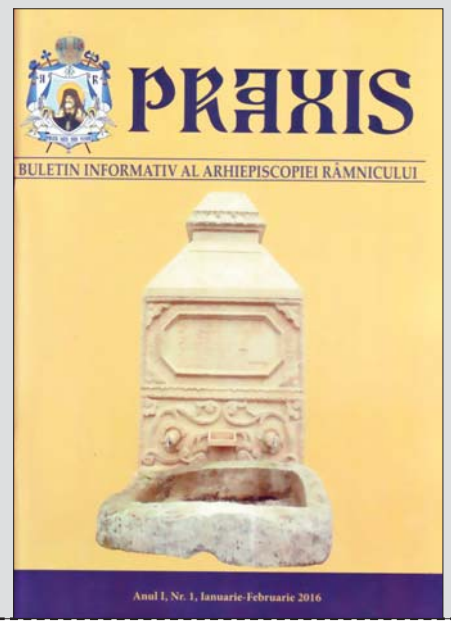

când este condusă de ÎPS Varsanufie devine prima în topul instituțiilor de... cultură. Desigur, de cultură religioasă, dar nu numai, fiindcă, aşa cum promitea la Întronare, noul Arhiepiscopul şi-a deschis brațele chemând la Biserică întrega suflare a Râmnicului, dar, mai ales, ieşind în întâmpinarea credincioşilor vâlceni şi ducând în spațiul public spiritul lui Dumnezeu...ÎPS Varsanufie, în spațiul public, în loc de panseluțe şi prăfuitul maşinilor şi locuințelor, prin măturatul străzilor, a adus spre consumul vâlcenilor actul de cultură adevărat, valoros, locuitorii acestor meleaguri având ocazia, fără sublinieri electorale, să cunoască manifestări de artă adevărată... Iată, bustul lui Eminescu, monument închinat culturii româneşti, instalat în arealul Arhiepiscopiei, sub teiul sădit cu un an înainte şi care nu se compară cu nici un alt monument, portretistic, instalat aici, la noi, în ultimii patruzeci de ani! Concertele de muzică psaltică din Sala Consiliului Județean organizate de Arhiepiscopie au fost unice, şi au reuşit să scoată la lumină, în spațiul public, laic, al unui nou (şi cât de străvechi) gen artistic muzical care să mărească aria de consum a melomanilor vâlceni, prieteni ai Filarmonicii., nu numai credincioşi ... Pur şi simplu, spațiul virtual, cel manifestat prin intermediul Internetului, a explodat după montarea secvențelor din prestația uluitoare a grecului Nikodimos Kabarnos în videoteca revistei on line Cultura Ars Mundi; normal, după desfăşurarea concertului din 13 mai 2016... „Buletin informativ al Sfintei Arhiepiscopii a Râmnicului”se cheamă noua revistă „PRAXIS”, după numele Editurii Arhiepiscopiei, şi din care aflăm că numai în perioada ianuarie-aprilie 2016 au apărut în această editură patru titluri! Nr. 1 al revistei este o „recenzie” amplă a tot ce s-a întâmplat în 2015 şi primele două luni ale lui 2016. Revista este condusă de ÎPS Părinte Varsanufie, împreună cu PS Părinte Emilian Lovişteanul. Director: Pr. Dr. Ştefan Zară; Redactor Şef: Pr.Nifon Dorin Iancu; Redactori: Pr. Dr. Mercurie Daniel Apostol, Arhid. Dr. Codruț Dumitru Scurtu, Pr. Constantin Olariu, Pr.Dr. Laurențiu Rădoi, Pr. Drd. Anfian Vasile Popa, Diac. Efrem Ovidiu Stanciu; Secretar de redacție: Pr. Bogdan Iulian Vieru; Tehnoredactare şi grafică: Pr. Nifon Dorin Iancu. Urăm succes revistei Praxis, şi ne bucurăm de încă un confrate. Personal, ca cetățean al Râmnicului, şi născut lângă gardul Arhiepiscopiei, martoră la tot ce s-a întâmplat aici, colosal, în perioada Episcopilor Iosif şi Gherasim în a doua jumătate a secolului XX, dar mai ales la începutul secolului (prima jumătate de secol o cunoaştem din memoriile lui Constantin C. Popian), întotdeauna am considerat acest loc ca fiind unul de înaltă cinstire şi valoare culturală, incomparabil, vital pentru locuitorii Râmnicului şi ai Vâlcii... şi l-am dat exemplu de conduită gospodărească, civică şi morală, oricui. Spuneam de fiecare dată: cum este posibil ca la Arhiepiscopie să nu poți să critici nimic! în timp ce dincolo de porțile şi zidurile acestei cetăți de credință, în acest oraş (de câțiva ani şi fără stăpân, să critici tot!...şi în vechiul regim, şi acum? La fel, pozitiv, şi despre toate mânăstirile noastre!...

Simona Maria KIS

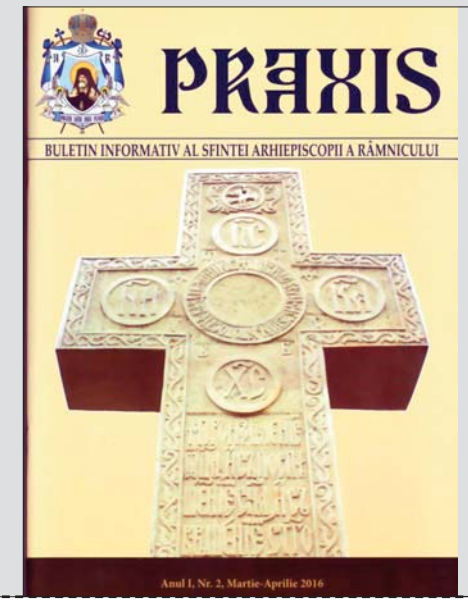

INVENTICA

COMUNICAT DE PRESA

6 iunie 2016

Centrul Alexandru Proca pentru Initierea Tinerilor in Cercetarea Stiintifica din cadrul Institutului National de Cercetare-Dezvoltare pentru Inginerie Electrica ICPE-CA obtine noi rezultate cu echipele de cercetare existente.

Astfel, echipa „Medical Rehabilitation. Actuators", constituita din Alin Mihaila, Radu Cosma si Vlad Mosesshon, Colegiul „Tudor Vianu", a obtinut medalia de bronz la olimpiada internationala de proiecte de cercetare „INESPO 2016" ce a avut loc in Olanda, iar echipa „Eyes", reprezentata de Carmen Popa, Colegiul „George Cosbuc", a obtinut medalia de bronz la olimpiada internationala „INFOMATRIX 2016".

Reusita echipelor Centrului Alexandru Proca pentru Initierea Tinerilor in Cercetarea Stiintifica la cele doua olimpiade internationale este semnificativa, avand in vedere faptul ca la olimpiada „INESPO" au participat 68 de tari, iar la „INFOMATRIX " au participat 57 de tari.

Prin toate demersurile facute, INCDIE ICPE-CA, prin Centrul Alexandru Proca, sustine pregatirea tinerilor talentati din licee in domeniul stiintific, astfel incat, ulterior, acestia sa fie atrasi in cadrul institutelor nationale de cercetare-dezvoltare.

BIROUL DE PRESA ICPE-CA

A FI SAU A NU FI GENIAL

Teofil PREDA

Fie că a fost sau este un geniu vestit, plin de realizări şi glorie, fie că a fost sau este unul anonim, sufocat şi pierdut sub toate relele lumii, omul de geniul, în general, a fost dintotdeauna bănuit de o nevinovată naivitate izvorâtă dintr-o prea multă încredere în oameni, în dreapta răsplată binemeritată pentru toate eforturile, seriozitatea, dăruirea şi abnegaţia de care dă dovadă în preacurata lui onestitate.

Sămânţa de geniu, încolţită de foarte timpuriu în mica fiinţă omenească, venită pe lume cu cele mai alese simţiri, a fost, pentru fiecare geniu, un dar fierbinte care i-a pătruns sufletul, i-a dominat simţurile, i-a canalizat pasiunile spre o aceeaşi sfântă datorie, spre o aceeaşi dulce şi nobilă povară. Dar, NOBLESSE OBLIGE! Da! Noblețea spiritului mare obligă! Obligă drastic şi necruţător pe fiecare fiinţă omenească însemnată cu acest „stigmat" al devenirii. Observăm că fiecare mic geniu, în copilărie sau adolescenţă, şi-a format un ideal în viaţă după felul în care a fost înrâurit, după imboldurile care i-au pătruns mai adânc fiinţă şi au devenit pentru el un „comandament suprem" – acela de a servi oamenilor prin cunoaştere, cercetare, creaţie. „Non mi sazio di servire, non mi stanco nel giovare" (Nu mă satur să servesc, nu mă obosesc să mă îmbogăţesc!). Acesta a fost comandamentul marelui Leonardo da Vinci care „răsună peste veacuri ca un comandament suprem al umanităţii" (citat din cartea „Leonardo da Vinci şi civilizaţia imaginii" scrisă de dr. Gh. Ghiţescu, 1986).

Strategia vieţii unui om genial nu seamănă nicidecum cu acelorlalţi. Îndrumat sau nu, el alege de bunăvoie să pună pe primul loc cunoaşterea, munca, sacrificiul, creaţia, mânat de nobilul scop de a pune toate rezultatele în beneficiul umanităţii. Această strategie contrastează profund cu aceea a omului comun care caută doar un trai uşor şi îmbelşugat, de cele mai multe ori mânat de cele mai meschine apucături machiavelice.

Regretabil este faptul că pentru mulţi dintre cei care şi-au închinat de bunăvoie viaţa căutării, cercetării, creaţiei, descoperirii, binemeritata răsplată nu a mai venit niciodată, rămânând până la urmă (referindu-ne la un pasaj biblic) un fel de „Caini" a căror jertfă nu a fost primită şi răsplătită cu binecuvântările semenilor, victime ale rapacităţii lumii în care au trăit; cu toate că, de multe ori, ei au dat lumii valori inestimabile, nefiind răsplătiţi în niciun fel. Ca indivizi afundaţi în căutări, în cercetări şi studii, au scăpat din vedere alte aspecte ale vieţii cum ar fi, spre exemplu, socializarea, integrarea.

E cât se poate de normal ca atunci când te ocupi în mod special de ceva anume cu toată pasiunea, să scapi din vedere alte aspecte. Dar… acest adevăr nu a fost şi nu este acceptat de către cei care ar trebui să evalueze în mod just toate aspectele vieţii marilor creatori. Ei au creat valori excepţionale în colţul lor modest, fără a se implica în „vârtejurile" lumii în care au trăit.

Mă întreb, în sinea mea, în momente de visare fantezistă, dacă acum, prin absurd, ar învia Eminescu, Creangă şi alţii ca ei, dar mai puţin cunoscuţi, şi ar revendica drepturi de autor. Pentru operele lor, cât ar trebui să li se ofere? Ei, cei care apăsaţi de sărăcie, şicanaţi de către mulţi alţi contemporani ai lor care nu puteau, nici nu voiau să-i înţeleagă, au făcut eforturi supraomeneşti să creeze în acele condiţii mizere, lăsând posterităţii toată dăruirea lor asumată în operă. „Ce-o să aibă din acestea pentru el bătrânul dascăl?" – se întreba laconic sărmanul Eminescu.

Cu alte cuvinte, merită să te dăruieşti, să te sacrifici, ajungând prin eforturi un individ genial şi creator în folosul semenilor, al urmaşilor? Cu siguranţă! Şi dumneavoastră aţi constatat că cel puţin o singură dată în viaţă, într-o anumită situaţie, aţi avut o sclipire de geniu, o idee care va surprins şi va uimit chiar şi pe dumneavoastră înşivă. Pentru mulţi oameni, această sclipire poate nu a constituit un motiv de prea mare emoţie, considerând că e ceva normal sau chiar banal ca unor oameni destul de aşezaţi să le treacă prin minte ceva deosebit, chiar fantastic de original. Alţii, însă, la primul sau al doilea „puseu" de acest gen, au rămas atât de emoţionaţi încât „s-au îmbolnăvit grav de dorul genialităţii". Au început „să forţeze nota", căutând febril acele momente de strălucire, de revelaţie! Căutările lor s-au axat pe o direcţie sau alta, în funcţie de mulţi factori şi de circumstanţele vieţii.

După ce acest drum a fost croit, devenirea lor a rămas pe seama norocului, a hazardului, a semenilor din anturaj, a întâmplării.

Un exemplu elocvent care arată într-o lumină mai clară rolul norocului, al întâmplării, în devenirea unui geniu este acela al marii cântăreţe franceze Edith Piaf (vrăbiuţa). S-a întâmplat ca atunci, pe când nu era decât o mică cerşetoare care cânta la colţ de stradă pentru câţiva bănuţi, să treacă pe acolo Louis Le Plée, patronul unui mare restaurant care, impresionat de vocea şi starea „micii cântăreţe ambulante", a invitat-o să cânte seara în restaurantul lui. Inspirată iniţiativă! Astfel ar fi rămas Franţa fără una dintre cele mai originale voci pe care le-a avut. Şi poate că în viaţa fiecărui talent mare a apărut la momentul oportun câte un „Louis Le Plée" care i-a oferit şansa devenirii spre folosul ţării lui şi al întregii lumi. Dar nu toate talentele au acelaşi noroc. Câte nu vor fi murit şi nu mor sub tăvălugul ignoranţei?! Mai cu seamă dintre acelea care au trăit şi au creat la periferia societăţii care, deşi erau nişte indivizi geniali, au fost de multe ori trataţi şi asimilaţi ca o pleavă, ca un gunoi, fără să se amintească nimic de cauzele, de circumstanţele vieţii care au contribuit la scoaterea lor pe o „linie moartă" a societăţii. Dar… după cum se observă, această „boală veche a societăţii", în loc să se vindece, se pare că s-a agravat.

Eu am constat personal că, chiar dacă ai avea nişte aptitudini şi talente extraordinare, cu ajutorul cărora ai putea – să zicem – să aduci Luna pe Pământ şi Luna să fie de aur, tot nu ar însemna mare lucru pentru cei care evaluează asemenea fenomene. Dacă nu eşti „sociabil", în ochii lor nu însemni nimic! Ciudată logică!!!

În loc „să pună pe dracu să facă biserici", mai repede şi mai uşor dau cu piciorul oricărei ocazii de a lansa un talent în folosul tuturor. În asemenea situaţii „politica" aceasta a lui „Gică-Contra" al societăţii nu poate decât să dăuneze, în primul rând, societăţii. Şi aşa… dezamăgit şi demoralizat, cum să nu se întrebe orice eventual asemenea „candidat la genialitate" dacă merită sau nu „a fi sau a nu fi" GENIAL!? Aşa că… facă-se voia domnului Gică-Contra!

ÎNTRETIMPUL, SPAŢIUL TEMPORAL AL INCERTITUDINII ŞI IMPOSTURII

Mihai SPORIŞ

Între momentul acţiunii şi cel al reacţiunii, dacă ne referim la unul dintre principiile mecanicii clasice fundamentat de Isac Newton, este un inter-val al răspunsului. În orice sistem închis, viu, sisteme cu reacţie inversă, acest mecanism al răspunsului funcţionează cu rol de reglaj permanent pentru conformare, adaptare, ori menţinere în rigorile prescrise ale vieţii. Acest întretimp pentru un sistem social, cum este societatea omenească, ar putea să ne spună cum arată lumea la un moment dat. Pentru o ţară mecanismul de funcţionare este statul. Un aparat energo-informaţional, cu trei puteri instituite prin… Constituţie, acţionează, aparent independent, ca tandemuri de impuls-reacţie să ţină în viaţă, în mod reglementat, societatea oamenilor.

Întretimpul care ne interesează aici este acela dintre două stări, aparent aşezate, pentru că la modul absolut totu-i mişcare. Întretimpul ar fi un timp al tranziţiei de la un fel al manifestării organismului, aparent stabil, către o manifestare radical schimbată, şi aceasta stabilă. Între starea de libertate, de pildă, şi cea a închisorii ar fi timpul-întretimp al… prezumţiei de nevinovăţie în care se defineşte viitoarea stare, de către una din puterile statului. Între economia centralizată şi riguros planificată, de stat şi cea a producătorilor individuali, ca regulă generală este timpul-întretimp al privatizării. Între robia faraonilor şi libertatea în pământul făgăduinţei a fost timpul-întretimp al exodului prin deşert. Acest întretimp biblic a durat vreo 40 de ani, semn că întretimpul popoarelor în căutarea altei stabilităţi durează cel puţin trei generaţii. Dispariţia industriei româneşti, în fapt a economiei a durat peste 20 de ani, pentru că prezumţia de corectitudine asupra privatizării a fost complice de generoasă, din partea tuturor puterilor statului. Trecerea de la democraţia politică, pluralistă, la partidul unic s-a făcut prin … paloşul sovietic aproape imediat, dar aşezarea stabilă a societăţii româneşti a trebuit să îndure şi întretimpul altor desfiinţări pentru întronarea altor reguli: închisorile politice, colectivizarea, industrializarea forţată, ateismul etc. Apoi trecerea înapoi spre capitalism s-a produs la fel de nepregătit şi şocant.

O mămăligă care nu voia să facă explozie s-a făcut fărâme în 1989 şi a fost înghiţită bucată cu bucată, dar şi firimitură cu firimitură de „băieţii deştepţi" în cunoştinţă de cauză cu explozivul şi detonarea şi mai ales cu urmările festinului tuturor corbilor… „de bine", în deşertul creat. S-au reinstaurat legile necesare şi s-au adăugat altele noi, după interes. Aceleaşi instanţe împărţeau dreptatea. S-a oficializat prezumţia de nevinovăţie chiar şi asupra hoţului prins cu… raţa în gură. Întretimpul a fost mărit pentru ca pedeapsa să poată fi prescrisă după amânări şi proceduri cronofage în care o putere smintită să-şi poată face mendrele dincolo de viaţa căuzaşului. S-a inventat chiar pedeapsa cu suspendare şi „pedeapsa" ca hoţul dovedit să se bucure de fructul furat! Acest întretimp trăit de noi după 1989 este unul al lipsei voinţei de dreptate, al interesului partizan, al arbitrului nu tocmai neutru. În el au proliferat partidele, nu ca expresie a puterii politice, cât a intereselor individuale şi de grup ale partizanilor certaţi, după cum relevă statisticile, cu morala şi fără nicio legătură cu oamenii în numele cărora vor puterea de reprezentare. Concurenţa între haitele politice, mai ales cu ocazia vânătoarei ocazionata de alegeri este elocventă: coatele, minciuna, cinismul, ipocrizia, fariseismul, hoţia , teatrul ieftin, taraba cu mărgele devin oferta tuturor într-o amăgire de masă. Întretimpul dintre alegeri este al invectivei împotriva fostului guvernant, al datului vina pe proasta lui prestaţie. Totul devine negaţia celuilalt, a potrivnicului de aceea aproape toate alegerile în întretimpul neterminatei tranziţii sunt ale votului împotrivă.

O fi posibil să slujeşti simultan la doi stăpâni? Adică să aparţi mental unui sistem care te-a construit, pentru sine, dar să slujeşti de mâine, fără întinare, tocmai sistemul contrazis o viaţă? Unii, profitând de ceaţa întretimpului au spus că este posibil. Scriptura este fermă în sentinţa ei, validată multimilenar: moral, nu este posibil! În basme se spune că Făt-Frumos, ori Zmeul-Zmeilor trebuie să se dea de trei ori peste cap, iar Constituţia noastră nu permite decât două travestiri, credem insuficiente depăşirii întretimpului roşu, roşu de tot. Întretimpul tranziţiei noastre, mai mic decât deşertul biblic nu putea rămâne, oricât s-ar fi vrut schimbarea, decât rozaliu şi cu toate metehnele instituţionale vechi, în mod obiectiv foarte greu de reformat; cu un aparat de stat greoi şi puternic înrădăcinat care nu se poate schimba, decât în generaţii şi atunci doar dacă s-ar da credit tinerei generaţii netarată ideologic. Întretimpul nostru recent este încă bolnav, are roşu-n gât. Pentru integrarea în albastru înstelat cu galben trebuie să mai facă multă gargară… După roşu, portocaliul arată tot a vechi, iar stelele galbene liberale par meteorice şi inconsistente. Aşa stând lucrurile puii iviţi din cotoii şi pisicile roşi au putut uşor să demonstreze viabilitatea economiei planificate şi… falimentul privatizării. Au reuşit! Cum poţi deveni, peste noapte din dresor,

dirijor într-o economie de piață… lipsă? „Deşert pentru omorârea vechiului nu avem!”, şi-au zis, „dar îl vom face!”… şi s-au ținut de cuvânt. Asta a fost şi întretimpul nu s-a sfârşit, doar şi-a personalizat clipele: iliescism, petre-romanism, ciorbism, constantinescism, tăriceanism, bocism, băsism, pontism etc., cu ismele lor obsedante.

Speranțe? În peste 25 de ani de întretimp s-au născut copii care bat la vârsta când pot să-şi ia soarta în mâini. Trebuie lăsați doar să-şi croiască lumea lor, una intrând în altă ordine stabilă şi vindecată de trecut, desprăfuită de lungul deşert. Să vindece de impostură o țară cu mai mulți stăpâni şi să se lepede de falşii capitalişti, adică de cei ce nu cred în legile pieței, ci doar au compromis prin ignoranță principii şi valori universale, au ignorat imensele resurse ale țării şi ale oamenilor ei, trimişi cu mic cu mare la cerşit peste hotare spre ocara altora şi o umilință strigătoare la cer!

De ce spațiu al imposturii? Pentru că l-am ales pe dracu să ne ducă în rai când am intrat în ÎNTRETIMP, după un celebru omor săvârşit într-o sfântă zi de Crăciun. După ce am ales să mergem cu pluguşorul, nu cu „Frontul plugarilor”, ci cu „Frontul salvării naționale”, la fel de „salvator” ca şi „eliberatorii sovietici”, într-o istorie, prea recentă să poată fi uitată.

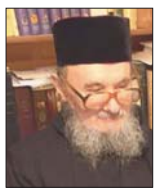

ISTORIA TIPARULUI

DIALOGURI

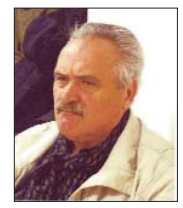

Arhim. Veniamin MICLE
Petre CICHIRDAN

XI[1]

CĂRȚILE MACARIENE

Petre CICHIRDAN: - L-ați definit pe primul tipograf al Țării Româneşti, ar urma să ne descrieți primele sale lucrări pe care le-a tipărit. De fapt, în incursiunea noastră, ați plecat de la fapte (cele trei cărți) şi prin considerente tehnice, dar şi prin comparații, cunoaşterea contextului internațional al timpului, secolele XV şi XVI, ați ajuns la autor.

Arhim. Veniamin MICLE: - Macarie a imprimat între anii 1508–1512 trei cărți: *Liturghierul* (1508), *Octoihul* (1510) şi *Tetraevanghelul* (1512), dintre care, nouă exemplare, adică şapte Liturghiere şi două Tetraevanghele – singurele păstrate în Țara Românească – au fost descoperite de Alexandru Odobescu în fondul de carte veche al Mănăstirii Bistrița olteană. Totodată, remarcăm şi faptul că, Octoihul (1510) a fost semnalat prima dată de arhimandritul Leonid, care a descoperit în anul 1877 un exemplar la Mănăstirea Hilandar din Muntele Athos, cu care boierii Craioveşti aveau strânse legături, primind şi oferind cărți manuscrise şi tipărite.

Petre CICHIRDAN: - Dacă acestea sunt primele cărți tipărite în Țara Românească, desigur, existau şi cărți scrise manual, dar şi cărțile din Moldova, în slavonă, care se impuseseră în cele două principate, amândouă, ortodoxe...În plus existau modele străine. Am văzut că la Severin, Sigismund, în 1425, dăduse un decret prin care Țării Româneşti îi era recunoscută credința străbună, Regele Ungariei şi al lumii europene, la propriu, având mai mult respect pentru aceste ținuturi decât pentru altele, chiar, „răsfățându-le” (expresia omului de cultură Mihai Sporiş). Țara lui Mircea cel Bătrân era una de temut, principele român, fiind unul dintre marii principi europeni...

Arhim. Veniamin MICLE: - La venirea ieromonahului Macarie în Țara Românească, existau două modele de carte-manuscris, spre care tipograful avea posibilitatea se să orienteze, pentru a le folosi ca izvod al artei sale; unul provenea din Oltenia: *Evangheliarul* copiat în 1405 de arhimandritul Nicodim de la Tismana, iar altul, din Moldova: *Tetravanghelul* monahului Gavriil Uric de la Mănăstirea Neamț, copiat în 1429. Evangheliarul lui Nicodim, în limba sârbă, scris pe pergament cu literă semiuncială, foarte îngrijită, având inițiale şi vignete colorate, lucrate artistic, reprezenta începutul unei tradiții de carte românească. Deşi constituia o realizare artistică, totuşi ea va fi depăşită valoric de manuscrisele moldoveneşti, redactate ulterior, spre mijlocul secolului al XV-lea. Însuşi Nicolae Iorga remarcase că „nu e nici o legătură între această Evanghelie, de tip balcanic, şi între ce a produs Moldova, în aceeaşi epocă. Literele nu seamănă; ale lui Nicodim fiind rotunde, mărunte, strivite, cum se întrebuințau de către slavii din sud, pe când cele din manuscriptele moldoveneşti sunt mult mai înalte, mult mai subțiri – de la o vreme, puțin aplecate, şi constituie ele însele o operă de artă”. Din această cauză, modelul de carte-manuscris, creat de Nicodim, nu va cunoaşte o circulație prea mare pe teritoriul țării noastre; el n-a pătruns nici chiar în renumitul Scriptoriu monahal al Mănăstirii Bistrița olteană, ai cărui caligrafi şi miniaturişti au preferat să se orienteze către modelul moldovenesc.

Se ştie că, la începutul tiparului, meşterii se străduiau să reproducă o carte cât mai aproape de original, intenționând să creeze chiar o confuzie între tipar şi manuscris. Însuşi Johannes Gutenberg (1400–1468), în renumita sa tipăritură, *Biblia cu 42 de rânduri*, a izbutit să imite manuscrisul original, folosind la completarea miniaturilor peste zece culori, încât asociatul său de afaceri, Peter Schöffer, a distribuit la Paris numeroase exemplare, oferite drept manuscrise, obținând astfel un substanțial profit comercial.

Petre CICHIRDAN: - Cred că este momentul să ne vorbiți, prin prisma subiectului dialogului nostru, despre cele trei cărți, în ordinea apariției lor: „Liturghierul” (1508), „Octoihul” (1510) şi „Tetraevanghelul” (1512). Fiind prima carte, „Liturghierul”, se simt inconvenientele începutului? Puteți să ne dați amănunte legate de formatul cărții sau de realitățile timpului, de locul faptei, Ungrovlahia bunăoară sau Bistrița? sau al inspirației! Amănunte legate de Domnii sau alte lucruri specifice? Cu alte cuvinte este profitabil pentru cultura noastră din punct de vedere istoric, este un pas înainte în tehnica tipografică o asemenea carte, lăsând deoparte necesitățile pedagogice sau religioase (deşi acestea nu sunt puține lucruri)? Întotdeauna v-am considerat şi un istoric de artă, chiar aşa, unul deosebit de stilat, iar carte veche religioasă reprezintă o bază de plecare în estetica miniaturală...

Arhim: Veniamin MICLE: - Liturghierul (1508) este prima carte tipărită de ieromonahul Macarie, având ca izvod un manuscris local. Preotul profesor Ene Branişte, specialist în istoria Liturgicii, l-a identificat, realizând primul studiu strict liturgic asupra Liturghierului macarian. Autorul constată că ieromonahul Macarie avea ca izvod un manuscris autohton, după prima traducere slavă a Liturghiei, realizată de patriarhul Eftimie al Târnovei (1375–1393), mare cărturar şi organizator al Bisericii bulgare din secolul al XIV-lea († 1400). Opera sa a fost depusă în Mănăstirea Studion din Constantinopol, unde monahii caligrafi au multiplicat-o în numeroase exemplare. Odată cu organizarea Mitropoliei Moldovei, în epoca lui Alexandru cel Bun (1400–1432), şi recunoaşterea ei de către Patriarhia Ecumenică (1401), voievodul primeşte alături de cărțile de ritual, şi *Colecția de manuscrise de la Studion*, pe care o donează ctitoriei sale de la Moldovița, de unde s-au multiplicat, ajungând şi în posesia tipografului român. Avându-şi originea în *Colecția de la Studion*, se înțelege motivul pentru care limba Liturghierului macarian este slava bisericească de redacție medio-bulgară, iar nu cea de ortografie şi redacție sârbească, folosită la Veneția şi în Muntenegru.

Privit din exterior, Liturghierului este un octav mic, inovație introdusă la Veneția, în tipografia lui Thorresano-Manuzio, începând cu anul 1502. Volumul are 128 de file fără paginație, fiind numerotate numai caietele. Oglinda zațului are 15 rânduri pe fiecare pagină; comparată cu oglinda zațului din Octoihul de la Cetinje (1494), caracterizată prin aspectul sobru şi strict tipografic al literei, cea a Liturghierului a rămas prea mult influențată de estetica manuscrisului, realizată cu fantezie artistică, miniată şi caligrafiată, ce nu se potriveşte tiparului. Calitatea hârtiei este cea obişnuită în tehnica epocii: groasă, rezistentă, vărgată, purtând trei mărci deosebite de fabricație: cumpăna într-un cerc, ancora într-un cerc cu o stea deasupra şi o pălărie de cardinal. Litera de rând, unde întâlnim renumitul „M cu poale”, este mare, clară, aerisită, stilizată ca în manuscrisele monahului Gavriil Uric din Mănăstirea Neamț, practicată şi în scriptoriul bistrițean. Capitalele, redate cu roşu, constituie o subliniere a titlului; ele au fost desenate mai mari, gravate în lemn şi tipărite, ornate, formate din împletituri meşteşugite de linii drepte şi curbe, de vrejuri florale şi de plante, ce le dau caracterul unor mici lucrări de artă; având, fără excepție, aceeaşi origine, se înscriu în *flamboyant*-ul *bizantin*, stil caracterizat prin exuberanța de ornamente. Ele corespund cu cele întâlnite în manuscrisele româneşti şi slavone. Spre deosebire de tipăriturile de la Cetinje, inițialele nu sunt redate în cadrane.

Ornamentată, cartea cuprinde şase frontispicii, în trei variante, având ca temă cercurile înlănțuite, motiv introdus în miniatele moldoveneşti de peste 80 de ani; ele sunt aşezate la începutul principalelor despărțituri. Atât inițialele ornate, cât şi frontispiciile, sunt imprimate uneori cu roşu, alteori cu negru. Specialiştii români şi străini sunt de acord că ornamentația macariană poate fi considerată ca prototip în materie, ornamentarea Liturghierului situându-se în rândul celor dintâi concepții în domeniu.

Petre CICHIRDAN: - În 1508, în primii ani ai secolului XVI care erau condițiile, împrejurările, în societatea românească? Eu atâta spun, o să enumăr domnitorii care au creat istorie în favoarea sau anti Europa (cazul lui Vlad II care alungă cavalerii teutoni din Caransebeş şi pradă, cu turcii, sudul Transilvaniei-prin 1432-pierzând Vlad Țepeş Ordinul Dragonului, în 1436, după ce îl primise în 1431), majoritatea sacrificați pe altarul apărării Bisericii creştine! Începând de la Mircea cel Bătrân, numit şi despotul Dobrogei, care stăpânea cel mai mare teritoriu din istoria medievală a Țării Româneşti (1386-1395, 1397-1418)...Vlad Dracul (Vlad II) (1436-1442, (1443-1447)...Vlad Țepeş (1448, 1456-1462 şi 1476); ...Vlad Călugărul (1481 şi 1482-1495), Radu cel Mare (1495-1508), Mihnea cel Rău (1508-1509), Mircea al III-lea (1509 1510), Vlad al V-lea cel Tânăr (1511-1512), Neagoe Basarab (1512-1521)...Să amintim că în coasta lor, dinspre sud, erau sultanii Imperiului Otoman: Baiazid I (1389-1402), Mehmed I (1413-1421), Murad al II-lea (1421-1451), Mehmed al II-lea (1451-1481), Baiazid al II-lea (1481-1512)! şi mai „blânzii” regi ai Ungariei, la nord: ... Sigismund de Luxemburg (1387-1437), ...Matei Corvin (1450-1490), văr cu Vlad Țepeş şi Ştefan cel Mare, Vladislav II Iagelo (1490-1512)...

CARTEA SCRISĂ “LA ZIAR”

Arhim. Veniamin MICLE: - Atmosfera politică din Țara Românească era liniştită. Mihnea cel Rău, care ocupase tronul în luna aprilie 1508, avea atitudini binevoitoare față de Mănăstirea Bistrița, acordându-i două hrisoave în luna septembrie; Liturghierul apare la 10 noiembrie acelaşi an. În timpul tipăririi Liturghierului au fost necesare unele modificări; două fiind mai importante: *Titlul noțiunilor tipiconale* şi o *Rugăciune* din slujba Vecerniei. Prima, constă în confundarea a două titluri: al tipicului şi al Liturghiei care urmează după tipic; în text, greşeala a fost corectată, dar nu în *Tabla de materii* aflată la început şi tipărită înaintea textului Liturghiei. Cât priveşte Rugăciunea de la slujba Vecerniei, în text s-a îndreptat greşeala din Tabla de materii. Deci, anumite modificări s-au făcut în timpul tipăririi, ca dovadă că lucrarea s-a realizat în țară, într-un mediu cult, unde cunoscătorii textului liturgic au intervenit, făcând corecturile corespunzătoare originalului prezentat spre editare. De asemenea, o *Anexă* de rugăciuni a Liturghierului se regăseşte numai în textul slav manuscris din secolul al XVI-lea de la Mănăstirea Bistrița.

Petre CICHIRDAN: - Am înțeles din prima dumneavoastră carte, despre Macarie, că tipo-graful de la Bistrița adaugă „Liturghierului” un text inspirat (spunem noi, normal, dată fiind legătura inițială cu marele tipograf) dintr-o lucrare a lui Schweipoldt Fiol...Iată, noul de care vorbeam mai înainte sau, cum spuneați foarte frumos, această carte fiind un prototip al tipăriturilor ulterioare, româneşti...

Arhim. Veniamin MICLE: - Ieromonahul Macarie adăugă la finalul Liturghierului un *Epilog*, inspirat din *Prologul* folosit de Schweipoldt Fiol la cărțile sale. Semnificativă este caracterizarea domnilor, în timpul cărora s-a realizat lucrarea, care Macarie o face în Epilog; primul – în timpul căruia s-au pregătit materialele necesare înființării tipografiei şi care se bucura în opinia publică de apelativul „cel Mare” – din a cărui „poruncă” s-a început lucrarea, este numit simplu: „Io Radu Voevod”, iar al doilea, în timpul căruia „s-a săvârşit această carte” este „bine credincios întru Hristos Dumnezeu păzit şi prealuminat domn, Io Mihnea, mare voievod a toată țara Ungrovlahiei şi a Podunaviei, fiul marelui voievod Io Vlad”, ecou al relațiilor pozitive dintre domnitor şi ctitorii aşezământului bistrițean unde s-a imprimat cartea. Liturghierul apare la 10 noiembrie, în condiții normale.

Petre CICHIRDAN: - Şi „Octoihul” cartea a doua, macariană? Cum se prezintă față de Liturghier, ținând cont de aceleaşi premise ale timpului?

Arhim. Veniamin MICLE: - Terminând tipărirea Liturghierului, ieromonahul Macarie va pregăti materialele pentru introducerea în lucrare a Octoihului; fiind o carte voluminoasă, constituie un format de A 4, numărând 200 file, cu 22 de rânduri pe pagină. Rândurile sunt mai pline, cuprinzând, în medie, câte 36 semne. Hârtia este groasă, purtând mărci diferite, care indică fabrica de proveniență, iar limba este slava bisericească de redacție medio-bulgară. Legătura Octoihului este realizată în scoarțe de lemn, iar tehnica tipografică are însuşirile celei întâlnite la Liturghier.

În privința grafiei, raportată la Liturghier, se introduc şi litere noi, ca de exemplu „X”, dar nu mai are finețea de execuție a celor anterioare. Titlurile vecerniilor sunt redate cu litere mari roşii, iar ale utreniilor, cu litere mici, tot roşii. Linia de zaț este mai perfect aliniată decât la tipăritura anterioară, datorită îmbunătățirii condițiilor de tipărire. Însă ornamentația este mult mai săracă față de cea a Liturghierului; lipsesc frumoasele litere ornate, care alcătuiesc podoaba primei cărți româneşti. Găsim o altă formă de literă majusculă, în special un „O” cu coroană în interior, dar întreg volumul are o singură literă ornată, anume „П”.

Nici frontispiciile nu mai constituie pentru Octoih admirabila podoabă întâlnită în prima tipăritură; cuprinde numai trei feluri de frontispicii cu ornamente împletite, dintre care, primul se găseşte şi în Liturghier. Dintre cele două frontispicii noi, unul este compus din patru cercuri întretăiate într-o compoziție de vrejuri stilizate, într-un dreptunghi cu chenar şi cu cele două coroane, altă variantă a ornamentului dreptunghiular, fără coroane laterale; celălalt cuprinde stema țării, vulturul cu crucea în cioc, într-un pătrat lat alcătuit tot după stilul vrejurilor de plante împletite şi stilizate, plasată într-un cerc de vrejuri împletite, înscris la rândul său într-un pătrat. Toate frontispiciile sunt lucrate în acelaşi stil, în care predomină împletirea sub diferite forme a vrejurilor de plante stilizate, împletire strânsă şi foarte abundentă. De asemenea, se remarcă la Octoih, ca în Liturghier, un chenar simplu, strâmt, negru şi alb, într-un dreptunghi lung cu vrejurile mai stilizate, care ajung la forme aproape geometrice.

La fel ca Liturghierul, Octoihul a avut un izvod sau manuscris original, pe baza căruia a lucrat ieromonahul Macarie. Pentru o mai bună înțelege a conținutului cărții, menționăm că Octoihul cuprinde cântările Vecerniei şi ale Utreniei pentru fiecare zi a săptămânii, iar sâmbăta are două vecernii: una mică şi alta mare; ele sunt aranjate pe opt glasuri, care se urmează opt săptămâni consecutive, de unde şi numele cărții. Începe cu glasul I al Vecerniei mici de sâmbătă şi se termină cu Utrenia din ziua Duminicii; urmează apoi, în ordine, glasul al II-lea, până la al VIII-lea. Un asemenea octoih complet se numeşte *Octoih Mare*. Întrucât bisericile de parohie, spre deosebire de cele episcopale şi mănăstireşti, nu obişnuiesc să oficieze slujbele în fiecare zi, ci numai sâmbăta şi duminica, există octoihuri care cuprind numai cântările de la vecerniile şi utreniile pentru aceste două zile, în opt glasuri, lăsând la o parte cântările celorlalte cinci zile ale săptămânii; un astfel de octoih prescurtat se numeşte *Octoih Mic*, cum este cel tipărit de Coresi, în anul 1578.

Ieromonahul Macarie oferă însă un tip deosebit al acestei cărți, care nu este nici Octoih Mare, cu cântările Vecerniei şi Utreniei pentru toate zilele săptămânii, pe cele VIII glasuri, dar nici un Octoih Mic, care să cuprindă cântările Vecerniei şi Utreniei, tot pe VIII glasuri, dar numai pentru zilele de sâmbătă şi duminică; este un Octoih Mare numai pentru glasul I, pe când celelalte VII glasuri sunt de Octoih Mic.

Deşi textul Octoihului de la Cetinje (1494) n-a fost modelul celui tipărit în Țara Românească, fiind vorba de texte total diferite, ca limbă şi cuprins, totuşi tipograful l-a cunoscut, folosindu-i Prefața ca *Postfață* a lucrării sale. În acest sens, s-a pus întrebarea, cum a ajuns în Țara Românească exemplarul din Muntenegru? Istoricii au formulat mai multe răspunsuri, dintre care cele mai cunoscute se referă la comerț sau la călugării de la Muntele Athos. Totuşi, datorită faptului că Macarie cunoaşte Octoihul muntenegrean spre finalul tipăriturii sale, nu-i exclus ca el să fi fost adus în cursul anului 1510 de Despina Milița, însoțitoarea boierilor Craioveşti la reîntoarcerea lor din refugiul căutat în Serbia; viitoarea soție voievodală aduce mai multe cărți pe care le-a donat Mănăstirii Bistrița, unele fiind atestate documentar. Prin aceasta s-ar explica şi prezența *Postfeței* ediției din 1494 în Octoihul lui Macarie din 1510.

Petre CICHIRDAN: - Am văzut, „Octoihul" lui Macarie Românul de la Bistrița este atipic octoihurilor apărute în afara granițelor Țării Româneşti. Încă o dovadă în favoarea tezelor dumneavoastră. După mine este imposibil să creezi o operă de artă, chiar şi religioasă (operă de artă este o carte tipărită în secolele XV şi XVI), şi să nu introduci ceva original, ceva specific comanditarului operei respective. Revin la o întrebare, doi „paşi" mai sus... Domnia! prin ce se remarcă ea în perioada conceperii Octoihului de la Mănăstirea Bistrița! sau altfel zis, care era conjunctura politică în 1509, 1510? Iată mai sunt doi ani şi apare *Tetraevanghelul* (1512). Începe domnia lui Neagoe Basarab...care, nu este oricine, devenind Sfântul Neagoe Basarab! în 2008. Neagoe Basarab a fost una dintre cele mai mari personalități ale timpului! Ivan cel Groaznic, țarul Moscovei, nesfiindu-se să-i copieze lucrarea „Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie". Neagoe Basarab a fost crescut de marele vornic Pârvu Craiovescu după modă princiară inițiat în cele şapte arte medievale, numite şi arte liberale: Gramatica, Logica, Retorica, Aritmetica, Geometria, Muzica, Astronomia; şi cunoştea limbile Latină, Greacă, Slavonă...Dacă nu mă înşel, această structură se regăseşte încă în şcoala teologică românească. Exceptând limbile, şi reținând numai Latina, şi în liceul teoretic românesc în paradisul cultural al anilor post 1960, studia toate aceste arte, de data aceasta, numite materii...Cred, mai puțin Retorica! La Politehnică am studiat toți Logică booleană, care pregătea programarea calculatorului...Şi fiindcă rolul meu în aceste dialoguri este de a prezenta această maşină uluitoare a secolului XX, care va înghite maşina lui Gutenberg, în fond o dezvoltare uluitoare a maşinilor de tipărit, care ajunge, ca orice maşină, să fie înzestrată cu calculatoare care să înlocuiască mâna umană, trebuie să amintim că materiile care pregătesc informatica sunt Logica, Aritmetica, Geometria, neschimbate, în esență, încă din 1500...şi pe care le-a cunoscut şi Neagoe Basarab.

Arhim: Veniamin MICLE: - Pentru clarificarea procedeului folosit de Macarie la tipărirea Octoihului, istoricul P. P. Panaitescu apelează la preotul prof. Niculae M. Popescu, de la care primeşte explicația probabilă, că „domnul țării s-a gândit să simplifice lucrurile şi cheltuiala, iar în caz când ar fi necesare şi cântări în biserică şi în celelalte zile, afară de sâmbătă şi duminică, să se întrebuințeze pentru acestea numai cântările de la glasul întâi". Argumentarea o considerăm insuficientă din punct de vedere liturgic.

Nu ar fi exclus ca evoluția politică a țării să conțină explicația fenomenului inedit al apariției acestui model de Octoih. Se ştie că spre sfârşitul anului 1508, voievodul inaugurează o politică autoritară şi ucide pe boierii considerați adversari, cum rezultă dintr-o scrisoare a braşovenilor expediată la 1 ianuarie 1509 locuitorilor Sibiului. Restul domniei lui Mihnea se desfăşoară sub semnul conflictului cu Craioveştii, producându-se ruptura definitivă dintre ei la 19 iunie 1509. Urmăriți de furia voievodală pentru a-i decapita, boierii se retrag la Bistrița, apoi se refugiază în Serbia, deci în plină activitate tipografică a cărții, când Mănăstirea este atacată de oastea domnească. Condițiile grave apărute pentru aşezământul monahal, nu-i exclus să fi determinat pe tipograf, împreună cu responsabilii editurii, să decidă reducerea volumului de lucru, eliminând cântările glasurilor din zilele de peste săptămână, pentru grăbirea finalizării operei, aşa încât să nu se risipească ceea ce se realizase până la data respectivă.

Petre CICHIRDAN: - O altă mare descoperire a dumneavoastră este acest desen de biserică, de pe Octoihul bistrițean, şi pe care îl identificați ca fiind Biserica Mănăstirii Bistrița, ctitoria boierilor Craioveşti; şi pe care Macarie a pus-o ca emblemă a cărții!

Arhim. Veniamin MICLE: - Da, într-adevăr, semnificativ, pentru Octoih, este planşa de pe prima foaie, ilustrată cu sfinții bizantini, iar în fundal, o biserică, ceea ce constituie un unicat în tipăriturile macariene. Biserica, de stil bizantin, cu sânuri în formă de treflă şi cupole, fiind clădită în blocuri mari, cubice, de piatră, are o singură turlă şi clopotnița pătrată. După opinia istoricului sârb G. Radojičič, monumentul reprezintă biserica mănăstirii unde a funcționat tipografia. Unii cercetătorii susțin că este vorba de biserica Mănăstirii Dealu, fără a observa că aceasta are trei turle şi nu are clopotniță separată. Din datele istorice, rezultă că biserica inițială a Mănăstirii Bistrița era un triconc cu pronaosul alungit, fiind clădită în blocuri mari, cubice, de piatră. Cel mai vechi document este un tablou, ilustrând plecarea banului Barbu Craiovescu la călugărie, a cărui copie se păstrează în actuala biserică a mănăstirii; biserica apare cu o singură turlă centrală. De asemenea, în miniaturile realizate de ieromonahul Dionisie Eclesiarhul, biserica se vede a fi construită din blocuri mari de piatră cioplită, având însă două turle, cea de pe pronaos fiind adăugată în timpul restaurării după avariile provocate de Mihnea cel Rău. Mai nou, s-a subliniat faptul că are fundalul decorat cu motive reprezentând struguri, Mănăstirea Dealu numindu-se şi „*Sfântul Nicolae din Vii*". Totuşi, se ştie că dealurile din partea de est a Mănăstirii Bistrița, în vechime, erau plantate cu viță de vie, aşa că, privind biserica din față, ea apărea proiectată pe aceste podgorii, iar un document emis la 8 aprilie 1556, referitor la ocolnica mănăstirii, menționează ca hotar linia de sub Stog până la râul Târsei, la Gura viilor. Deci, nu ar fi exclus ca tipograful Macarie ieromonahul să fi intenționat a lăsa posterității imaginea bisericii mănăstirii aşa cum arăta înainte de a fi fost avariată de voievod, devenind o adevărată emblemă a tipografiei sale bistrițene. Redarea unei biserici asemănătoare cu cea a Mănăstirii Bistrița din epoca respectivă, o considerăm ca dovada incontestabilă a funcționării tipografiei ieromonahului Macarie în acest renumit locaş de cultură, monumentul reprezentând „emblema" tiparniței sale.

Petre CICHIRDAN: - Ne-a mai rămas de prezentat „Tetraevanghelul" (1512), a treia carte tipărită de Macarie la Bistrița ...Începe Domnia lui Neagoe Basarab, care are obiceiuri de împărat. Ctitoriile lui întrec în grandoare orice era, sau urma să se construiască, în Țara Românească, cu rezerva Bisericii Domneşti din Curtea de Argeş, a cărei grandoare nu o depăşeşte nimic în materie, dar ca operă de artă bizantină cu influențe ale Renaşterii, depăşind-o, doar cea ctitorită de Neagoe Basarab, şi, care, în zidurile sale o are închisă pe Ana, soția Meşterului Manole (conf. tradiției folclorice)...

Arhim. Veniamin MICLE: - A treia carte tipărită de ieromonahul Macarie este *Tetraevanghelul*, apărut la 26 iunie 1512, în timpul domniei lui Neagoe Basarab; operă de mare însemnătate, fiind primul Tetraevanghel tipărit pentru toți ortodocşii care foloseau slavona ca limbă oficială a cultului religios. Originalul sau izvodul folosit de ieromonahul Macarie l-a constituit *Tetraevanghelul* caligrafiat de Gavriil Uric, în 1429. „Modelul Uric" pătrunsese deja la Bistrița din Oltenia; în timp ce Macarie pregătea tipărirea Tetraevanghelului, un caligraf din Şcoala mănăstirească copia exemplarul pentru postelnicul Marcea, potrivit însemnării: „A făcut această Tetraevanghelie jupan Marcea, marele postelnic, şi jupanița lui, Marga, în zilele lui Io Neagoe voievod şi ale Doamnei Despina, în anul 7020 (1512)"; menționat în demnitatea de postelnic între 1510–1512, Marcea donează cartea Mănăstirii Bistrița. Limba cărții este slava bisericească de redacție medio-bulgară. Hârtia pe care a fost tipărit, în parte, Tetraevanghelul, ca şi Liturghierul, este de origine italiană; pe lângă obişnuitele filigrane – balanța în cerc, ancora şi pălăria de cardinal – o parte din hârtie poartă în filigran stema cu două săbii încrucişate, de origine germană, importată probabil din Saxonia. Oglinda zațului este mai omogenă: rândurile sunt mai egale, spațiate cu alb la punctuație, aşa cum începuse a se practica în tehnica de zaț din acea vreme. Macarie avea nevoie de numeroase inițiale noi pe care le creează el însuşi, în formă de împletituri, precum şi o altă serie, în negru plin, imitând unciala gotică, evidențiindu-se în special inițiala „O", cu coroană în interior, şi „P". Legătura exemplarului tipărit pe hârtie nu este originală.

Petre Cichirdan: - Iată o carte, atunci, era echivalentă aproape unei ctitorii, aşa înțeleg eu însemnarea lui „Jupan Marcea" de pe copia „Tetraevanghelu"-lui lui Uric. De remarcat, în prezentarea dumneavoastră, recenzia cărții „Tetraevanghelul" lui Macarie, cea de mai sus, a valorii hârtiei, comerțului care se făcea atunci cu hârtia de tipar: import venețian şi import saxon! Înțelegem de ce, abia după un secol jumătate, în timpul lui Matei Basarab, la Râmnicu Vâlcea se construieşte prima moară de hârtie din Țara Românească... Aici pe Iazul Morilor, care, atunci, trecea pe lângă zidul cetății Râmnic, actualul parc Mircea cel Bătrân...Cu o jumătate de secol în urmă, prin 1590 (aprox) Mihai (Viteazul), fiul lui Pătraşcu Voievod, ctitoreşte Biserica Sfânta Parascheva...Acest „Tetraevanghel" este bogat ornamentat xilografic, ceea ce înseamnă că meşterii lucrau în pace! Datorită dumneavoastră, tehnologiei xilogravurii (copie pe matriță de lemn) practicate în acel început de secol în tiparnița de la Bistrița de către Macarie şi meşterii săi, o să încep şi eu, într-o istorie a artelor plastice vâlcene, cu...Macarie!

Arhim. Veniamin MICLE: - Dacă Octoihul este mai sărac în ornamentație, Tetraevanghelul cunoaşte, din nou, o serie de frontispicii şi inițiale, unele reproduse după Liturghier, altele create din nou; săpate în lemn pentru această ediție, cuprinzând treisprezece frontispicii, cu trei modele care se repetă. De asemenea, apar elemente noi: doi arbori cu trunchiul subțire şi coroană de frunziş triunghiulară, ce flanchează o pasăre; cel de la dreapta având şi un buchet mai mic de frunze pe o ramură, pornind din porțiunea inferioară a tulpinii; în partea superioară a frontispiciului, la piciorul crucii, se află inițialele „МЛ – РБ", care înseamnă: „Mesto lubnoe Rai bâst (Locul bucuriei este Raiul), specifice reprezentărilor din iconografia slavă. Deci, apar frontispicii care nu erau în cărțile precedente, dar continuă într-o evoluție logică, experiența estetică, singulară, a caligrafilor anteriori.

Petre Cichirdan: - Există şi o ediție de lux a Tetraevanghe-lului?

Arhim. Veniamin MICLE: Da, există! Din această tipăritură, Alexandru Odobescu a descoperit un exemplar editat pe pergament, pe care l-a numit „ediție de lux", fiind tipărit pe membrană velină; frontispiciile decorative şi inițialele ornate ale capitolelor sunt colorate de mână cu aur, carmin şi albastru, pe deasupra cernelii negre cu care sunt imprimate. În această ediție, mai multe dintre ornamente au la mijloc, într-un mic câmp de aur, stema Țării Româneşti, vulturul cu Crucea în cioc. Despre această ediție, Barbu Teodorescu spune că este „o capodoperă a graficii româneşti, din toate timpurile". Aplicarea culorilor pe acest exemplar s-a făcut tot la Bistrița, de renumiții artişti, atestați în Tetraevanghele comandate de postelnicul Marcea (1512) şi de egumenul Misail (1537); în *Postfața* ultimului, început de ierodiaconul Teofil, dar neterminat, citim că: „Am găsit pe un frate de la Sfântul Munte Athos, prin dragoste către noi atras; acestuia am încredințat-o şi am trimis-o ca să o săvârşească, şi acolo s-a scris la Sfântul Munte Athos, şi iarăşi s-a adus aici în mănăstire; am aşezat aurul şi cu diferite culori am săvârşit-o şi am împodobit-o şi am depus-o în sus-zisa Mănăstirea Bistrița, în sfânta biserică". Deci, mănăstirea nu mai avea caligrafi, dar dispunea de miniaturişti care continuau tradiția lui Gavriil Uric. Este cea mai reuşită tipăritură macariană, încât face impresia unui admirabil manuscris. Totuşi, nu este sigur dacă a existat un tiraj de lux sau este vorba despre un exemplar unic, prelucrat special, cum credea Nicolae Iorga, pentru voievodul Neagoe Basarab. Legătura exemplarului de lux este veche, dar nu cea originală; Alexandru Odobescu precizează că este „învelit în catifea verde, acum învechită, purtând ornamente de argint aurit săpat cu dăltița"; pe față este reprezentată Răstignirea, într-o placă de metal amplasată la mijloc, iar la cele patru colțuri, Sfinții Evanghelişti. Pe verso, se păstrează inscripția: „Această Ivanghelie fost-au neferecată, ce o au ferecat Preda vel spătar Brâncoveanul".

Tetraevanghelul se încheie cu un *Epilog*, în care domnul Neagoe Basarab aduce slavă lui Dumnezeu că l-a ajutat să tipărească această carte pentru glorificarea şi folosul cititorilor. Iar în final, citim: „Rog pe cei mai tineri şi pe cei în vârstă şi pe cei bătrâni, care vor citi şi vor scrie, pentru iubirea lui Hristos, să îndreptați, şi pe noi, care cu osârdie ne-am nevoit, să corectați, pentru ca împreună lăudând pe Tatăl, dintru Care toate sunt, aici să aflați pace, linişte; iar dincolo, cu lumină, să dobândiți bunătățile. Amin. Cu porunca domnului Io Basarab, marele voievod, eu întru Hristos rob, preotul Macarie, am ostenit pentru aceasta şi am săvârşit această carte în anul 7020 (1511 n. n), ocolul soarelui 20, al lunei 9, indiction 14, luna iunie 25 zile". Deci, se constată că ieromonahul Macarie din Țara Românească a copiat în Tetraevanghelul său, *Epilogul* Octoihului tipărit la anul 1494 de ieromonahul Macarie din Muntenegru, modificând numele onomastice, precum şi crugul soarelui şi al lunei, fiind vorba de altă carte.

1. Episodul X din **Forum***vâlcean* nr.2/2016, devine XI şi acest episod, XI, devine X (în vederea editării cărții)

LAMENTAȚII APOSTAZICE DESPRE „CE RĂMÂNE DINTR-UN ÎNTREG”

Paul Everac, înainte de-a se desprinde din întregul lumii de dincoace, ne-a lăsat, să rămână ceva palpabil, o carte premonitorie, care se deschide cu un poem ... „Epitaf”. El numeşte poemele sale „lamentații apostazice” şi le pune în cartea, ca un testament: „Ce rămâne dintr-un întreg”, apărută la Editura „SemnE”, Bucureşti, 2007. După lansarea din 2008, de la Râmnicu Vâlcea am stat îndelung de vorbă cu liber cugetătorul autor. Un dialog virtual cu multe acorduri, dar şi cu diferențe de raportare la multe... adevăruri, uneori sentințe auctoriale. Ba ne-am permis şi răstălmăciri de dragul... opoziției, ori dintr-o pornire spontană împins de daimonul improvizației, să nu-i spun muză, sau înger păzitor, aici fiind vorba de erezia apostazierii în ciuda angajamentului, față de un acceptat stăpân creştin-ortodox. Ne-am permis să intrăm în dialog cu poemele şi să rezumăm altfel, uneori să contrazicem... lamentațiile. Vom da titlul poemului autorului şi..., de regulă, catrenul ce ni s-a năzărit. (vorbeam despre... daimon!)

Praf stelar
Pământul cu mine-n spinare nu mă simte
Mi s-a dat de la Garderobă un Eu cu tras...Eu
Am ticluit, am meşterit cu praf de minte.
Praf stelar, chiar Eu? Domnului Z-Eu?

Nimeni pe recepție

Observ în pasaj un clivaj prin mesaj
Unul vorbea, mai ieri şi-l ascultau dresați,
Pe linie toți, cu ne-nfricat curaj
Aceiaşi toți-netoți acu vorbesc...
neascultați.

Ultima transhumanță

Pe plaiuri uitate turme, vagi urme
Păşteau răgazul, tihna cu rostul
Futurologi, arheologi, să vadă ei... scurme!
Pe unde mai paşte... norodul ca prostul?

Perfuzie cu pungi

Demult maestre se livra la pungi
Şi celor în şalvari şi ălora în blugi.
Cât e, a fost, ori fi-va ea de lungă
Puterea se va ghiftui din pungă!
(Din vârful-vârfului cucuiet
Şi până la sărmanul biet
A fi, sau a nu fi,-i după buget!)

Fotolii

Noi doi bătrâni, două fotolii
Ne scufundăm, ne cresc aripe
Spre cer noptat duhuri de molii
Somn de pământ, sub foste... clipe.

Ciosvârta

N-am să caut spiritu-n materie!
După a omului plecare
Semnul ne este doar pentru memorie
Sălăşluit, subtil, în noi în fiecare.

Observație la...
„un maldăr împuțit de oase...”

Maldărul împuțit de oase...
Polog vremii de sub coase
E-un munte, Coloană-colos
Nesfârşire a fiecărui os!

Judecata de apoi

Un comentariu înainte de catren: Spunem noi că o judecată, odată şi-a luat robă de la Garderobă, înainte de-a intra cu ... importanță, în instanță, chiar cu prejudecată, speță de-altădată, care cată, fără pată, pe vinovată. Vorbele zavistioase, mieroase, spuse cu fițe, deveni-vor sentințe. Pot fi ademenitoare, chiar adormitoare celei cu balanța, ascultând... clanța, tocată de avocată. Vorbele grele devin zăbrele, cele spuse de oameni-zmei se lasă cu ani grei. Uneori fructele vinovăției sunt lăsate la dospit să îndestuleze, termen după termen, robele cu roabele, toanele şi comisioanele. Dar de se întind înainte de prescriere vor cădea pe capul condamnatului să-l fericească şi năucească de-a binele-rău. Aici ne amintim de procesele celebre din istoria umanității pe care ni le-au transmis grefierii-scribi ai Vechiului Testament (Cartea lui Iov), cele patru evanghelii recepte (procesul lui Iisus Hristos), Platon, vorbind despre procesul lui Socrate, ori mai aproape de noi Frantz Kafka şi cei de pe la Nurenberg. Omul fiind condamnat apriori, din cauza păcatului adamic (acceptat de creştini!) îşi cam ştie sentința de la judecata de apoi şi duce în cârcă o vină genetică dar şi speranța mântuirii printr-o sentință blândă şi promisiunea unei vieți de apoi. În viața de aici dă întâietate celor gata să-i pălmuiască obrajii, uneori la cererea expresă. Dar să rezumăm din apostatul Paul Everac (amintindu-ne finalul „Procesului” lui Kafka!):

„Nu va fi nici Jude, nici Grefier
Nu va fi nici un iad nici un cer
Cât despre a noastre zise păcate
Le va spăla detergentul numit Eternitate.”

Catehism raționalist (hai să răstălmăcim un pic spusa, profitând de substituirea masculului prin noile tehnologii. Vom spune deci, că se poate concepe fătul fără mascul, adică fără acela care are convingere numai prin împingere!)

Ca să dezlegăm intriga
Folosi-vom noi seringa
De genul feminin e şi o sculă
Sămânță pune, minusculă.

(la noi demult se duse vorba... Doamne/că femeile-muieri trăiau ca ... amazoane/ bărbații lor plecați la vânătoare/ găseau prin codrii numai căprioare... Mai nou, bietele vădane/ îi ştiu pe fronturile-afgane!

„Nălțarea la cer cine să mi-o deslege?”

Savanți spuneau, cu toți-n cor
Că grelele rămâne-vor la sol!
Acum se-ntrec, cu vântul şi cu gândul
Numai din cer, privind pământul.

„Nu-nțeleg cum din boarfe
unele devin sacre”

A dezlegat Şarada Verdi... Giussepe
Care-a cântat şi despre fete.
Prin eroina sa din... Traviata
A mântuit de viciu... fata.

Bule şi pleavă... spui mata, maestre, prin 2007:

„Apocalipsa a început/Marile puteri îşi fac câte un scut...!”

Acum, în 2016, după ce s-a inaugurat unul la Deveselu, - la noi acasă şi ştiu că îți pasă!- ai avut dreptate că nu-i al nostru, care nu suntem mare putere, ci al NATO care scut să ne apere ştiu ei de cine, că de ruți scuipă în sân că n-ar face-o! Noi să ne liniştim profilactic, din vreme, într-un colț de țintirim, de s-or pune ăi mari de bâză cu scuturile peste obrazele noastre... paşnice.

Arbitru divin Adică de ce n-a ales Dumnezeu baba care voia să plece şi l-a luat pe tânărul juvete? Spun şi eu cu păcat/ nu dau cu parul/ ca orice avocat/ L-a altu-i harul...

Fiind şi El la cules
Domnul din cer a ales:
Stafidei din troleybus,
I-a preferat boaba cu must.

Decantarea , unde o spui pe şleau.

„Huzurit-au neîntrerupt/ toți aceia care-au supt!”

Huzurit-au Doamne, toți
Cei ce-au supt numai „dreptați”
Hulpava-ți longevivă clică,
Dinastică: Hopa Mitică.

Dinastie? Da! Nu ai auzit de blazoane cu roze şi crini? Parcă îi şi arăți cu degetul:
„Cei ce-au scandat: Hoții!, Hoții!
Iată-i trandafiri cu toții
Eu (Paul Everac) când voi striga c...at
Iese un crin imaculat!”

Da, au ieşit şi încă mai ies gunoaie la suprafață, după cum un DNA ne-nvață!

Blatul

Chiar de e! E vit-aleasă
La ceremonii şi hramuri se-ndeasă
Între două mpărtăşanii-blaturi
Se tot dedă la crime şi la jafuri.

Grațierea

Grațieri multe şi gratificații
Aşteaptă toți intoxicații
Şi cei cărați cu duba, dricu...
Cred în pomana Lui Tăticu!

Am fost întreg îmi sună ca un bocet, după ce o *Doina,* împlinită printr-o rugă (Ce-ți doresc eu ție...!) făcuse un trup întreg. Apoi ca o pomenire, să nu uităm de unde, de sămânță, mădularele se întind ca rădăcinile, să țină fixat subsolul cât ține deşertul de afară, unde cheliri şi prigoniri transhumante ne mută-n ceruri străine, credem noi o vreme, ca pe păsările plecate la iernări în întomnările abrupte. Să credem dară, iar şi iară, în primăverile noaste, marcate pe acolo unde cuiburile strigă chemările pietrei, marcate genetic.

M. SPORIŞ

TRADIȚIE, ISTORIE, ARMATĂ

Constantin MĂNESCU - HUREZI

Astăzi, în vremuri tulburi pentru țară şi pentru neam, se cuvine, mai mult ca oricând, să ne aplecăm asupra gloriosului trecut al poporului român, asupra zbuciumatei sale istorii, asupra nepieritoarelor sale valori. Trebuie să arătăm tot ce au avut bun românii în decursul timpului, să ne inspirăm din faptele lor mărețe, să dovedim încă o dată că România îşi merită cu prisosință un loc de cinste în mare familie a Europei şi a lumii.

Aceste deziderate se impun în această perioadă, când persoane rău intenționate, dezrădăcinate din pământul nostru strămoşesc, încearcă să ne înstrăineze de tradițiile noastre şi să ne falsifice adevărurile trăite de străbunii noştri. Ei devin cozi de topor care taie pădurea din care au fost făcute sau se vând pentru un blid de linte, asemenea lui Esau, întâiul născut al patriarhului Isaac din Vechiul Testament. Pentru aceştia poate va fi prea târziu când vor vedea că fiii lor devin chiriaşi în propria țară sau mănâncă pâine amară într-o țară străină, riscând să-şi doarmă şi somnul de veci în pământ străin.

În acest context, al apărării valorilor ancestrale, al reactualizării tradițiilor noastre şi al readuceri în actualitate a memoriei figurilor brave ale poporului nostru, un aport de seamă şi-au adus cele trei instituții de bază ale acestei țări: Armata, Şcoala şi Biserica. Ordinea în care pot fi enumerate nu mai contează, pentru că ele au fost strâns legate încă de la formarea poporului român şi a limbii române, au colaborat şi au avut în vedere aceleaşi țeluri.

Una dintre instituțiile de interes național din cadrul Ministerului Apărării din țara noastră (declarată ca atare prin Legea 346 din 21 iulie 2006) este Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”, care-şi are sediul în Bucureşti, strada Mircea Vulcănescu nr. 125-127, Sector 1, în zona Gării de Nord, aproape de statuia lui Dinicu Golescu. Înființat ca instituție distinctă în 18 decembrie 1923, prin Înaltul decret nr. 6064, semnat de regele Ferdinand I al României (1914-1927), acest muzeu a jucat un rol important în promovarea tradițiilor istorico-militare ale Armatei Române, bucurându-se de-a lungul timpului, atât de atenția binevoitoare a Casei Regale, care a făcut numeroase donații, cât şi de sprijinul unor personalități importante, ca: Radu Rosetti, Vasile Pârvan, Alexandru Tzigara – Samurcaş, Nicolae Iorga şi alții. După ce a funcționat în mai multe locații, în cele două regimuri politice de dinainte de 1989, sub titulatura de Muzeu Militar Central, instituția s-a mutat în 1985 în actualul sediu. Din 1990 a revenit la titulatura de Muzeul Militar Național, la ora actuală avându-l ca director pe conf. univ. dr. habil. Olimpiu Manuel Glodarenco, un om plin de energie şi de inițiativă.

Prin exponatele sale, Muzeul Militar Național oferă vizitatorilor posibilitatea să „călătorească” în timp şi spațiu, începând cu expoziția de pre-istorie, continuând cu istoria veche, medievală, modernă şi contemporană, având şi expoziție de uniforme militare româneşti, de armament de vânătoare, de trăsuri regale, harnaşament şi accesorii de călărie, de artilerie şi de aviație. O piesă unicat este modulul de coborâre al navetei spațiale sovietice Soyuz 40, care a efectuat o misiune în spațiu în 1981, la care a participat şi pilotul român Dumitru Prunariu.

În afară de aceste acțiuni dedicate vizitatorilor, Muzeul Militar Național a organizat, începând cu anul 2014, Sesiunea Națională

de comunicări ştiinţifice, intitulată *„Tradiţie, Istorie, Armată”*. Ediţia I-a a avut loc în zilele de 5-6 iunie 2014 la Bucureşti şi Ediţia a doua, în zilele de 4-5 iunie 2015 la Constanţa. Simpozionul este deschis tuturor iubitorilor de istorie şi cultură (preoţi, profesori, muzeografi, restauratori de monumente istorice). Ediţia a III-a a avut loc la Bucureşti, în zilele de 2-3 iunie 2016, şi a reunit un număr de 81 de participanţi din toate zonele ţării (din oraşele Bucureşti, Constanţa, Sibiu, Mediaş, Braşov, Cluj-Napoca, Suceava, Iaşi, Târgiu-Jiu, Timişoara, Horezu, Ploieşti). Tematica acestor comunicări a avut în vedere cele două mari evenimente istorice comemorate anul acesta: împlinirea a 150 de ani de la instaurarea monarhiei constituţionale în România (la 10 mai 1866 Alteţa Sa Serenissimă, Principele Carol de Hohenzollern - Sigmaringen depunea în Camera Deputaţilor jurământul de Domnitor al Principatelor Române) şi împlinirea a 100 de ani de la intrarea României în Primul Război Mondial (la 4/17 august 1916 se semna la Bucureşti, de către Ion I. C. Brătianu, primul ministru al României, tratatul de alianţă dintre România şi ţările Antantei, iar la 14/27 august 1916 România declara război Austro-Ungariei). S-a remarcat bogăţia conţinutului de idei al acestor comunicări, în afară de evenimentele comemorate fiind abordate şi teme de arheologie, istorie locală, istoria Bisericii Ortodoxe Române, personalităţi mai puţin cunoscute, istorie militară sau muzeografie. Personalităţi ale istoriografiei contemporane, mari istorici ai noştri, au îndeplinit misiunea de moderatori în susţinerea de către participanţi a comunicărilor ştiinţifice. Între aceştia menţionăm pe: Radu Ştefan Vergatti, Horia Vladimir Şerbănescu, Ion Giurcă, Alin Spânu, Irina Petroviciu, Jipa Rotaru, Mircea Tănase, Aurica Ichim, nume cunoscute în ţară prin lucrările şi prin munca lor de cercetare ştiinţifică.

După susţinerea comunicărilor, care au fost publicate în două volume în colecţia „Studii”, sub coordonarea conf. univ. dr. habil. Olimpiu Manuel Glodarenco şi a dr. Cristina Constantin (Editura Sitech, Craiova, 2016, 650 p. +398p.), a urmat un spectacol dedicat Zilei Eroilor (joi, 9 iunie 2016, când sărbătorim Înălţarea Domnului), intitulat „Vorbind cu Tine, Doamne!”, susţinut de un grup de actori de la Compania Teatrală Zona, în frunte cu Ana Calciu. Spectacolul de teatru creştin a îmbinat stihuri şi cântări, poezia creştină cu muzica bizantină, fiind bogat în învăţături după care creştinul trebuie să-şi călăuzească viaţa: „Dreptul vieţuieşte şi după moarte. Binele va fi întotdeauna cu omul drept. Fericit poporul care-şi are drepţii săi. Părinţi, să nu daţi doar pâine copiilor voştri, ci şi o fărâmă de conştiinţă şi bunătate. Doamne, ajută-ne să cinstim generaţiile care au fost înaintea noastră, pentru că ele, mai înainte de noi, au văzut faţa Ta”. Stihuri cu caracter religios, adresate oricărui creştin, care au reuşit să pună o picătură de mângâiere asupra ascultătorilor.

A doua zi, vineri, 3 iunie 2016, organizatorii Simpozionului au oferit participanţilor o excursie la Muzeul Naţional al Aviaţiei Române, aflat în Sectorul 2, Bucureşti (strada Fabrica de Glucoză nr. 2-4). Acest muzeu a fost înfiinţat prin Hotărârea de Guvern nr. 197/02 martie 1990 şi acreditat prin Ordinul nr. 2296 din 03 iunie 2010. Devine muzeu de importanţă naţională prin H.G. 360/06 aprilie 2011, iar prin Ordinul nr. 2709/17 noiembrie 2011, imobilul Muzeul Naţional al Aviaţiei Române se clasează ca monument istoric, categoria Ansamblu, grupa valorică B”.

Muzeul s-a deschis în anul 1993, în cinci corturi de campanie pe aerodromul militar de la Otopeni. În anul 1995, Comandamentul Aviaţiei Militare a repartizat muzeului un spaţiu în faţa Aeroportului Internaţional Băneasa. Aici a funcţionat până în anul 1998. Ulterior, Statul Major al Forţelor Aeriene a repartizat un nou spaţiu de expunere lângă Aeroportul Internaţional Otopeni, inaugurarea având lor în ziua de 2 martie 2000. Din anul 2006, acest muzeu este amplasat în zona de nord a oraşului Bucureşti, în hangarele care, în prima jumătate a secolului al XX-lea, se aflau pe latura de sud a aerodromului militar Pipera. Acest aerodrom s-a înfiinţat în anul 1915 pentru perfecţionarea piloţilor absolvenţi ai Şcolii Militare de Pilotaj de la Cotroceni.

Muzeul Naţional al Aviaţiei Române este singura instituţie cu profil aeronautic din ţară. Expoziţia de bază prezintă istoria aeronauticii de la începuturi până în anul 1959. În spaţiile consacrate celor trei pionieri ai aviaţiei române: Traian Vuia, Aurel Vlaicu şi Henri Coandă, sunt expuse replica avionului Vuia nr. 1, machete ale unor avioane realizate de aceştia, precum şi obiecte şi documente care i-au aparţinut inginerului Aurel Vlaicu (casca lui de aviaţie şi o decoraţie primită de la regele Carol I). Aici se află şi fotografia lui Gheorghe Caranda, locotenent de aviaţie, care a murit la 20 iunie 1912, biplanul lui prăbuşindu-se pe terenul de zbor din Cotroceni şi el devenind astfel primul român care a murit într-un accident de avion. De asemenea, se poate vedea carnetul de zbor (Libretto di volo) pe numele de Smaranda Brăescu (1897-1948), prima femeie paraşutist cu brevet din România, campioană europeană la paraşutism în 1931 şi campioană mondială în 1932, cu recordul de 7400 m obţinut la Sacramento, SUA. Toate aceste persoane din istoria aviaţiei române au dovedit curaj, tenacitate, biruinţă în lupta cu înălţimile văzduhului, nefiind cu nimic mai prejos decât alte popoare de pe mapamond. Muzeul Aviaţiei deţine un patrimoniu de bunuri ce constituie colecţii unicat la nivel naţional: aeronave, motoare de aviaţie, brevete şi carnete de zbor, scaune de catapultare, ordine şi medalii, uniforme, costume de zbor şi accesorii, insigne şi plachete.

Am plecat încântaţi de la acest muzeu, despre a cărui existenţă mulţi dintre noi nici nu ştiau. Ultimul popas al periplului oferit de Muzeul Militar Naţional a fost la Baza 90 Transport Aerian, aflată la 16 km departe de Bucureşti, lângă Aeroportul Otopeni. Acest aerodrom militar poartă numele „Comandor Gheorghe Bănciulescu”, adică numele unui om cu un caracter admirabil şi cu o poveste de viaţă incredibilă, dar adevărată. În urma unui accident tragic, acest pilot şi a pierdut ambele picioare, fiindu-i adus la cunoştinţă de medici că nu va mai putea zbura niciodată. La nici doi ani după acest eveniment, cu ajutorul unor proteze speciale, devine primul aviator din lume care se ridică în aer, fiind lipsit de membrele sale inferioare. Acest eveniment avea loc în iulie 1927.

Aceste modele de inteligenţă şi de biruinţă ar trebui mediatizate în rândul românilor, iar nu „Ştirile de la ora 5”, care prezintă crime, violuri, tâlhării, furturi sau soluţii pentru cei care nu mai găsesc nicio şansă de supravieţuire într-o ţară cu resurse bogate, dar cu o accentuată prăpastie între foarte bogaţi şi foarte săraci.

„LABIRINTUL LEONOREI” ŞI „CLOPOTELE LUI ŢEPEŞ DRACULA VOIEVOD”

Zenovia ZAMFIR

Sunt multe lucruri în viaţă care îţi atrag privirea, dar puţine dintre ele îţi tresaltă inima.

Frumuseţea şi bunătatea unui suflet nu vin doar ca o completare a fizicului, a pământescului, ci există acolo, în adâncul fiinţei, depinde de noi cum o valorificăm şi cât dăruim celor din jur.

Primavara, mâna nevăzută a Pictorului Ceresc îşi desăvârşeşte măiestria, împletind culorile lumii într-un tablou grandios. Cândva într-o primăvară am cunoscut două doamne profesoare care m-au impresionat, la început cu privirile blânde, glasurile domoale apoi cu scrierile dumnealor. De atunci drumurile ni se intersectează adesea, la evenimente culturale , lansări de carte în Vâlcea sau la Curtea de Argeş. Am simţit la doamna Aurelia Corbeanu şi la doamna Elena Eşanu Şerbănescu multă bunătate, talent literar, bucuria de a dărui cititorilor cărţile şi cunoştinţele acumulate de a lungul timpului.

Marţi, 10 mai 2016, ora 17:00, la Sala de Conferinţe a Bibliotecii Judeţene Vâlcea a avut loc o dublă lansare de carte în cadrul căreia au fost prezentate volumele : „Labirintul Leonorei”, autoare Aurelia Corbeanu şi „Clopotele lui Ţepeş Dracula Voievod”, autoare Elena Eşanu Şerbănescu.Doamna Aurelia Corbeanu s-a născut în oraşul Curtea de Argeş, la 24 octombrie 1938, a crescut şi s-a format ca personalitate distinsă pe plaiuri argeşene. A absolvit Liceul Nr. 3 din Piteşti, în 1956, apoi Facultatea de Limba şi Literatura Română din cadrul Universităţii din Bucureşti (1967). Începând cu anul 1962 a activat ca profesoară de Limba şi literatura română la Şcoala Generală Valea Iaşului, unde a îndeplinit şi funcţia de directoare, în perioada 1985-1989, apoi s-a transferat la Şcoala Generală Nr. 4 “Mircea cel Bătrân” din Curtea de Argeş, unde a funcţionat până la pensionare. În activitatea de la catedră a obţinut toate gradele didactice, pentru Gradul I susţinând lucrarea “Stilistica românească şi modalităţi de îmbinare a analizei gramaticale cu analiza stilistică”. Mulţi ani a îndeplinit şi funcţiile de responsabil al Cercului Pedagogic al profesorilor de Limba şi literatura română de pe Valea Argeşului, precum şi pe cea de inspector metodist la Inspectoratul Şcolar Argeş.

Prozatoarea Aurelia Corbeanu a scris şi a publicat opere literare deosebit de importante, pe care le amintim în ordinea apariţiei lor: *Pentru o altfel de iubire* (roman), Ed. General Partner, 1999; *Zâna-Zorilor şi Andu dintr-a şasea* (povestiri pentru copii), Ed. Paralela 45, 2002; *Zile de vis în Irlanda* (jurnal de călătorie), Ed. Amurg Sentimental, 2004; *Labirintul Leonorei* (proză scurtă şi nuvele), Ed. Dacpress, 2006: împreună cu alţi colegi, contribuie cu proză la volumul omagial colectiv al Cenaclului Literar “Liviu Rebreanu”, la 55 de ani de activitate, Piteşti; Elefănţelul pierdut, poezii pentru copii, Ed. Altum, Piteşti, 2007; *Timp de patimă* (roman), Ed. Tiparg, Piteşti, 2008; *Poveşti,* 2010; *Păsări migratoare* (roman), Ed. Tiparg Piteşti, 2012; *Antologia Atelierului Literar, Şcoala de Poezie de la Curtea de Argeş,* condusă de poetul Dumitru M. Ion (Ed. A.I.O-O, 2012, p. 81-88); *Blogul Ligii Scriitorilor din Argeş, proză scurtă,* 2013; “Fărâme de gânduri”, proze scurte, ilustrată cu desene în tuş de Cucu Ureche şi cuvânt înainte de Paula Romanescu (Editura Arefeana, 2013).

Profesoara Elena Eşanu Şerbănescu, autoarea romanului-parabolă „Clopotele lui Ţepeş Dracula Voievod” este prezentă în spaţiul publicisticii argeşene, prin colaborările periodice la revistele „Pietrele Doamnei” şi „Glasul inimii”, dar şi în lumea literară vâlceană, găzduită fiind acolo în paginile revistei „Anton Pann”. În cazul celor doua invitate vocaţia de dascal se îmbină armonios cu darul de a scrie.

„Ca să poţi povesti sau cânta copiilor, trebuie să-i iubeşti, să cauţi să pricepi firea şi lumea aparte în care trăiesc,să ştii să cobori până la nivelul personalităţii lor. Trebuie să iei parte împreună cu dânşii la toate manifestările sufleteşti; într-un cuvânt, rămânând om mare, să fii cât se poate de copil.” (George Coşbuc)

Au rostit alocuţiuni: prof. Mihaela Rădulescu , Marian Ghiţă – director Biblioteca Judeţeană “Dinicu Golescu” Argeş, Violeta Scrociob – vicepreşedinte Societatea Culturală “Antim Ivireanul” Vâlcea.

Manifestarea a fost organizată de: Societatea Culturală „Anton Pann” în colaborare cu Biblioteca Judeţeană „Antim Ivireanul” Vâlcea.

Andreea Scrociob

COMEMORARE CONSTANTIN BRÂNCUŞI LA MÂNĂSTIREA LAINICI

Sorin Lory BULIGA

Marele sculptor Constantin Brâncuşi a fost comemorat sâmbătă, 12 martie – la 59 de ani de la trecerea sa în eternitate – la Mânăstirea Lainici, loc de pelerinaj al românilor, important obiectiv religios şi turistic din judeţul Gorj, aşezat la mijlocul grandiosului defileu al Văii Jiului. Aceasta s-a înfăptuit printr-o slujbă religioasă în biserica cea nouă, în fapt o catedrală splendidă, inedită prin tematica iconografică şi, mai ales, prin planul său arhitectonic (cuprinzând două biserici suprapuse).

După slujba de pomenire – deosebit de frumoasă, oficiată de un sobor de preoţi în frunte cu starețul mânăstirii – şi parastas, părintele arhimandrit Ioachim Pârvulescu (cel care conduce cu înțelepciune şi hărnicie acest lăcaş de cult şi care este cunoscut, de asemenea, pentru predici de o excepţională bogăţie şi profunzime) a vorbit despre viaţa şi opera lui Constantin Brâncuşi, prin prisma creştinismului ortodox şi „românismului" acestuia: „Brâncuşi este născut din neamul acesta românesc şi este creştin prin excelenţă. Toată cultura lui, în primul rând şi-a acumulat-o în sătucul nostru gorjean şi românesc şi, ontologic vorbind, el îl are pe Hristos în el şi nu putea să gândească altceva. Toate creaţiile lui, explozive, la nivel mondial, planetar, au fost făcute din această credinţă şi această trăire, din această formare a lui în Gorjul nostru românesc".

În ceea ce priveşte Ansamblul Monumental „Calea Eroilor", părintele admite faptul că este un monument al eroilor dar, în acelaşi timp, reprezintă şi „o axă pur creştină", având traseul: „Masa Tăcerii (Cina cea de Taină, unde Hristos a instituit Sfânta Împărtăşanie, Sfânta Euharistie), Aleea Scaunelor (apostolii la propovăduire), Poarta Sărutului (intrarea în religia iubirii, a dragostei, a creştinismului), Biserica (împărtăşirea cu trupul şi sângele Domnului) şi după aceea mergem în infinitate, în Împărăţia lui Dumnezeu". Iar această concepţie denotă, de asemenea, „o gândire pur creştină".

Părintele a lămurit şi rostul parastasurilor,: „Oamenii care au murit sunt într-o altă stare, într-o altă dimensiune, fără timp şi fără

spaţiu, în veşnicie, ei nu au nevoie de mâncare şi băutură, dar şi ei au nevoie de dragostea noastră. Şi atunci se produce o ecuaţie între cel care dă de pomană (cine face parastasul), cui i se dă (care se bucură de materia primită) şi pentru cine se dă (care va primi

cu dragoste); iar materia se finalizează prin dragoste... şi Dumnezeu este deasupra, fiind cel care pecetluieşte această ecuaţie... Şi aceasta este taina noastră în creştinism: pomenirea morţilor şi a înaintaşilor noştri, pentru că ei sunt vii în Împărăţia lui Dumnezeu şi au nevoie de această dragoste materializată".

Sfinţia sa a dat cuvântul, în continuare, mai multor participanţi la eveniment, care au ţinut să laude, în primul rând, iniţiativa comemorativă a brâncuşiologilor şi, de asemenea, să-şi spună gândurile legate de opera şi viaţa marelui artist. A urmat apoi o bogată masă de prăznuire.

La comemorarea lui Brâncuşi au participat oficialităţi – Florin Cârciumaru, primarul municipiului Târgu-Jiu, Ion Călinoiu, preşedintele Consiliului Judeţean Gorj – şi numeroşi oameni de cultură din Târgu-Jiu, Râmnicu-Vâlcea şi Petroşani: Ion Mocioi, Ştefan Stăiculescu, Ion Cepoi, Zenovie Cârlugea, Zoia Elena Deju, Moise Bojincă, Sorin Lory Buliga, Mihai Sporiş, Petre Simion Cichirdan, Nicolae Daneş, Anton Chilcea, Ion Frântu, Ilie Gorjean, Gheorghe Cărbunescu, Ovidiu Rizopol ş.a.

Până în prezent au avut loc mai multe evenimente cultural-religioase în memoria lui Brâncuşi în cadrul bisericilor şi mânăstirilor din ţară (la Lainici s-a derulat cel de al doisprezecelea de acest fel, iniţiatorii fiind brâncuşiologii Ion Mocioi şi Ştefan Stăiculescu) sau din străinătate. Centrul Brâncuşi a organizat manifestări sub genericul „In memoriam Constantin Brâncuşi" la Biserica Ortodoxă Română „Sfinţii Arhangheli Mihail, Gavriil şi Rafail" din Paris (în anii 2007 şi 2008, organizatori Sorin Lory Buliga, şeful de atunci al instituţiei, şi părintele Constantin Târziu, slujitor al bisericii respective), unde s-au lansat cărţi tematice şi s-au ţinut expoziţii ale artiştilor gorjeni, slujba religioasă şi parastasul având loc la mormântul artistului din Cimitirul Montparnasse. De asemenea, în anul 2014, comemorarea artistului s-a ţinut la mânăstirea „Cămărăşeasca" din Târgu-Cărbuneşti, Centrul Brâncuşi (sub directoratul Adinei Andriţoiu) fiind în parteneriat cu inimoşi brâncuşiologi şi artişti de la Târgu-Jiu, Cărbuneşti şi Râmnicu-Vâlcea.

Anul viitor se doreşte din nou comemorarea lui Constantin Brâncuşi la Paris, la Biserica Ortodoxă Română (pe care el a slujit-o, în calitate de cântăreţ şi paracliser) şi la mormântul său.

POVESTE DE VIAŢĂ
(Ecaterina Militaru)

Foto: picasaweb.google.com

Viaţa fiecăruia dintre noi este unică, este un roman. Sunt oameni care vin în viaţa noastră să ne ofere motive să trăim. Sunt oameni care ne fac să suferim mult. Sunt oameni răi pentru unii şi care înseamnă totul pentru noi. Şi fiecare om rămâne ca o rană, ca o nemulţumire sau pur şi simplu ca o amintire plăcută.

Cu siguranţă au existat momente în viaţa fiecăruia dintre noi, când, deşi am stat în picioare, sobri sau cu un zâmbet pe buze, inima ne-a fost îngenuncheată. Împrejurările din viaţa noastră, despărţirea de un suflet drag, rănile făcute cu voie sau fără voie de persoane apropiate, ne-au îngenuncheat inima, şi a durut. A durut rana, dezamăgirea şi speranţele năruite pentru că am avut aşteptări mari: am dăruit şi am aşteptat să primim înapoi cu aceeaşi "moneda" cu dragoste şi sinceritate. Viaţa este tumultuoasă, fascinantă şi în fiecare zi diferită, cu noi provocări. Viaţa fiecărui om este un dar ce i s-a încredinţat, un talant ce trebuie să fie exploatat pentru folosul omenirii, căci cea mai mare lucrare ce o poate face omul pe pamânt este a se îngriji de sufletul său şi al aproapelui său.Fiecăruia dintre noi i s-a dat un oarecare "timp al său", scurt dar suficient pentru câstigarea respectului şi al mântuirii .

În viata fiecaruia dintre noi a existat mereu o mamă, o soră, un iubit de care eram îndrăgostiţi în secret, o învăţătoare atoateştiutoare, care, în fiecare dimineaţă, făceau să ni se lumineze ziua la simplul gând că ne vor vorbi, vom petrece minute şi ore în imediata lor apropiere. Lucrarea doamnei Ecaterina Militaru, "Şoferiţa Iadului - Poveste de viaţă" este un act de curaj, o poveste frumoasă, cu bunele şi relele sale, un exemplu de voinţă şi reuşită.

''...Am scris de asemenea pentru cei care au nevoie de curaj să lupte cu o boală necruţătoare. Eu şi chiar dacă n-o să trăiesc sămpărăţesc lumea, la cei aproape opt ani de după tragedie, mă consider o învingătoare.De asemenea, cred că mă număr printre puţinii oameni care au reuşit să zâmbească vieţii înapoi. Mulţumesc lui Dumnezeu că trăiesc bine şi sper ca EL să aranjeze lucrurile aşa cum l-am rugat eu''...ne spune autoarea. Cel mai important rol în viaţa fiecăruia dintre noi este acela pe care îl jucăm în faţa noastră şi a semenilor. Să dăruieşti iubire şi să primeşti iubire fără rezerve este ţelul suprem. Discernământul şi răbdarea vor fi lecţiile de *viaţă* ale *fiecăruia dintre noi*. Poverile unice din viaţa noastră ne ajută să ne încredem în meritele, mila şi harul lui Iisus.

Z. ZAMFIR

ION MICUŢ

Epigrame

Destin
În lanuri, grâul se revarsă
Curat şi auriu ca luna
Dar şi acum ca-n totdeauna,
Ţăranii, turtă au pe masă.

Tradiţii
Sunt pe masa românească :
Pâine, cozonaci şi pască,
Cornuleţe aromate,
Toate-n China fabricate.

Promisiuni onorate
De acum, săteni-s bucuroşi,
C-alesul lor la primărie,
A mai deschis o brutărie
Şi fabrică de zor... gogoşi.

Cupola democraţiei
Să fie cvorum la votare,
Cum scrie în cuprinsul legii,
Senatul cheama şi colegii,
Aflaţi acum la închisoare.

Cu cocarda-n furculiţă
De ziua ţării la paradă,
Sărind şi garduri şi rigole,
Românii au ieşit să vadă,
Cazanele fierbând fasole.

Radiatorul
Iarnă grea şi frig în casă,
Soţ febril, temperatură,
Însă ea e bucuroasă,
Că emană el căldură.

Fiului meu
L-am însurat ş-am dat poruncă:
-Eşti tânăr, sănătos şi poţi
Să te apuci de-acum de muncă!
Şi de atunci cresc trei nepoţi.

Torpila
Cu kilogramele de şuncă,
O doamnă-n mare când se-aruncă,
Provoacă-un val atât de mare,
Încât scufundă trei vapoare.

AMINTIRI DIN ŞCOALA DE ALTĂDATĂ

Maria BUTA-EFRIM GIBESCU

Ca un om trecut de amiaza vieţii şi legat sufleteşte de Râmnicul natal, am adesea nostalgia anilor trecuţi, ai copilăriei şi adolescenţei generaţiei mele spre care mă întorc cu duioşie.

Într-un asemenea moment încărcat emoţional voi încerca să reconstitui din amintiri câteva aspecte ale trecutului privind şcoala de altădată.

Privesc fotografia îngălbenită de patina timpului ca să mă întorc cu dragoste spre anii fericiţi ai copilăriei petrecută în străvechea aşezare a Râmnicului.

Suntem acolo adunate ca un ciorchine în jurul învăţătoarei noastre, doamna Olteanu cu ocazia încheierii ciclului primar. Era în vara anului 1949. Oare cât timp s-a scurs de atunci? O viaţa de om, constat cu tristeţe! Suntem îmbrăcate de sărbătoare, în splendid costume populare pe care le etalăm cu mândrie.

În prezent, bucuria mea e dată de faptul că o mână de tineri, patrioţi entuziaşti şi iubitori ai tradiţiilor româneşti, au declanşat o amplă acţiune de readucere în prim-plan al frumosului nostru port popular. Şi este cu atât mai convingător ci cât există antecedente oferite de Maria, Regina României, care l-a purtat cu graţie, eleganţă şi strălucire în drumurile ei prin Europa.

Se pare însă că iniţiativa lăudabilă a acestor tineri s-a declanşat ca urmare a aprecierii portului nostru popular de către străini, astfel că eleganţa iilor româneşti a cucerit lumea întreagă. Şi atunci mă întreb de ce nu putem şi noi să fim cu un pas înainte ca să prezentăm lumii ceea ce avem mai valoros şi mai deosebit?

Cum amintirile mă împresoară mă văd elevă în clasa I-a Şcolii Primare de Fete din Râmnicul Vâlcea, de pe strada Traian, o clădire scundă şi cam întunecoasă în curtea căreia, la fiecare început de an şcolar, aşteptam binecuvântarea preotului pentru a intra în clase.

Şi am început să scriem cu condei de piatră, pe tăbliţă de ardezie, liniată o parte pentru scriere, iar pe verso pentru aritmetică. Oare tinerii de astăzi au mai văzut aşa ceva sau este o curiozitate? Anexată de tăbliţă se afla o numărătoare cu bile colorate, iar legat cu o sforicică atârna un burete veritabil. Ulterior am evoluat la folosirea creionului pe maculator, apoi am trecut la scrierea cu tocul a cărui peniţă trebuia muiată des în călimara cu cerneală care ne însoţea permanent şi în final, am trecut la stilou.

Aşa am învăţat temeinic chiar fără calculator şi internet, dar am citit cu pasiune cărţi de poveşti, operele scriitorilor noştri şi romane din literatura universal.

Desigur, şcoala nostră nu mai există, ca şi Şcoala Primară de Băieţi de vis-à-vis, cunoscută sub numele de „Şcoala cu Ceas", dar, ca un simbol al continuităţii pe locul ei se înalţă o modernă şcoală generală, iar pe temelia celeilalte se ridică Muzeul Judeţean de Istorie.

Ca eleve ale acestui liceu eram mândre de uniformele noastre de culoare neagră, cu guleraşe albe brodate, iar pe braţul stâng cu emblema liceului, brodată cu galben, pe fond negru aşa cum suntem şi în fotografie.

Soarta a avut însă grijă de noi pentru că ne-a hărăzit o pleiadă de profesoare emitente care, având o pregătire pedagogică şi de specialitate impresionată, nu şi-au dezis vocaţia profesională în pofida vremurilor tulburi de atunci, ci s-au dedicat cu devotament instruirii şi educării noastre. Îmi amintesc cu respect de doamnele Zăvoi şi Lucescu, profesoare de limba română, de doamnele Săndulescu, Borosan, Brucker şi Iliescu – profesoare de istorie, de doamnele Zinelli şi Zamfirescu care ne-au iniţiat în tainele şi cultura limbilor franceză şi germană, dar în mod deosebit de îndrăgita noastră dirigintă, doamna Maria Bădescu, profesoară de matematică, un Model de om adevărat.

În următoarea fotografie ne aflăm noi, elevele celor trei clase de absolvente ale Liceului Teoretic de Fete din oraş, alături de conducerea şcolii şi de doamnele profesoare, pe scările care urcau spre biroul direcţiunii şi la secretariat, cu ocazia sărbătoriri celor 10 ani împliniţi. Am avut şi un imn pe care nu l-am uitat. Redau doar primul vers:

„Eram mici copii cu codiţe
Şi pe stradă zburdam găgăgioşi
Şi cu drag ne îndreptam
Înspre clasa unde învăţam…"

60 de ani, Liceul de Fete, cls a X-a, 1955

Nici clădirea liceului nostru nu mai există, în locul acesteia se ridică modernul edificiu al Arhivelor Naţionale ale Statului, dar, în pofida acestei realităţi, când paşii mă conduc într-acolo, cu ochii minţii, dar mai ales ai sufletului, văd ca în vis, liceul nostru.

Ne-am despărţit cu greu de şcoală şi de colege, dar hotărâte să nu ne înstrăinăm. Şi chiar asa a fost! De la începutul şcolarizării şi până la încheierea studiilor liceale am continuat să ne revedem chiar dacă viaţa, cu căile ai alambicate, ne-a despărţit uneori. Se şi reflectă acest adevăr în numeroasele fotografii făcute pe parcursul celor 62 de ani cu ocazia zecilor de întâlniri anuale organizate de câteva colege şi prietene de o viaţă – doamnele Ica Dalbenlorii deosebite a profesorilor şi elevilor săi, ci şi pentru că sudarea relaţiilor interumane s-a realizat într-un timp îndelungat, perioadă în care fiecare dintre noi şi-a cunoscut locul în ierarhia valorilor, fără invidie, fără intrigi şi intervenţii. Aşadar am înţeles că cel mai important lucru este să ne concentrăm asupra propriei evoluţii, moderaţia, moralitatea şi bunul simţ să primeze în viaţă.

Şi iată ultima fotografie în care ne aflăm tot noi, câte ne-a îngăduit Cel de Sus să mai existăm, acum persoane mature, trecute prin vâltoarea vieţii, având familii închegate, cu copii şi nepoţi, ajunşi şi ei în pragul performanţei şi cu ale căror succese ne mândrim.

În final trebuie să recunosc că fiecare dintre noi îşi are destinul său şi locul stabilit în această amplă piramidă care este societatea umană, că toţi căutăm fericirea pe care doar norocoşii o găsesc sau speră să o găsească, în vreme ce înţelepţii trebuia să accepte realitatea, dar dăruindu-le celorlanţi preaplinul inimii şi intelectualul lor.

Ştim că în această horă a timpului intrăm cu toţii, încercând cu slabele noastre forţe să ne trăim viaţa cu intensitate, apreciind iubirea, libertatea ca bun suprem, generozitatea şi adevărul chiar atunci când este dureros, pentru ca această magie a lumii să prindă viaţă pentru fiecare dintre noi.

Trincă, Tamara Donciu - Sochircă, Viorica Ceauşu-Bartalis, Ileana Ciobanu-Georgescu. Ne mândrim cu faptul că din anul 1999 până în anul 2015 (aniversarea a 50 de ani), am avut 15 întâlniri. În acest mod am dobândit tărie sufletească şi am acumulat energia necesară învingerii greutăţilor cu care viaţa ne-a încercat.

Formarea noastră ca cetăţeni responsabili s-a datorat mediului familial în care am crescut şi în care am găsit modele de urmat. Acestea ne-au orientat mintea şi sufletul spre tot ce înseamnă integritate morală şi s-a perpetuat în şcoală unde instruirea şi educaţia noastră s-a realizat prin aportul unor dascăli competenţi şi dedicaţi misiunii lor. Ca urmare am reuşit prin muncă cinstită şi perseverenţă să ne afirmăm ca specialişti apreciaţi în diverse domenii şi să fim exemple pentru copiii noştri.

Am constatat cu îndreptăţită mândrie că şcoala de altădată a reuşit să obţină performanţe impresionante nu numai datorită va-

Două cărţi ale lumii şi despre lume de Florentin Smarandache

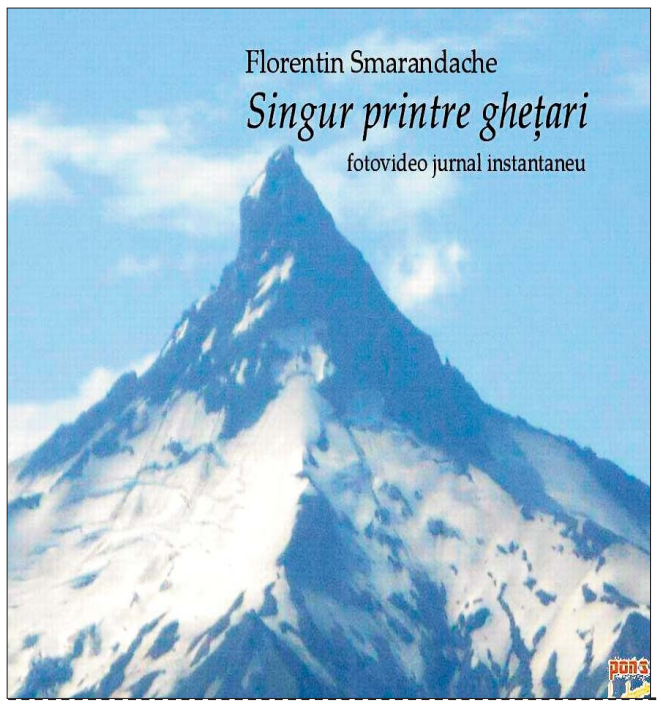

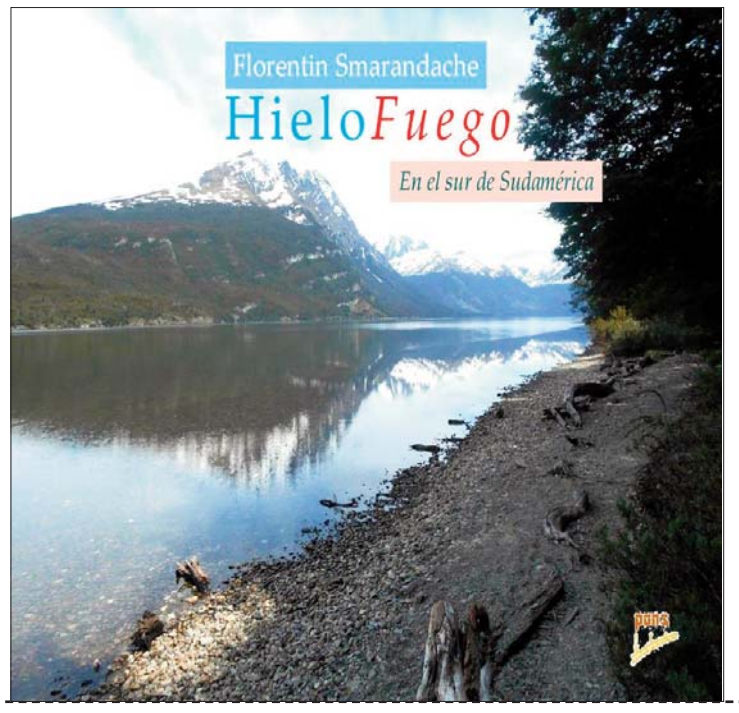

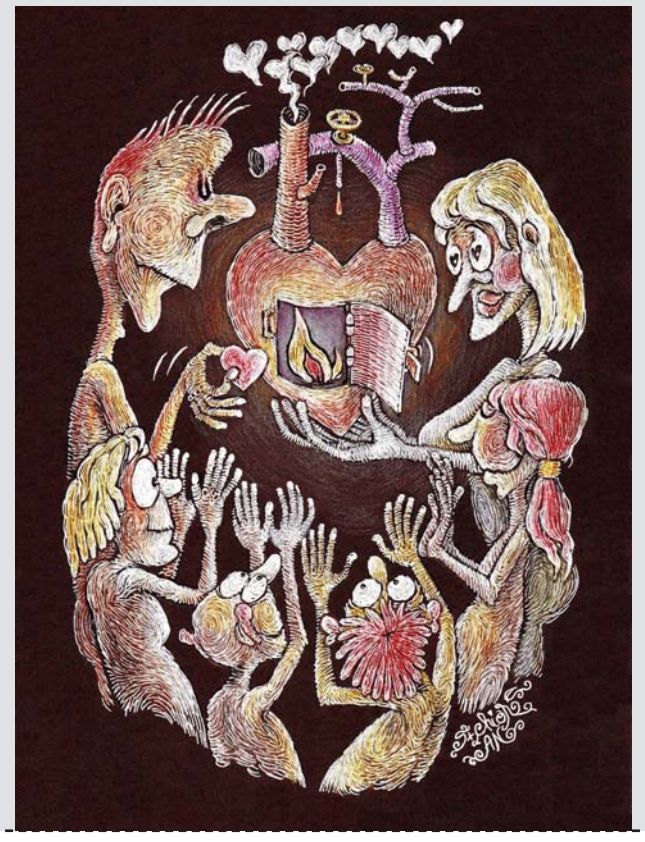

CHIOREAN, alore animae/căldura sufletului

Sesiune națională de comunicări la Piteşti

PATRIMONIUL CULTURAL IMATERIAL

Sâmbătă, 7 mai 2016, la Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu" din Piteşti a avut loc un eveniment cultural major, organizat de Centrul Județean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiționale Argeş: „Sesiunea Națională de Comunicări *Patrimoniul cultural imaterial. Actualitate şi perspectivă*". Participanții, într-un număr impresionant (ceea ce demonstrează faptul îmbucurător că cercetările de etnologie şi folclor continuă să intereseze la noi în țară), au fost mai ales reprezentanți ai instituțiilor şi centrelor de cercetare ce au ca obiect de activitate conservarea şi promovarea culturii populare, membri ai Asociației folcloriştilor argeşeni „Constantin Rădulescu-Codin" şi, de asemenea, persoane particulare care au obținut rezultate semnificative în studiul folclorului. Moderatori au fost lect. univ. dr. Sorin Mazilescu (managerul C.J.C.P.C.T. Argeş) şi conf. univ. dr. Adrian Sămărescu, care au deschis sesiunea cu speech-urile lor aplicate privind problemele serioase cu care se confruntă cercetarea actuală a folclorului şi viitorul artei populare româneşti, într-o lume progresiv globalizată, în care creşte puternic riscul de dicreditare şi anihilare a tradițiilor.

În programul manifestării au fost înscrise lucrări pe diverse teme, aparținând unui număr mare de invitați din județele Argeş (în special), Braşov, Sibiu, Gorj, Galați, Giurgiu şi, de asemenea, din Bucureşti: Mihaela Achim, T. Boroş, C. Bădescu, I. Bratu, S. Buliga, Gh. Ceauşu, N. Necşoiu, T. Ciuculescu, C. Dinu, V. Dolghi, V. Dublea, Mariana Filipescu, Magda Grigore, Raluca Marinescu , A. Mărchidan, M. Mitulescu, Mădălina Munteanu, R. Oprea, N. Pantazică, Carmen Pețanca, Mihaela Pițigoi, S. D. Radu, Elena Popescu, I. Praoveanu, S. Radu, A. Stăncescu, Camelia Sighiartău, Floriana Stăncescu, Anişoara Stegaru-Ştefănucă, D. Stroe, Gh. N. Tița, Georgiana Tucă, V. T. Tudor, Cremona Țintatu-Comănescu şi V. Zaharescu.

În general, comunicările au tratat diverse aspecte privind cultura tradițională, dar şi presiunile la care aceasta este supusă în actualul context al globalizării. Astfel, temele abordate s-au referit atât la moştenirea trecutului, cât şi la mutațiile apărute din cauza migrației (de la sat la oraş sau în alte țări), a dezvoltării tehnologice şi a schimbărilor economice şi de mentalitate care duc la dispariția produselor tradiționale, a vechilor procese de producție, a credințelor şi obiceiurilor adiacente. Mai concret însă, întregul simpozion s-a circumscris în jurul unei idei centrale: păstrarea tradițiilor româneşti şi punerea lor în valoare, în condițiile în care nu se mai ține cont de autenticitate (a se vedea de exemplu piticii ornamentali şi diverse *kitsch-uri* din Horezu şi alte localități din țară, înşirați pe ambele părți ale drumurilor naționale) şi al unei globalizări (= uniformizări) amenințătoare la adresa acestora. Pentru aceasta însă, evident, trebuie suplimentate fondurile necesare susținerii unui astfel de demers cultural esențial ce ține de identitatea noastră națională şi o mai mare implicare a oamenilor de cultură şi a politicienilor desemnați oficial în acest sens. Dar sarcină cea mai importantă revine cercetătorilor, care culeg informațiile etnofolclorice direct de pe teren („de la firul ierbii"), lucru ce devine însă din ce în ce mai dificil deoarece dispar progresiv atât persoanele în vârstă care dețin astfel de date, cât şi obiceiurile tradiționale şi obiectele de artă populară vechi.

Este posibil ca într-un viitor apropiat, şi mai ales în urma evenimentelor politice care au loc astăzi (conflicte, migrații, reconfigurări geostrategice etc.), mai multe din țările Europei (în special din sud-est) să se întoarcă totuşi la identitățile lor naționale şi, în acelaşi timp, la obiceiurile şi arta populară autentice. În acest context, directorul Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu" din Piteşti, Mihail Sachelarie, parafrazându-l pe Emil

Hurezeanu (care în ultimul său volum „Pe trecerea timpului" redă o discuție între scriitorul Günter Grass şi bunica sa), a spus: „În Vest e bine, în Est e frumos!".

În comunicarea sa, Sorin Buliga (Centrul de Cercetare, Documentare şi Promovare „Constantin Brâncuşi" din Târgu-Jiu) a identificat sursele creației marelui sculptor Constantin Brâncuşi în arta populară românească, în lucrări ca: *Pasărea Măiastră*, *Coloana Infinită*, *Poarta Sărutului*, *Cocoşul* etc. Inclusiv *Regele regilor* (*Spiritul lui Buddha*), care exprimă preceptele spiritualității indiene, este creată de asemenea din simboluri plastice folclorice româneşti.

În cadrul sesiunii au fost prezentate cărți apărute de la ultima ediție până în prezent, aşa cum ar fi „Obiceiuri şi credințe la români" (V. Panțiru, C. Stancu, Gh. Păun), „Nunta la români" (C. Stancu, V. Panțiru) şi „Folclor poetic din Argeş-Muscel" (volum coordonat de S. Mazilescu).

Lucrările prezentate vor fi publicate în volumul *Caiete folclorice Argeş,* care va ajunge, astfel, la numărul XX. Prin amploarea sa, diversitatea temelor şi calitatea comunicărilor, sesiunea națională „Patrimoniul cultural imaterial. Actualitate şi perspectivă" de la Piteşti se înscrie ca un cert succes în seria manifestărilor de acest gen din țară.

S. L. BULIGA

PAULIAN BUICESCU

DE LA MOISE LA DAVID

"Strălucire, frumusețe": moașa evreică Şifra;
"Strălucitoare, splendidă": a doua moașă, Pua.
Moise, înseamnă: "scos din"(apă), "copie, fiu", de neam evreu
A fost ales să-şi ducă neamul, spre Canaan, de DUMNEZEU!
Ce i s-a arătat în Rugul Cel Aprins, nemistuit
Apoi pe Muntele Sinai când Decalogul a primit!
Ietro, : "superioritate" şi "excelență" în Slujit
Ca Preot în Madian, socru lu' Moise-a devenit.
Sefora-nseamnnă: "vrabie", la părinți a 7-a fată
Iar ca nevastă lui Moise, îi fu o viață devotată!
Gheorşom: "sunt străin aici"; "expulzare", sau "exil"
Fu dăruit de Sefora, lui Moise, cel dintâi copil!
Fratele său Eliezer: "lui DUMNEZEU un ajutor"
Născut fost-a de Sefora, ca al doilea lor fecior!
Aaron, fratele lui Moise, un "muntean, strălucitor"
A fost primul Mare Preot, şi lui Moise, ajutor!
Nadab, fiu al lui Aaron: "dornic, voluntar", mereu
Iar fratele Abihu : "TATĂL meu, e DUMNEZEU !"
"Amărăciune, răzvrătire" : Maria, sora lui Aaron
S-a răzvrătit față de Moise şi față de Cerescul DOMN !
Iscoadele ce-au fost trimise în Canaan la cercetat,
Au fost : Gadi, Caleb, Iosua, Amiel, Setur, Şofat !
Igual, Nahbi şi Gad, Şamna alături de Palti
Studiat-au Canaanul, ca să-l poată cuceri !
Core, ce înseamnă : "gheață", cu Abiram : (cel) "înălțat"
Şi cu Datan ce-nseamnă : "frunte", spre Moise, s-au răsculat...
Balac, născutu-s-a-n Moab, ca fiu al Regelui Țipor
Ce-ntâlcuire-nseamnă : "gol, devastator, distrugător !"
Balaam, Credea în DOMNUL şi Legea I-a Proorocit
Dar numele : "devorator", ne spune că s-a rătăcit...
Acan, e "nenorocire" şi "necaz" şi "tulburare"
Ce provoacă "strâmtorări", chiar şi spre Cer, neascultare...
"Puterea mea e DUMNEZEU !" şi "DUMNEZEU este puternic !"
Sunt tâlcuiri la Otniel ; prin care, devenit-a vrednic !
Peste el, venit-A DUHUL, ce l-A făcut izbăvitor
Eliberând pe Israel, apoi fu pus, Judecător !
Ehud, înseamnă : "unire" ; pus Cap peste israeliți
De DOMNUL DUMNEZEU din Ceruri, să-i scape de moabiți !
După el, urmă Şamgar, ce era fiul lui Anat
Care c-un otig de plug, pe vrăjmași i-a decimat !
Debora, : "ca o albină" şi-n Israel Judecător
De Iahve pusă Profetesă, lui Israel, Îndrumător !
Ghedeon, : "un tăietor, de copaci", deci un "războinic"
Pentru popor şi DUMNEZEU, a fost un luptător destoinic !
Învins-a pe madianiți ; distrus-a idolatria !
Aduse Pacea-n Israel ! şi-a întărit Credincioşia !
"Tatăl meu este un Rege !", e Abimelec tâlcuit
Care 70 de oameni, cu sabia a hăcuit...
C-o piatră de râşniță, capul său a fost strivit
Şi blestul lui Iotam, printr-o femeie s-a-mplinit !
Iotam : "IAHVE-I DUMNEZEU ! Perfect", şi-n toate e integru !
EL e LUMINA Absolută, duşmănită de Cel Negru...
Iotam iubind pe DUMNEZEU, pe Abimelec l-a vădit
Poporului din Israel, spunându-i ce a greşit...
Iefta-nseamnă : "el deschide !", poporu-şi "eliberează"
Cu ajutorul DOMNULUI' Judecător el guvernează !
Ibțan, se tâlcuie : "splendid" ; însă şi strălucitor
Şi 7 ani în Israel a fost pus Judecător !
Apoi, un "stejar puternic", Judecător a fost Elon
Care după 10 ani, a murit la Aialon...
Abdon, înseamnă : "serviabil", un om bun şi slujitor
Lui DUMNEZEU, dar şi lui Iuda, în slujba de Judecător!
Samson : "Soare", dar şi "mic", în Israel Judecător,
Primi Putere de la DOMNUL!
dar...o vându...deh, muritor...
Dalila, iubita lui (de neam fiind o filisteană...), "cochetă" se
tâlcuieşte...a fost uşoară şi vicleană...
Văduva lui Elimec, Naomi : "farmec, bucurie"
Şi bună soacră pentru Rut, care înseamnă : "prietenie !"
Boaz : "în EL este tărie !" (şi sufleteşte-a fost bogat !)
În ascultare pentru DOMNUL, cu Rut cea bună s-a-nsurat !
Samuel : a fost "cerut", să vină-n casa lui Elcana
Şi promis afierosit, lui DUMNEZEU, de mama Ana !
"Auzit de DUMNEZEU": Samuel sincer Slujitor,
Prooroc în Israel şi ultimul Judecător !
"DUMNEZEU este Înalt !" tot EL este "Înălțat !"
Era numele lui Eli, ce mereu L-a Predicat !
Judecător şi Mare Preot, avea Preoți cei 2 fii :
Hofnia şi Fineas, ce făceau numai prostii...
Având Proorociri că DOMNUL, S-A supărat chiar și pe el
Avea doar o mulțumire : creştea în DOMNUL, Samuel!
Saul : "cerut de la DOMNUL", primul Rege-n Israel
Făcut-a ce-i plăcut lui DOMNUL ! apoi, s-a-ndepărtat de EL...
Ionatan : "darul lui Iahve, fiu al lui Saul (Rege rău)
Era prietenul lui David și plăcut lui DUMNEZEU !
David, al doilea Rege-n Israel, se tâlcuie şi "iubit"
Şi-atâția Psalmi umanității şi DOMNULUI a dăruit !
Prof.Paulian Buicescu, Lic.Thg.Izvoarele, Jud.Olt.

ANUNȚ LITERAR

La rugămințile mai multor scriitori neincluşi în primele volume Popasuri 1-2, am decis să scot un volum Popasuri 3, cu scriitorii de pe Olt şi Olteț neincluşi în volumele anterioare. Vă rog să trimeteți un CV, o poză (color), şi 1-2 pagini literare. Email-urile mele: **fsmarandache@gmail.com** şi **smarand@unm.edu**.

NOTĂ. Ziarul apare cu 16 pagini, când poate, şi respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat şi de la oraş. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlceni, care iubesc cultura scrisă, şi al Arhiepiscopiei Râmnicului

Tipărit la Prodcom, Tg. Jiu, 25 iulie 2016

Ziar de cultură realizat de Asociația ECOSTAR 21 şi Editura **INTOL - PRESS.**

Director: Petre CICHIRDAN
Consilier editorial: Constantin POENARU
Senior editor: Arhim. Veniamin MICLE
Colaboratori: Felix SIMA, Mihai SPORIŞ, Vasile GREVUȚU, Simona Maria KISS, Gheorghe PANTELIMON, Adina DUMITRESCU, Gabriel GIB, Gherghe SPORIŞ, Paulian BUICESCU
Corector: Tina CICHIRDAN
Tehnoredactare computerizată: Bogdan CICHIRDAN.

Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel/Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824,
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro
www.cichirdan.ro

Preț: 3 lei